

Серія «Календарне планування»
Заснована 2007 року

Календарне планування

Світова література

Рівень стандарту, академічний рівень

5-11

Книга скачана с сайта http://e_kniga.in.ua

Издательская группа «Основа» —
«Электронные книги»

Харків
Видавничча група «Основа»
2011

УДК 37.016

ББК 74.26

П18

Серія «Календарне планування»

Заснована 2007 року

Паращич В. В.

П18 Календарне планування. Світова література. 5–11. —
Х. : Вид. група «Основа», 2011. — 86, [2] с. : табл. — (Се-
рія «Календарне планування»).

ISBN 978-617-00-1004-9.

Пропонований посібник містить орієнтовне планування всіх уроків
світової літератури для 5–11 класів, що передбачені оновленою програ-
мою 2010 р. двох рівнів: академічного і стандарт, та державні вимоги
щодо рівня загальноосвітньої підготовки учнів.

УДК 37.016

ББК 74.26

ISBN 978-617-00-1004-9

© Паращич В. В., 2011

© ТОВ «Видавнича група “Основа”», 2011

ЗМІСТ

ПРОГРАМА ДЛЯ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ	4
5–9 класи	4
5 клас (70 годин)	4
6 клас (70 годин)	10
7 клас (70 годин)	16
8 клас (70 годин)	24
9 клас (70 годин)	31
10–11 класи	39
Рівень стандарту, академічний рівень	39
10 клас (70 годин)	39
11 клас (70 годин)	52
ПРОГРАМА ДЛЯ ПРИРОДНИЧО-МАТЕМАТИЧНОГО, ТЕХНОЛОГІЧНОГО НАПРЯМІВ	66
10–11 класи	66
Рівень стандарту	66
10 клас (35 годин)	66
11 клас (35 годин)	75

ПРОГРАМА ДЛЯ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

5–9 КЛАСИ

5 клас (70 годин)

№ з/п	Дата про- ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстра- тивні матеріали	При- мітки
I СЕМЕСТР						
Вступ (4 годин)						
1		Література й фольклор — скарбниця духовних багатств людства	<i>Визначає</i> мету й завдання вивчення зарубіжної літератури; <i>обґрунтovує</i> сенс теми	Література, фольклор, жанри фольклору	Карта світу, книжкова виставка, бібліотечні формуляри учнів, збірки прислів'їв народів світу, ілюстрації до них	
2		Прислів'я та приказки — малі жанри фольклору	<i>Наводить</i> приклади прислів'їв різних народів світу; <i>пояснює</i> їхній зміст	Прислів'я, приказки		
3		Прислів'я та приказки — джерело мудрості кожного народу	<i>Розпізнає, пояснює і порівнює</i> пряме і переносне значення вивчених прислів'їв та приказок	Прислів'я, приказки, прямий і прихованний зміст		
4		<i>Розвиток зв'язного мовлення.</i> Твір за прислів'ям	<i>Уміє</i> зв'язно, грамотно, аргументовано, логічно <i>висловлювати</i> думки, пояснюючи зміст прислів'я та наводячи приклади	Прислів'я, приказки, учнівський твір	Пам'ятка для написання твору; зразки учнівських творів	
Народна казка (5 годин)						
5		Казка як жанр фольклору. Різновиди казок	<i>Знає</i> визначення народної казки, <i>називає</i> різновиди казок, <i>наводить</i> приклади; <i>визначає</i> конфлікт	Народна казка, її різновиди; конфлікт	Збірки казок народів світу, ілюстрації до них; таблиця «Різновиди казок»	
6		Боротьба добра зі злом — головний конфлікт народної казки. Брати Грімм — відомі збирачі німецьких народних казок	<i>Висловлює</i> судження про повчально-виховний характер народної казки; <i>визначає</i> конфлікт	Головний конфлікт, фольклористи	Збірки казок братів Грімм, портрети письменників, карта Європи, старої Німеччини, краєвиди країни	
7		Брати Грімм. Казка «Пані Метелиця». Реальнє та фантастичне в ній	<i>Виразно читає</i> казку за особами; <i>усно переказує</i> вибрані епізоди казки	Народна казка, її будова; реальнє та фантастичне; «мандрівні сюжети»		
8		Брати Грімм «Пані Метелиця». Уславлення любові до праці та інших людських чеснот	<i>Дає</i> оцінку персонажам з огляду на їхні вчинки та моральні якості	Художній образ, художній засіб, оригінал, переклад		
9		Брати Грімм. Казка «Пані Метелиця» та її художні особливості	<i>Наводить</i> приклади типової побудови казки; <i>визначає</i> художні засоби	Зачин, кінцівка, триразові повтори		
10		Контрольна робота № 1. Тести	<i>Виконує</i> тестові завдання; <i>створює</i> власні висловлювання; <i>аргументує</i> їх; <i>наводить</i> приклади	Прислів'я, приказки, народна казка, її будова	Тестові завдання	

Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5 клас

№ з/п	Дата про- ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстра- тивні матеріали	При- мітки
Літературна казка (16 годин)						
11		Літературна казка. Олександр Сергійович Пушкін, його казки	Знає факти біографії поета, назви його казок, персонажів; дає визначення поняття «літературна казка»	Літературна казка	Портрет О. С. Пушкіна, ілюстрації до життя й творчості, книги поета	
12		О. С. Пушкін. Вступ до поеми «Руслан і Людмила»	Називає казкових героїв, згаданих у вступі, казки, у яких вони зустрічаються	Вступ (пролог) поеми		
13		Вступ до поеми О. С. Пушкіна «Руслан і Людмила». Виразне читання напам'ять	Виразно читає напам'ять уривок, пояснює зміст	Темп, інтонація, пауза, логічний наголос		
14		Шарль Перро як основоположник європейської літературної казки. Збірка «Казки моєї матінки Гуски...»	Пояснює, чому Ш. Перро є основоположником європейської літературної казки; називає його казки	Літературна казка, сюжет	Портрет Ш. Перро, збірки його казок, ілюстрації до них, різні видання казки, фрагменти кінофільмів, різні її інтерпретації в кінострічках і мультфільмах	
15		Ш. Перро. Казка «Попелюшка». Сюжет	Називає причини популярності сюжету про Попелюшку; знає зміст казки	Мотиви, проблеми, актуальність		
16		Ш. Перро «Попелюшка». Поетизація працьовитості та скромності, віра в перемогу добра над злом	Уміє переказувати зміст, характеризувати образи, виділяти головне	Ідея, описи		
17		Ш. Перро «Попелюшка». Ідея винаходи за людські чесноти та страждання	Уміє виділяти головну думку; визначає засоби її розкриття	Головна думка, засоби її розкриття		
18		Розвиток зв'язного мовлення. Характеристика Попелюшки за простим планом	Уміє складати простий план, характеризувати за ним образ головної героїні казки	Простий план, образ, головний герой		
19		Контрольна робота № 2. Тести	Знає зміст казок; уміє їх характеризувати, висловлювати свої думки, обґрунтovувати власні твердження	Літературна казка, сюжет, тема, ідея, образи героїв	Тестові завдання	
20		Ганс Крістіан Андерсен. Поєднання побутовості й фантастики в казках Андерсена	Знає факти біографії письменника; перелічує його казки; називає їх героїв	Біографія, літературна казка	Портрет Г. К. Андерсена, збірки казок, ілюстрації до них фрагменти кінофільмів	
21		Г. К. Андерсен. Казка «Снігова королева»	Знає зміст казки; уміє його переказувати	Літературна казка, персонажі		
22		Г. К. Андерсен «Снігова королева». Перемога щиріх людських стосунків над багатствами Снігової королеви	Сприймає великий за обсягом текст цілісно; переказує зміст казки від третьої особи та від імені однієї з дійових осіб	Сюжет, персонаж, головні епізоди		

Календарне планування. Світова література

№ з/п	Дата про-ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстра-тивні матеріали	При-мітки
23		Г. К. Андерсен «Снігова королева». Авторська оцінка героїв твору	<i>Називає особливості будови тексту</i>	Будова казки		
24		Г. К. Андерсен «Снігова королева». Велич краси людського серця. Антитеза	<i>Характеризує героїв; висловлює своє ставлення до них, пояснює роль антитези в будові казки</i>	Антитеза		
25		Самуїл Якович Маршак. П'еса-казка «Дванадцять місяців»	<i>Виразно читає, переказує за особами зміст п'еси-казки</i>	Драматичний твір, п'еса-казка	Портрет С. Я. Маршака, різні видання п'еси-казки, ілюстрації до п'еси-казки	
26		С. Я. Маршак «Дванадцять місяців». Казкові мотиви в п'есі	<i>Виділяє казкові мотиви: «мандрівний сюжет», чарівні речі, події тощо</i>	Діалог, ремарка, дія, картина, декорації		
27		С. Я. Маршак «Дванадцять місяців». Протиставлення образів пасербиці й мачухи та її дочки як утілення конфлікту добра і зла	<i>Пояснює роль протиставлення образів; уміє характеризувати героїв</i>	Протиставлення, антитеза, конфлікт		
28		С. Я. Маршак «Дванадцять місяців». Підлабузництво підлеглих і необмежена влада — головні причини спотворення характеру принцеси	<i>Пояснює причини спотворення характеру принцеси; уміє висловлювати свої думки та обґрунтовувати їх</i>	Художній образ, художній засіб		
29		Захист проекту «У природі немає поганої погоди...» за мотивами твору С. Я. Маршака «Дванадцять місяців»	<i>Уміє самостійно здобувати інформацію; працювати у творчих групах, презентувати результати роботи</i>	Проект пошуково-дослідницької діяльності, презентація	Доповіді, реферати, повідомлення, відеогазети, декорації, костюми для персонажів	
30		Контрольна робота № 3. Тести	<i>Знає зміст вивчених творів; уміє відповідати на запитання, складати власні висловлювання</i>	Літературна казка, п'еса-казка, дійові особи, антитеза, конфлікт, ідея	Тестові завдання	

Літературна казка (16 годин)

31		Джозеф Редьярд Кіплінг. Повість-казка «Мауглі»	<i>Уміє розповідати факти біографії письменника; знає зміст розділів повісті-казки</i>	Повість-казка, реальні та вигадані	Портрет Дж. Р. Кіплінга, різні видання його творів, зокрема повісті-казки, ілюстрації до неї	
32		Дж. Р. Кіплінг «Мауглі». Історія Мауглі, вихованця джунглів	<i>Уміє переказувати зміст розділів, виділяти ключові епізоди, висловлювати свої враження</i>	Головні та другорядні герої (персонажі твору)		
33		Дж. Р. Кіплінг «Мауглі». Основні персонажі казки та їх характеристика	<i>Відтворює події казки в хронологічній послідовності, пояснює відмінність художнього світу казки від реального світу</i>	Художній образ, художній засіб, опис		

Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5 клас

№ з/п	Дата про- ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстра- тивні матеріали	При- мітки
ІІ СЕМЕСТР						
34		Дж. Р. Кіплінг «Мауглі». Головний закон джунглів і світ людей	<i>Розмірковує над сенсом протиставлення світу джунглів і світу людей; висловлює свої думки з приводу прочитаного</i>	Головна думка, морально-етичні цінності; протиставлення	Портрет Дж. Р. Кіплінга, ілюстрації до повісті-казки	
35		Дж. Р. Кіплінг «Мауглі». Відповідність світу звірів і світу людей	<i>Наводить приклади відповідності світу звірів світу людей; уміє робити висновки</i>	Образ-персонаж та способи його розкриття		
36		Дж. Р. Кіплінг «Мауглі». Образ головного героя Мауглі та засоби його художнього втілення	<i>Характеризує головного героя та висловлює своє ставлення до нього</i>	Характеристика героя, засоби розкриття образів		
37		Додаткове читання. Історія Мауглі в інших розділах повісті-казки Дж. Р. Кіплінга «Мауглі»	<i>Уміє самостійно працювати з книгою, відрізняє твір Дж. Р. Кіплінга від його інтерпретацій</i>	Художня інтерпретація	Фрагменти різних кіно- і мультиплікаційних версій казки	
38		Контрольна робота № 4. Тести	<i>Уміє виконувати тестові завдання, складати власні висловлювання, обґрунтовувати їх</i>	Повість-казка, художній образ, художній засіб, опис	Тестові завдання	
39		Алкман «Сплять усі верховини гірські...». Йоганн Вольфганг Гете «Нічна пісня подорожнього»	<i>Виразно читає, аналізує вірш; висловлює свої враження</i>	Поетичний пейзаж	Портрети письменників, гірські пейзажі	
40		Михайло Юрійович Лермонтов «Із Гете» («Ген на верховині...»)	<i>Виразно читає, аналізує вірш; порівнює з попередніми творами</i>	Оригінал, переклад, перевіспів, пейзаж	Портрет М. Ю. Лермонтова, ілюстрації до біографії, гірські пейзажі	
41		Федір Іванович Тютчев «Я знаю в праосені пору...»	<i>Виразно читає й аналізує вірш; знаходить епітети, пояснює їхню роль</i>	Пейзаж, епітет	Портрет Ф. І. Тютчєва, осінні пейзажі, ілюстрації до твору	
42		Ф. І. Тютчев «Я знаю в праосені пору...». Виразне читання напам'ять	<i>Виразно читає вірші напам'ять, висловлює свої враження</i>	Темп, інтонація, пауза, логічний наголос, жести, міміка		
43		Природа як джерело натхнення, а її зображення — засіб вираження почуттів японців (з резервного часу)	<i>Уміє знаходити додаткову інформацію, складати повідомлення</i>	Танка, хоку	Краєвиди Японії, зразки оригінального мистецтва	
44		Мацуо Басьо. Хоку	<i>Уміє розповідати факти біографії поета, читати й аналізувати хоку</i>	Хоку, художній засіб	Портрет Басьо, видання творів, ілюстрації до них	

Календарне планування. Світова література

№ з/п	Дата про- ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстра- тивні матеріали	При- мітки
45		М. Басьо. Вираз- не читання хоку напам'ять	Уміє виразно читати хоку напам'ять, аналізувати їх, висловлювати свої враження про них	Хоку, його особливості, жанрові озна- ки	Ілюстрації до хоку	
46		Контрольна робо- та № 5. Тести	Уміє виконувати тестові завдання, складати власні ви- словлювання	Переклад, переспів, пей- заж, епітет, хоку	Тестові завдання	

Світ дитинства й моральні цінності в літературі (9 годин)

47		Роберт Бернс «Чесна бідність»	Уміє виразно читати вірш, висловлювати своє ставлення до морально-етичних проблем, порушених у вірші	Вірш, тема, ліричний герой	Портрет Р. Бернса, збірки його творів, краєвиди Шотландії, тексти вірша різними мовами	
48		Р. Бернс «Чесна бід- ність». Уславлення у вірші справжніх людських чеснот, віри у світове бра- терство	Уміє аналізувати вірш, звер- таючи увагу на відображення життєвих ідеалів поета	Художній об- раз, художній засіб, його роль		
49		Р. Бернс «Чесна бідність». Виразне читання напам'ять	Виразно читає вірш напам'ять; аналізує його; висловлює свої думки з приво- ду порушених проблем	Темп, інто- нація, пауза, логічний на- голос, міміка, жести		
50		Марк Твен «Приго- ди Тома Сойера»	Знає факти біографії письмен- ника; називає основні його твори для дітей	Повість, авто- біографічний мотив	Портрет Марка Твена, виставка його книжок, краєвиди Америки, ілюстрації до повісті	
51		Марк Твен «При- годи Тома Сойера». Сонячний, радісно- бешкетливий світ дитинства в повісті	Переказує зміст розділів пові- сті, коментує його	Будова пові- сті, її особли- вості		
52		Марк Твен «При- годи Тома Сойера». Вплив світу до- рослих на дитячі стосунки	Знає зміст розділів повісті; уміє виділяти головні епізоди, пояснювати їх	Багатоплано- вість твору		
53		Марк Твен «При- годи Тома Сойера». Цінності дитинства та їх доля в дорос- лому житті	Уміє переказувати зміст розді- лів, характеризувати вчинки героїв, висловлювати своє ставлення до них	Головні та другорядні герої, засоби розкриття характерів		
54		Марк Твен «При- годи Тома Сойера». Герої повісті — Том Сойер і Гекльберрі Фінн	Уміє переказувати розділи по- вісті, улюблені епізоди; сприймати цілісно текст великого обсягу, характеризувати героїв	Портрети, різні види описів		
55		Марк Твен «При- годи Тома Сойера». Смішне та сумне в повісті	Уміє коментувати епізоди, де- талі твору, знаходити комічне і пояснювати його роль	Комічне, тра- гічне		
56		Марк Твен «При- годи Тома Сойера». Автобіографічні мотиви та багато- плановість повісті	Уміє виділяти автобіографічні мотиви, різні плани та пробле- ми твору	Проблемати- ка, тема, ідея		

Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5 клас

№ з/п	Дата про- ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстра- тивні матеріали	При- мітки
57		Марк Твен «Пригоди Тома Сойера». Художні особливості твору (за рахунок резервного часу)	Уміє визначати художні особливості твору, художні засоби; висловлює судження про причини популярності повісті	Художній засіб	Портрет письменника, ілюстрації до твору	
58		Контрольна робота № 6. Переказ із творчим завданням	Уміє переказувати ключові епізоди твору, коментувати їх, висловлювати свою думку про них	Ключовий епізод, художній образ, засоби його творення	Пам'ятка для написання переказу із творчим завданням	
Дитяча література ХХ–XXI ст. (4 години)						
59		Дитяча література ХХ–XXI ст. (огляд)	Знає тематику, жанри сучасної дитячої літератури; називає письменників цього часу та їхні твори	Тематика, жанри	«Портретна галерея» письменників ХХ–XXI ст., книжкова виставка дитячої літератури	
60		Розвиток зв'язного мовлення. Відгук про улюблений сучасну дитячу книгу	Уміє складати письмовий відгук про книгу, аргументувати свій вибір	Відгук про книгу, тема, герої, художні особливості	Пам'ятка для написання відгуку	
61		Астрід Ліндгрен «Пеппі Довгапанчоха»	Уміє виразно читати, переказувати твір, давати йому оцінку	Тема, головна думка, сюжет	Портрет письменниці, різні видання твору, ілюстрації до нього	
62		А. Ліндгрен «Пеппі Довгапанчоха». Образ головної геройні	Уміє стисло переказувати розділи твору, характеризувати образ головної геройні	Художній образ, художній засіб		
63		Джон Рональд Руел Толкін — автор книжок «Гобіт, або Туди Й Назад» та «Володар перснів»	Уміє передавати зміст великого твору, виділяти пізнавальні, виховні, естетичні моменти	Фантазія, реальне та фантастичне, містичне	Портрет письменника, виставка книжок, ілюстрації до них, кінофільм	
64–65		Дж. К. Ролінг — автор книг про маленького чарівника Гаррі Поттера	Уміє переказувати зміст, аналізувати його, характеризувати головного героя	«Фентезі», образ художнього твору	Портрет письменниці, виставка книжок, кінофільми	
66		Письменники ХХ ст. Твори про природу (Е. Сетон-Томпсон, Дж. Дарелл, К. Паустовський, В. Біанки)	Уміє стисло переказувати зміст творів, виділяти улюблені епізоди, обґрунтовувати вибір	Анімалістична література, пейзаж, опис	Портрети письменників, виставка книжок, ілюстрації	
67		Розвиток зв'язного мовлення. Твір про природу	Уміє зв'язно висловлювати свої думки на задану тему, надводити приклади	Пейзаж, описи тварин, птахів	Пам'ятка про написання творів	
68		Контрольна робота № 7. Тести	Уміє відповідати на питання, складати зв'язні судження	Вид літератури, тематика, ідея	Тестові завдання	
Підсумок						
69–70		Літературне свято. Захист-презентація проекту	Працює з додатковою літературою, готовуючись до презентації	Доповідь, повідомлення, художні образи та засоби	Доповіді, відеогазета, декорації, костюми	

Календарне планування. Світова література

6 клас (70 годин)

№ з/п	Дата проведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстративні матеріали	При-мітки
I СЕМЕСТР						
Вступ (2 години)						
1		Вступ. Пізнавальне значення світової літератури	<i>Пояснює, у чому полягає пізнавальне значення світової літератури, наводить приклади</i>	Література, її пізнавальне, виховне й естетичне значення	Карта світу, виставка книжок, ілюстрації до творів	
2		Світогляд, культура, духовні й моральні цінності інших народів світу в їх літературі. Бесіда з позакласного читання	<i>Називає вивчені в 5 класі твори; наводить приклади самостійно прочитаних творів світової літератури; робить висновки</i>	Тематика, жанр, мотив, ідея	Книжкова виставка, читацькі щоденники	
Міф і література (11 годин)						
3		Міф про виникнення світу в різних народів	<i>Пояснює, у чому полягає відмінність міфу від казки; наводить приклади схожих елементів у міфах різних народів</i>	Казка, міф, міфологія	Карта світу, книжкова виставка, ілюстрації до міфів різних народів	
4		Міфологія Стародавнього Єгипту	<i>Уміє переказувати міфи, коментувати їх, порівнювати</i>	Міф, міфологія, образ	Карта Єгипту, його краєвиди, збірки міфів, ілюстрації до них	
5		Слов'янська міфологія	<i>Уміє переказувати зміст міфів; характеризує образи, поетичні засоби</i>	Міф, міфологія, поетичні засоби	Карта давньої Європи, слов'янські краєвиди, збірки міфів, ілюстрації до них	
6		Міфологія Давньої Індії	<i>Знає зміст міфів; уміє його передавати, коментувати, виділяти складові</i>	Міф, образ, символ	Карта Давньої Індії, індійські краєвиди, збірки міфів, ілюстрації до них	
7		Міфологія Давнього Китаю	<i>Знає зміст міфів; уміє переказувати, порівнювати, характеризувати образи</i>	Міф, міфологія, образ	Карта Давнього Китаю, краєвиди Китаю, збірники міфів, ілюстрації до них	
8		Контрольна робота № 1. Тести	<i>Уміє виконувати тестові завдання, створювати власні висловлювання, обґрунтовувати їх</i>	Література, її значення, міф, міфологія, казка, схожі елементи в різних народів	Тестові завдання	
9		Міфи Давньої Греції. Міф про Прометея	<i>Уміє стисло переказувати міф, пояснювати, у чому велич по-диву Прометея</i>	Міф, тема, головна думка	Карта Давньої Греції, збірки міфів, ілюстрації до них	
10		Велич подвигу Прометея, його самопожертва заради людей. Уславлення цивілізації в міфі	<i>Уміє характеризувати образ Прометея, висловлювати судження про причини його популярності</i>	Художній образ, засоби його творення	Ілюстрації до міфу; сучасні пам'ятники Прометею	
11		Міфи про Геракла	<i>Уміє переказувати зміст міфу, визначати його головну думку</i>	Цикл міфів	Збірка міфів про Геракла, ілюстрації до них	
12		Геракл — улюблений герой стародавніх греків	<i>Пояснює, чому Геракл — улюблений стародавніх греків, наводить приклади наявності в міфах фантастичних елементів, вигадки</i>	Міф, реальне та фантастичне		

Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 6 клас

№ з/п	Дата про- ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстра- тивні матеріали	При- мітки
13		Міфи про Геракла. Причини надзвичайної популярності його образу	Висловлює особисте ставлення до Геракла, аргументуючи свою точку зору прикладами з міфу	Літературний, художній образ, засоби його творення		
14		<i>Розвиток зв'язного мовлення.</i> Твір «Мій улюблений міфологічний герой»	Уміє складати зв'язне письмове висловлювання, обґрунтовувати його прикладами з прочитаного	Учнівський твір, вступ, основна частина, висновок, цитати	Пам'ятка для написання твору	
15		<i>Бесіда з позакласного читання.</i> Захист-презентація проекту про міфи різних народів	Уміє передавати в цікавій формі самостійно здобуту інформацію, коментувати її, робити висновки, працювати в групі	Відеопрезентація, стінгазета, повідомлення	Декорації, костюми для інсценівок, відеоматеріали, доповіді, стінгазети	
16		<i>Контрольна робота № 2. Тести</i>	Уміє виконувати тестові завдання, складати власні висловлювання, аргументувати свою думку	Міфи, міфологія, художній образ, художній засіб, фантастичне, реальне	Тестові завдання	

Байка у світовій літературі (4 години)

17		Байки Езопа «Вовк і Ягня», «Крук і Лисиця», «Мурашка й Цикада», «Хліборобові діти»	Переказує близько до тексту зміст байок; пояснює, чому Езопа вважають основоположником жанру байки	Байка, «езопова мова»	Портрет байкаря, збірки байок, ілюстрації до них	
18		Байка Жана де Ла-Фонтена «Зачумлені звірі»	Доводить на конкретних прикладах, що Езопові байки стали невичерпним джерелом сюжетів байок у світовій літературі	Байка, алего-рія, проблематика	Портрет байкаря, збірки байок, ілюстрації до творів	
19		Байки Івана Андрійовича Крилова. «Вовк і Ягня»	Уміє виразно читати, переказувати, порівнювати використання того самого сюжету в різних авторів	Байка, алего-рія, проблематика, головна думка	Портрет байкаря, збірки байок, ілюстрації до них	
20		Жанрові ознаки байки, її художні особливості, повчальний зміст	Пояснює поняття алего-рії; знає особливості будови байки; уміє порівнювати, визначати повчальний зміст	Байка, мораль, алего-рія, образ	Збірки байок різних народів, байки Л. І. Глібова	
21		Конкурс на найкращого читця байки напам'ять	Виразно читає напам'ять байку за вибором, коментує її зміст і будову, мораль	Тема, інтонація, пауза, логічний на-голос, міміка, жести	Ілюстрації до байок, аудіозаписи	

Література ї моральне вдосконалення людини

22		Антон Павлович Чехов «Хамелеон»	Виразно читає, переказує зміст оповідання; знає факти біографії письменника	Оповідання, його жанрові ознаки	Портрет письменника, збірка його оповідань, ілюстрації до них, словник літературознавчих термінів	
23		А. П. Чехов «Товстий і тонкий»	Виразно читає, переказує зміст оповідання, коментує його	Оповідання, герой твору, художні засоби		
24		Головні засоби творення комічного, функції художньої деталі, антitezа в оповіданнях А. П. Чехова	Називає головні засоби творення комічного, визначає й пояснює функції художньої деталі, антitezа в прозі А. Чехова	Засоби комічного, художня деталь, антitezа та їх роль у творі		

Календарне планування. Світова література

№ з/п	Дата про- ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстра- тивні матеріали	При- мітки
25		Контрольна робо- та № 3. Тести	Уміє виконувати тестові за- вдання, висловлювати власну думку	Байка, алего- рія, оповіда- ння, засоби комічного, художня де- таль, анти- теза	Тестові завдання	
26		Чарльз Діккенс «Різдвяна пісня в прозі»	Переказує зміст розділів пові- сті; коментує його; ділиться враженнями	Повість, герой твору, компо- зиція	Портрет письменника, різні видання твору, ілюстрації до повісті	
27		Гуманістичний зміст і висока людя- ність повісті Ч. Ді- ккенса «Різдвяна пісня в прозі»	Сприймає великий за обсягом твір цілісно; пояснює значення поняття «гуманізм»; ілюструє його прикладами з твору	Повість, ре- альне і фан- тастичне		
28		Подорож Скруджа різдвяної ночі в часі й просторі як можливість осяг- нути своє життя; причини дегра- дації особистості Скруджа; переро- дження головного героя як наслідок осмислення влас- ного життя	Перелічує основні причини деградації Скруджа; тлумачить факт його казко- вого переродження; висловлює особисте ставлення до проблеми	Повість, композиція, головні та другорядні герої, засоби творення об- разів		
29		Розвиток зв'язного мовлення. Твір «Що в людині найцінніше?» за повістю Ч. Діккен- са «Різдвяна пісня в прозі»	Уміє логічно, образно вислов- лювати свої думки з приводу прочитаного	Учнівський твір, основна частина		
Людина в життєвих випробуваннях (21 година)						
30		Даніель Дефо «Життя та не- звичайні пригоди Робінзона Крузо»	Знає факти біографії письменника; уміє переказувати зміст романа, виділяти головне й деталі	Роман, сю- жет, новатор- ство, про- лематика, прототип	Портрет письменника, ілюстрації до твору, карта	
31		Д. Дефо. Гімн циві- лізованій прагма- тичній людині та її праці	Уміє переказувати ключові епізоди, коментувати їх, ви- словлювати своє ставлення до зображеного	Роман, сю- жет, компо- зиція, образ героя, засоби його творення		
32		Пригоди та екзо- тика в романі Д. Дефо «Життя та незвичайні пригоди Робінзона Крузо»	Сприймає цілісно великий за обсягом текст; пояснює, у чому новаторство письменника	Роман, тема, головна думка		
33		Образ Робінзона Крузо з одно- йменного роману Д. Дефо	Складає цитатний план; характеризує образ Робінзона Крузо; висловлює особисте ставлення до проблем	Образ, персо- наж, засоби його творен- ня, цитати		

Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 6 клас

№ з/п	Дата про- ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстра- тивні матеріали	При- мітки
ІІ СЕМЕСТР						
34		Захист-презентація проекту «Різдвяна проза» у світовій літературі» або «Робінзонада» у світовій літературі»	Уміє самостійно знаходити інформацію, цікаво оформленяти, презентувати, працювати в групі	Компаративний аналіз, «мандрівний» сюжет	Відеоматеріали, книжкова виставка, карта світу	
35		Контрольна робота № 4. Тести	Уміє виконувати тестові завдання, висловлювати й обґрунтовувати власну думку	Повість, роман, сюжет, композиція, образ	Тестові завдання	
36		Жуль Верн. Роман «П'ятнадцятирічний капітан»	Знає факти біографії письменника; уміє виразно читати, переказувати розділи роману	Роман	Портрет письменника, його твори, ілюстрації до роману, карта	
37		Ж. Верн. Роман «П'ятнадцятирічний капітан». Сюжет твору	Уміє переказувати ключові епізоди, коментувати їх	Роман, його особливості		
38		Ж. Верн. Роман «П'ятнадцятирічний капітан». Прославлення сили людського характеру у творі	Уміє переказувати ключові епізоди роману; сприймає твір цілісно	Роман, ідея, проблема		
39		Ж. Верн «П'ятнадцятирічний капітан». Привабливість образу Діка Сенда	Знає зміст розділів твору; уміє характеризувати герой, висловлювати своє ставлення до них	Роман, герой твору, засоби творення образів		
40		Ж. Верн «П'ятнадцятирічний капітан». Образ Геркулеса в романі	Знає зміст розділів роману; уміє їх переказувати; характеризує герой	Роман, образ, художній засіб, опис		
41		Ж. Верн «П'ятнадцятирічний капітан». Засудження рабства в романі	Уміє переказувати відповідні розділи роману, порівнювати з історичними даними	Роман, реальність і художнє узагальнення		
42		Ж. Верн «П'ятнадцятирічний капітан». Романтика подорожі, велич казки та знань як основний пафос твору	Уміє переказувати ключові епізоди розділів роману, коментувати їх, характеризувати герой, проблеми	Пафос, проблематика		
43		Ж. Верн «П'ятнадцятирічний капітан». Художні особливості твору	Уміє визначати проблеми твору, конфлікти, висловлювати своє ставлення до них, визначати художні засоби	Тема, ідея, образ, художній засіб		
44		Розвиток зв'язного мовлення. Твір «Велич науки і знань» за романом Жуля Верна «П'ятнадцятирічний капітан»	Уміє образно, логічно висловлювати думки щодо прочитаного	Художній образ, опис, художній засіб	Пам'ятка для написання твору	

Календарне планування. Світова література

№ з/п	Дата про-ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстра-тивні матеріали	При-мітки
45		<i>Контрольна робота № 5. Тести</i>	Уміє виконувати тестові завдання, складати власні висловлювання, аргументувати думку	Роман, тема, ідея, образ, композиція	Тестові завдання	
46		Джек Лондон. Оповідання «Жага до життя»	Знає факти біографії письменника, уміє виразно читати, переказувати оповідання	Оповідання, сюжет	Портрет письменника, збірки творів, ілюстрації до оповідання	
47		Дж. Лондон «Жага до життя». Сильний людський характер в екстремальній ситуації	Уміє переказувати ключові епізоди, характеризувати героїв, визначати особливості сюжету та ідею оповідання	Оповідання, заголовок, пейзаж		
48–49		<i>Бесіда з позакласного читання.</i> Дж. Лондон «Північні оповідання» або «Біле Іколо», «Поклик предків»	Уміє розповідати про самостійно прочитані твори, аналізувати їх, висловлювати своє ставлення до героїв	Відгук про книгу, тема, ідея, герой	Книжкова виставка, ілюстрації до творів	
50		Шандор Петефі «Коли ти муж, будь мужнім...»	Знає факти біографії письменника; уміє виразно читати вірш, аналізувати його	Ліричний вірш, проблема, образ	Портрет письменника, збірки творів, ілюстрації до них	
51		ІІІ. Петефі «Коли ти муж, будь мужнім...» <i>Виразне читання напам'ять</i> уривка за вибором учня	Виразно читає уривок; коментує його; обґруntовує свій вибір	Темп, інтонація, пауза, логічний наголос		
52		Уславлення людської гідності, самоповаги та мужності, засудження приниження й внутрішнього рабства у творах. <i>Розвиток зв'язного мовлення.</i> Усний твір «Що таке справжня мужність?» за творами Дж. Лондона й ІІІ. Петефі	Уміє висловлювати свої судження щодо проблемних питань, підтверджуючи свої думки цитатами з творів	Проблема, антитеза, художній образ, художній засіб	Портрети письменників, виставка творів, ілюстрації до них	
53		<i>Контрольна робота № 6. Тести</i>	Уміє виконувати тестові завдання, складати власні висловлювання, обґруntовувати свої думки	Оповідання, поезія, художній образ, художній засіб, тема, ідея	Тестові завдання	
54		Роберт Льюїс Стівенсон «Острів скарбів». Романтика подорожей і пригод	Уміє переказувати близько до тексту розділи роману, коментувати їх	Тема, сюжет, образ	Портрет письменника, різні видання твору, ілюстрації до нього, кінофільм	
55		Р. Л. Стівенсон «Острів скарбів». Уславлення сміливості, винахідливості, порядності в образах Джима Хокінса і його товаришів	Уміє переказувати розділи роману, порівнювати образи юнаків Діка Сенда й Джима Хокінса; висловлює свої судження	Порівняльна характеристика образів		

Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 6 клас

№ з/п	Дата про-ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстративні матеріали	При-мітки
56		Р. Л. Стівенсон «Острів скарбів». Засудження жаги до збагачення, зрадливості, підступності в образах пірата Сільвера і його помічників	Уміє переказувати розділи роману, порівнювати його мотиви з іншими творами, висловлювати свої судження	Художній образ, мотив, тема, ідея		
57		Р. Л. Стівенсон «Острів скарбів». Художні особливості твору	Знає зміст твору; характеризує образи, засоби їх творення	Художній образ, художній засіб, основна думка		
58		<i>Розвиток зв'язного мовлення.</i> Порівняльна характеристика романів Р. Л. Стівенсона «Острів скарбів» і Ж. Верна «П'ятнадцятирічний капітан»; долі Робінзона Крузо й Бена Гана на безлюдних островах; образи Діка Сенда й Джима Хокінса (за вибором учня)	Уміє зв'язно, логічно, образно викладати в письмовій формі думки з приводу прочитаного, порівнювати літературні явища, робити висновки	Вступ, основна частина, висновок, цитата	Виставка книг та ілюстрацій до них	

Людина та її світ (7 годин)

59		Рей Дуглас Бредбері «Посмішка»	Переказує близько до тексту новелу; висловлює свої судження про події, зображені у творі	Новела, фінал	Портрет письменника, видання твору, ілюстрації до нього	
60		Знищення природи, цивілізації та культури як наслідок бездуховного науково-технічного прогресу, трагічний оптимізм письменника в новелі Р. Д. Бредбері «Посмішка»	Розмірковує про причини деградації людської цивілізації; пояснює сенс заголовка новели; характеризує головного героя	Новела, оптимістичне звучання, оповідання, символ		
61		Контрольна робота № 7. Тести	Уміє виконувати тестові завдання, висловлювати свої судження та аргументувати їх, робити висновки	Роман, новела, тема, ідея, художній образ, художній засіб	Тестові завдання	
62		Антуан де Сент-Екзюпері «Маленький принц»	Розповідає про життя письменника і його творчість, знає зміст розділів казки-притчі	Казка, притча, філософський твір	Портрет письменника, різні видання твору, ілюстрації до нього	
63		А. де Сент-Екзюпері «Маленький принц». Філософська алгоритична казка-притча	Уміє переказувати розділи казки-притчі, коментувати їх, пояснювати алгорітм	Казка-притча, алгорітм		

Календарне планування. Світова література

№ з/п	Дата про-ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстра-тивні матеріали	При-мітки
64		А. де Сент-Екзюпері «Маленький принц». Поетизація краси чистих людських взаємин у казці-притчі	Переказує близько до тексту зміст розділів; наводить приклади поетизації краси чистих людських взаємин	Казка-притча, алего-рія, символ		
65		Сенс подорожі Маленького принца Всесвітом у казці-притчі А. де Сент-Екзюпері «Маленький принц»	Переказує зміст розділів; виділяє головні епізоди; характеризує героїв; висловлює про них свої судження	Алегорія, притча, опис		
66		Алегоричні образи, головні життєві цінності у казці-притчі А. де Сент-Екзюпері «Маленький принц»	Уміє характеризувати образи, пояснювати їх алегоричний зміст, усно описувати планети, зображені в казці, знаходить приклади життєвих цінностей	Алегоричний зміст, образ, опис, художній засіб, композиція		
67		<i>Розвиток зв'язного мовлення.</i> Усний або письмовий твір «Чого навчив мене Маленький принц?»	Уміє характеризувати вчинки, думки героя, висловлювати своє ставлення до них	Алегорія, символ, притча		

Підсумок (2 години)

68		Узагальнення та систематизація вивченого за рік	Уміє узагальнювати та систематизувати вивчене, називати авторів, переказувати вивчені твори	Тематика, жанр	«Портретна галерея», книжкова виставка з вивчених творів	
69		Контрольна робота № 8. Тести	Уміє виконувати тестові завдання, висловлювати аргументовані судження	Казка-притча, реальне та фантастичне, алегорія	Тестові завдання	
70		<i>Підсумок роботи за рік</i>	Висловлює й аргументує судження про пізнавальне значення світової літератури	Усі літературознавчі терміни, вивчені за рік	Узагальнюючі таблиці, цікаві матеріали	

7 клас (70 годин)

№ з/п	Дата про-ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстра-тивні матеріали	При-мітки
I СЕМЕСТР						
Вступ (2 години)						
1		Роль художньої літератури у формуванні життєвих цінностей людини	Висловлює судження про роль літератури у формуванні життєвих цінностей; розрізняє художній світ твору та реальний світ життя	Література, її значення, художній світ, реальний світ	Книжкова виставка, карта світу	
2		Улюблені твори зарубіжної літератури	Називає прочитані твори, які справили найбільше враження; обґрунтует особистий вибір літературних героїв для наслідування чи ненаслідування	Літературний герой, позитивний, негативний образ	Карта світу, виставка улюблених книг, читацькі щоденники	

Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 7 клас

№ з/п	Дата про- ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстра- тивні матеріали	При- мітки
Героїчні пісні й балади у світовій літературі (11 годин)						
Фольклорні балади						
3		Давньоруські билини про Іллю Муромця	Виразно читає й аналізує давньоруську билину	Героїчна пісня, епос, билина	Збірки билин, ілюстрації до них	
4		Легендарна історія Київської Русі як сюжетна основа билин. Утілення в них уявлень про патріотизм, геройзм, ідеальних народних героїв	Доводить прикладами з тексту, що в билинах оспівується почуття власної гідності людини, патріотизм і благородство	Билина, будова билини	Збірки билин, ілюстрації до них	
5		Фольклорні балади про Робін Гуда	Виразно читає й аналізує балади, визначає її підтверджену цитатами риси характеру героя, висловлює особисте ставлення до нього	Фольклорна балада, ідея, історична основа	Збірник балад, ілюстрації до них	
6		Сербська народна балада «Смерть матері Юговичів», її стриманий напруженій драматизм	Виразно читає, аналізує баладу, визначає художні особливості	Фольклорна балада, напружений драматизм, трагічний сюжет	Ілюстрації до балади	
Літературні балади						
7		Франсуа Війон «Балада прикмет»	Виразно читає, аналізує баладу; пояснює роль художніх засобів	Літературна балада, філософський зміст, антitezа, анафора	Портрет письменника, збірка творів, ілюстрації до них	
8		<i>Виразне читання балад напам'ять (за вибором)</i>	Виразно читає баладу напам'ять, коментує її; обґрунтуете свій вибір	Тема, інтонація, пауза, логічний наголос, міміка, жести	Книжкова виставка, ілюстрації до творів	
9		<i>Контрольна робота № 1. Тести</i>	Виконує тестові завдання; висловлює власні думки з приводу прочитаного	Билина, фольклорна, літературна балада	Тестові завдання	
10		Йоганн Кристофф Фридрих фон Шиллер. Утвердження самоцінності людського життя в баладі «Рукавичка»	Виразно читає й аналізує баладу, характеризує поведінку героїв, висловлює своє ставлення до проблеми	Літературна балада, художній образ	Портрет письменника, збірка творів, ілюстрації до балади	
11		Йоганн Вольфганг Гете. Переплетення психологічного, фантастичного та реального в баладі «Вільшаний король»	Виразно читає баладу за особами; визначає її головну думку, різні її інтерпретації	Реальне та фантастичне, головна думка, романтичне	Портрет письменника, збірка творів, ілюстрації до балади	
12		Олександр Сергійович Пушкін. Поетизація давньоруської минувшини в баладі «Пісня про віщого Олега»	<i>Розповідає про історичну основу твору;</i> <i>згадує вступ до поеми «Руслан і Людмила»;</i> <i>виразно читає твір, аналізує його</i>	Історична основа, легенда, балада	Портрет письменника, збірка творів, ілюстрації до балади	

Календарне планування. Світова література

№ з/п	Дата про-ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстра-тивні матеріали	При-мітки
13		Р. Л. Стівенсон. Уславлення подви-гу в непримиренній боротьбі з інозем-ними загарбниками в героїчній баладі «Вересковий мед»	Виразно читає й аналізує баладу; розповідає про історичне тло твору; висловлює власні судження	Історична основа, героїчна балада	Портрет письменника, збірка творів, ілюстрації до балади	
14		А. Міцкевич. Муж-ність і нескореність перед ворогом у ба-ладі «Альпухара»	Виразно читає баладу; аналізує її; визначає історичну основу, художні засоби	Літературна балада, істо-рична осно-ва, антитеза, епітет	Портрет письменника, збірка творів, ілюстрації до балади	
15		Захист-презентація творчого проекту «Спільне та відмінне в баладах різних народів» (або «Роз-виток зв'язного мовлення. Твір»)	Уміє самостійно здобувати інформацію, порівнювати, робити висновки, працювати в групі	Компаратив-ний аналіз, повідом-лення, по-рівняльна характери-стика	Повідомлення, відео-газети, декорації, ко-стюми для інсценівок	
16		<i>Контрольна робо-та № 2. Тести</i>	Уміє виконувати тестові за-вдання, складати самостійні висловлювання, аргументува-ти їх	Літературна балада, фоль-клорна, істо-рична основа, художній образ	Тестові завдання	

Героїчне минуле в літературі (8 годин)

17		Вальтер Скотт як засновник жанру істо-ричного роману	Знає факти біографії письменника; розповідає про зображену епоху; пояснює, що називається істо-ричним романом	Історичний роман	Портрет письменника, різні видання твору, ілюстрації до нього	
18		Зображення в ро-мані В. Скотта «Айвенго» боротьби англосаксів з норманами у XII ст. й усобиць норманів	Уміє переказувати розділи роману, коментувати їх, ха-рактеризувати події та геройв	Історичний роман, сюжет		
19		Широка панорама життя середньовіч-ної Англії в романі В. Скотта «Айвенго»	Уміє переказувати розділи роману, виділяти ключові епізоди, коментувати їх	Історичний роман, сю-жет, компо-зиція		
20		Ідея віротерпимо-сті й національної толерантності в романі В. Скотта «Айвенго»	Уміє переказувати розділи роману, виділяти провідні думки	Історичний роман, ідея		
21		Історичний колорит і романтика пригод у романі В. Скотта «Айвенго»	Уміє переказувати розділи роману, коментувати їх, виді-ляти головне, висловлювати свої судження	Історичний ро-ман, історич-ний колорит, романтичний мотив		
22		Історія й доля лю-дини: Айвенго, його відданість, чес-ність, благородство	Уміє переказувати розділи роману; сприймає великий за обсягом твір цілісно; характеризує головного героя	Художній об-раз, художній засіб		

Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 7 клас

№ з/п	Дата про-ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстра-тивні матеріали	При-мітки
23		Ровена та Ребекка — дві різні долі	Уміє характеризувати герой, порівнювати їх, висловлювати особисте ставлення	Художній образ, художній засіб		
24		В. Скотт «Айвенго». Художні особливості твору	Знає зміст твору; уміє його аналізувати, визначати тематику, проблематику, провідні ідеї, художні особливості	Тематика, проблематика, мотив, ідея, образ, художній засіб		
25		Захист-презентація творчого проекту «Лицарі середньовіччя» (або «Розвиток зв'язного мовлення. Твір»)	Уміє самостійно знаходити інформацію, презентувати її, працювати в групі	Повідомлення, «досьє»	Відеогазети, стінгазети, повідомлення, «досьє»	
26		Контрольна робота № 3. Тести	Уміє виконувати тестові завдання, висловлювати свої судження, аргументувати їх прикладами з тексту	Історичний роман, сюжет, тема, ідея, образ, художній засіб	Тестові завдання	

Україна та її історія в літературі (10 годин)

27		Микола Васильович Гоголь «Тарас Бульба». Історична основа, сюжет твору	Знає факти біографії письменника; уміє переказувати розділи повісті, коментувати їх	Повість, сюжет, історична основа	Портрет письменника, збірки його творів, ілюстрації до повісті, відповідні пейзажі (малюнки, фото)	
28		М. В. Гоголь і Україна. Повість «Тарас Бульба». Робота зі змістом	Уміє переказувати розділи повісті; розповідає про зв'язки Гоголя з Україною та її культурою; коментує події	Повість, сюжет, його елементи		
29		Зображення в повісті М. В. Гоголя «Тарас Бульба» любові до України, героїзму, мужності, ратної звитяги українського народу в боротьбі за рідну землю	Уміє переказувати ключові епізоди, визначати ідейний зміст твору, висловлювати свої судження з приводу прочитаного	Повість, сюжет, ідейний зміст		
30		Бойове товариство, побут і звичаї запорожців у повісті М. В. Гоголя «Тарас Бульба»	Уміє переказувати й коментувати ключові епізоди повісті, виділяти описи, визначати їхню роль	Повість, сюжет, опис		
31		Утілення в образі Тараса Бульби найкращих рис запорозького козака в однайменному творі М. В. Гоголя	Знає зміст твору; характеризує головного героя, підтверджуючи розповідь цитатами з твору	Художній образ, художній засіб		
32		Образи Остапа й Андрія в повісті М. В. Гоголя «Тарас Бульба»	Порівнює образи синів Тараса Бульби; висловлює свої судження	Художній образ, порівняльна характеристика		

Календарне планування. Світова література

№ з/п	Дата про-ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстра-тивні матеріали	При-мітки
33		Картини природи в повісті М. В. Гоголя «Тарас Бульба», їхня роль у творі	Знає зміст твору; уміє виділяти описи природи, з'ясовувати їхню роль та засоби творення	Повість, композиція, пейзаж, художній засіб		
ІІ СЕМЕСТР						
34		Художня майстерність автора в повісті «Тарас Бульба» М. В. Гоголя	Уміє виділяти риси індивідуального письменницького стилю, визначаючи вжиті автором художні засоби та їхню роль у творі	Художній образ, художній засіб, проблематика, історична та художня правда	Портрет письменника, ілюстрації до твору	
35		Захист-презентація творчого проекту «Козацька доба» в історії та літературі (або твір)	Уміє самостійно добирати інформацію, систематизувати її, порівнювати, робити висновки, працювати в парах	Повідомлення, презентація	Повідомлення, таблиці, відео-, стінгазети, декорації та костюми для інсценівок	
36		Контрольна робота № 4. Тести	Уміє виконувати тестові завдання, висловлювати свої судження, аргументувати їх	Повість, сюжет, художній образ, художній засіб, пейзаж	Тестові завдання	
37		Райнер Марія Рільке «Пісня про Правду»	Розповідає про зв'язки Рільке з Україною; знаходить ознаки українського національного колориту у творі	Оповідання, національний колорит	Портрет письменника, збірка творів, ілюстрації до оповідання	
38		Уславлення боротьби за незалежність, роль народної пісні в оповіданні Р. М. Рільке «Пісня про Правду»	Наводить приклади художніх образів, пов'язаних з Україною, аналізує твір	Художній образ, народна пісня, художній засіб		
Пригоди та фантастика (7 годин)						
39		Джонатан Свіфт. «Мандри Лемюеля Гуллівера» (ч. І)	Знає факти біографії письменника; переказує зміст твору; виділяє ключові епізоди, коментує їх	Повість, сатира	Портрет письменника, різні видання твору, ілюстрації до нього	
40		Сатиричне зображення в повісті Дж. Свіфта «Мандри Лемюеля Гуллівера» англійської дійсності XVIII ст.	Аналізує твір, звертаючи увагу на сатиричне зображення; висловлює особисте ставлення до проблеми	Повість, сатиричне зображення		
41		Державний устрій, закони та звичаї Ліліпутії, причини виникнення війни між нею та Блефуску, її наслідки в повісті Дж. Свіфта «Мандри Лемюеля Гуллівера»	Сприймає великий за обсягом твір цілісно; уміє переказувати ключові епізоди, коментувати їх	Повість, сатиричний образ		

Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 7 клас

№ з/п	Дата про-ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстра-тивні матеріали	При-мітки
42		Художні особливості повісті Дж. Свіфта «Мандри Лемюеля Гуллівера», засоби сатиричного зображення англійської дійсності	Знає зміст твору; <i>уміє порівнювати явища, знаходить приклади сатиричного зображення подій і героїв, визначає художні засоби</i>	Засоби сатиричного зображення, ідея		
43		<i>Розвиток зв'язного мовлення.</i> Усний (або письмовий) твір чи бесіда з позакласного читання про інші мандри Гуллівера (ч. II)	Уміє висловлювати власні думки, аргументувати, порівнювати явища, наводити приклади з тексту, робити висновки	Твір, доказ, аргумент, факт, цитата		
44		<i>Контрольна робота № 5. Тести</i>	Уміє виконувати тестові завдання, висловлювати свої думки з приводу прочитаного, аргументувати їх	Оповідання, повість, національний колорит, сатира	Тестові завдання	
45		Артур Конан Дойл «Собака Баскервілів»	Знає факти біографії письменника; <i>переказує зміст твору; аналізує ключові епізоди</i>	Літературний детектив	Портрет письменника, збірки його творів, кінофільм	
46		Захоплива інтрига в літературному детективі А. Конан Дойла «Собака Баскервілів»	Доводить твердження, що захоплива інтрига — основа детективного твору; <i>переказує й аналізує ключові епізоди твору</i>	Літературний детектив, сюжет, інтрига		
47		Шерлок Холмс і доктор Ватсон — класичний детективний дует у творі А. Конан Дойла «Собака Баскервілів»	Знає зміст твору; <i>уміє аналізувати його, характеризувати образи; пояснює причини всесвітньої популярності творів про Шерлока Холмса</i>	Художній образ, художній засіб		

Краса чистих людських взаємин (7 годин)

48–49		<i>Бесіда з позакласного читання за творами А. Конан Дойла «Пригоди Шерлока Холмса»</i>	Уміє стисло переказувати самостійно прочитані твори, виділяти основні думки, висловлювати свої враження	Сюжет, анотація, відгук	Портрет письменника, збірки його творів, кінофільм, читацькі щоденники	
50		<i>О. Генрі «Останній листок»</i>	Знає факти біографії письменника; <i>переказує зміст твору та аналізує його</i>	Новела, динамічний сюжет, несподіваний фінал	Портрет письменника, збірки його творів, ілюстрації до новели	
51		Гуманізм твору, взаєморозуміння та прагнення зробити добро іншому як засіб подолання життєвих негараздів у новелі О. Генрі «Останній листок»	<i>Визначає ідейний зміст твору; висловлює судження про його гуманізм; виражає особисте ставлення</i>	Новела, її особливості, художня деталь		

Календарне планування. Світова література

№ з/п	Дата про-ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстра-тивні матеріали	При-мітки
52		<i>Розвиток зв'язного мовлення.</i> Письмовий (або усний) твір про любов до близького, її практичне втілення героями літератури	Уміє образно, логічно, послідовно висловлювати свої думки, аргументувати їх, наводячи приклади з тексту	Вступ, основна частина, висновок, доказ	Книжкова виставка	
53		<i>Контрольна робота № 6. Тести</i>	Уміє виконувати тестові завдання, висловлювати власні судження, аргументувати їх	Літературний детектив, новела, інтрига, конфлікт, деталь	Тестові завдання	
54		Джеймс Олдрідж «Останній дюйм»	Знає факти біографії письменника; переказує текст оповідання; визначає ключові епізоди, коментує їх	Оповідання, сюжет, кульмінація	Портрет письменника, збірки творів, ілюстрації до оповідання	
55		Своєрідність вирішення проблеми батьків і дітей, формування характеру Деві в надзвичайних обставинах у творі Дж. Олдріджа «Останній дюйм»	Знає зміст твору; формулює головну думку; визначає кульмінацію; висловлює свої думки з приводу прочитаного	Оповідання, сюжет, кульмінація		
56		<i>Розвиток зв'язного мовлення.</i> Усний (або письмовий) твір про необхідність боротьби «до останнього дюйма», а також подолання «останнього дюйма», що розділяє людей	Уміє складати образне, логічне, послідовне висловлювання, аргументувати його, наводити приклади з літератури й з життя	Вступ, основна частина, аргумент, факт		

Література проти війни (5 годин)

57		Олександр Трифонович Твардовський «Я був убитий під Ржевом...», «На карті не ставте дотепер мені...»	Виразно читає вірші, аналізує їх; висловлює свої думки з приводу прочитаного	Ліричний вірш, тематика, провідна думка	Портрет письменника, збірка творів, ілюстрації	
58		Генріх Теодор Белль. «Подорожній, коли ти прийдеш у Спа...»	Знає факти біографії письменника; переказує оповідання близько до тексту й аналізує його	Оповідання, внутрішній монолог, повтор	Портрет письменника, збірка творів, ілюстрації до оповідання	
59		Засудження війни, високий гуманістичний пафос в оповіданні Г. Белля «Подорожній, коли ти прийдеш у Спа...»	Знає зміст твору; визначає його провідну думку; висловлює особисте ставлення до проблем	Оповідання, сюжет, головна думка, образ, художній засіб	Портрет письменника, збірка творів, ілюстрації до оповідання	
60		Бесіда з позакласного читання за творами Б. Л. Васильєва «А зорі тут тихі», «У списках не значився»	Уміє переказувати зміст самостійно прочитаних творів, аналізувати їх, висловлювати свою думку	Рід, жанр літератури, художній образ	Портрет письменника, твори, кінофільм, ілюстрації	

Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 7 клас

№ з/п	Дата про- ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстра- тивні матеріали	При- мітки
61		<i>Контрольна робо- та № 7. Тести</i>	<i>Виконує тестові завдання; висловлює власні думки, аргу- ментує їх</i>	Оповідання, вірш, худож- ній образ, ху- дожній засіб	Тестові завдання	
62		Михайло Олексан- дрович Шолохов «Доля людини»	<i>Знає факти біографії письмен- ника; переказує близько до тексту її аналізує оповідання</i>	Оповідання, сюжет, заго- ловок (назва) твору і тема	Портрет письменника, збірка творів, ілю- страції до оповідання, кінофільм	
63		Трагічна доля однієї людини як утілення трагедії всього народу під час Другої світо- вої війни, уміння головного героя за- лишатися справж- ньою людиною за будь-яких обста- вин в оповіданні М. О. Шолохова «Доля людини»	<i>Знає зміст оповідання, харак- теризує образ головного героя, знаходить спільне з твором Г. Белля</i>	Головна дум- ка, художній образ, ху- дожній засіб, порівняльна характери- стика		
64		Захист-презентація творчого проекту «Література проти війни»	<i>Уміє самостійно здобувати інформацію, презентувати її, працювати у творчій групі</i>	Повідом- лення, світ літератури, світ реальний	Книжкова виставка, відео-, стінгазета, ілю- стративні матеріали	

Мистецтво бути людиною (2 години)

65		Редьярд Кіплінг «Якщо...»	<i>Знає факти біографії письмен- ника; виразно читає вірш та аналі- зує його</i>	Ліричний вірш, тема, ідея	Портрет письменника, збірка творів, ілюстра- ції до вірша	
66		Уславлення сильної особистості, здатної за будь-яких умов її обставин зали- шатися людиною, у вірші Р. Кіплінга «Якщо...»	<i>Уміє виразно читати й аналі- зувати вірш; називає головні художні за- соби; висловлює свої думки</i>	Художній об- раз, художній засіб, антите- за, анафора		
67		Р. Кіплінг «Якщо...». Виразне читання уривка з вірша (за вибором учня) напам'ять	<i>Виразно читає напам'ять уривок; обґрунтовує вибір; аналізує, висловлює свою думку</i>	Темп, інто- нація, пауза, логічний на- голос, жести, міміка		

Підсумок (3 години)

68		Узагальнення та систематизація вивченого протягом року матеріалу	<i>Уміє систематизувати та уза- галнювати вивчене; називає вивчені твори, їх авто- рів; аналізує зміст, образи; визначає провідну думку</i>	Рід, жанр літератури, художній образ, тема, ідея, худож- ній засіб	Книжкова виставка, портретна галерея письменників	
69		<i>Контрольна робо- та № 8. Тести</i>	<i>Уміє виконувати тестові за- дання, складати висловлю- вання, аргументувати їх</i>	Усі вивчені літературо- знавчі терміни	Тестові завдання	
70		<i>Підсумок роботи за рік (літературне свято)</i>	<i>Розповідає про письменників їх твори; висловлює судження про роль літератури у формуванні шка- ли життєвих цінностей людини</i>	Усі вивчені літературо- знавчі терміни	Книжкова виставка, узагальнюючі таблиці	

Календарне планування. Світова література

8 клас (70 годин)

№ з/п	Дата проведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстративні матеріали	При-мітки
I СЕМЕСТР						
Вступ (4 години)						
1		Художня література як мистецтво слова, її місце серед інших видів мистецтва. Вільям Бордсворт «До прекрасного»	<i>Називає характерні ознаки художньої літератури як мистецтва слова; виразно читає й аналізує сонет; визначає його провідну думку</i>	Художня література, її ознаки, сонет, провідна думка	Зразки різних видів мистецтва, книжкова виставка, читацькі щоденники	
2		Місце національних літератур у всесвітньому літературному процесі, їх взаємодія й взаємовплив. Веди як пам'ятка світової літератури	<i>Дає визначення поняття «всесвітній літературний процес»; характеризує Веди</i>	Всесвітній літературний процес, національні літературні тенденції, тема, мотив, ідея	Видання Вед, ілюстрації до них	
3		Біблія як пам'ятка світової літератури	<i>Характеризує Біблію; визначає її теми, мотиви, ідеї, її вплив на духовне та літературне життя</i>	Пам'ятки давньої літератури, тема, ідея	Видання Біблії, ілюстрації до неї, твори мистецтва на біблійні сюжети	
4		Коран як пам'ятка світової літератури	<i>Характеризує Коран; визначає його теми, ідеї; порівнює з іншими пам'ятками</i>	Сюжет, образ, тема, ідея	Видання Корану, ілюстрації до нього	
Людина та її світ у давніх літературах (15 годин)						
5		Антична (давньогрецька і римська) література — вихідна основа європейських літератур	<i>Характеризує античну літературу як невичерпне джерело сюжетів, тем, образів для літературного процесу наступних епох</i>	Антична література, тема, жанр, ідея	Фото пам'яток мистецтва Давньої Греції та Давнього Риму, збірки творів античних авторів, ілюстрації до них	
6		Оспівування людини та її світу як одна з провідних тем античної літератури	<i>Пояснює провідні теми та ідеї античної літератури; наводить приклади її впливу</i>	Антична література, її жанри, теми, провідна ідея	Зразки античної культури, літератури, карта	
7		Найвідоміші цикли давньогрецьких міфів: троянський, фіванський, про аргонавтів	<i>Знає міфи Давньої Греції, уміє переказувати, визначати їх роль для розвитку літератури</i>	Міф, сюжет, тема, образ, мотив	Видання міфів, ілюстрації до них	
8		Контрольна робота № 1. Тести	<i>Уміє виконувати тестові завдання, висловлювати свої думки та обґрунтовувати їх</i>	Художня література, міф, найдавніші пам'ятки	Тестові завдання	
9		Гомер — легендарний основоположник європейської літератури. «Іліада»	<i>Знає факти біографії Гомера; переказує зміст розділів «Іліади»; коментує їх</i>	Антична література, героїчний епос, міф	Карта, видання «Іліади», ілюстрації до неї	
10		Гуманістичний пафос поеми Гомера «Іліада», образи Ахілла й Гектора як уособлення ідеалу людини, героя, воїна	<i>Знає зміст поеми; пояснює її гуманістичний пафос; характеризує герой; висловлює своє ставлення до них</i>	Героїчна поема, мотив, образ, художній засіб		

Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 8 клас

№ з/п	Дата про- ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстра- тивні матеріали	При- мітки
11		Звеличення люд- ського розуму, ви- нахідливості та до- питливості в поемі Гомера «Одіссея»	Знає зміст поеми; <i>уміє переказувати, коментувати</i>	Пригодниць- кий, казко- вий, побуто- вий елементи, сюжет	Видання «Одіссеї», ілюстрації до поеми, географічна карта, краєвиди Давньої Греції	
12		Образ Одіссея — война, ватажка, батька, сина, чоло- віка, мандрівника, патріота	<i>Уміє переказувати ключові епізоди поеми, характеризувати</i> головного героя, мотиви	Епічна поема, гекзаметр, по- стійний епітет		
13		Давньогрецькі по- ети Тіртей, Архілох та їхня лірика	<i>Уміє виразно читати, аналізувати</i> поезії, <i>розповідати</i> про поетів	Лірика та її різновиди в античній літературі, елегія, ямб	Збірки поезії давньо- грецьких авторів, ілюстрації до творів	
14		Давньогрецькі поети Сапфо та Анакреонт , їхні твори	<i>Уміє виразно читати, аналізувати</i> поезії, <i>визначати</i> її види	Види давньо- грецької ліри- ки, тематика, провідна думка	Збірки поезії давньо- грецьких авторів, ілюстрації до творів	
15		<i>Виразне читання напам'ять</i> віршів античних поетів (за вибором)	<i>Уміє виразно читати напам'ять</i> вірші, <i>аналізувати</i> їх, <i>висловлювати</i> свою думку	Художній об- раз, художній засіб, виразне читання та його складові	Збірки поезії давньо- грецьких авторів, ілюстрації до творів	
16		<i>Контрольна робо- та № 2. Тести</i>	<i>Уміє виконувати</i> тестові завдання, <i>складати</i> власні ви- словлювання, <i>обґрунттовувати</i> їх, наводячи приклади з тексту	Антична література, епічна поема, міф, гекза- метр, постій- ний епітет, вид лірики	Тестові завдання	
17		Давньогрецький театр. Есхіл «Прометей закутий»	<i>Розповідає</i> про давньогрець- кий театр; <i>характеризує</i> творчість Есхі- ла; <i>виразно читає</i> й <i>аналізує</i> трагедії	«Золота доба» давньогрець- кої літера- тури, драма, драматургія	Видання давньогрець- ких драматургів, ілюстрації до них; зображення театру	
18		Софокл «Антіго- на». Оспівуван- ня людини та її внутрішнього світу в давньогрецькій трагедії	<i>Знає факти біографії драма- турга, переказує</i> зміст трагедії, <i>характеризує</i> образи	Драматургія, драма, її еле- менти в дав- ньогрецькій літературі також театрі	Збірка драматичних творів античності, ілюстрації до творів, твори інших видів мистецтва за мотива- ми драми	
19		Публій Вергілій Марон «Енеїда»	<i>Усвідомлює</i> значення творчості римського поета; <i>знає</i> факти його біографії; <i>переказує</i> сюжет поеми	Поема, сю- жет, мотив, провідна ідея	Портрет письменника, збірка творів, ілюстра- ції до поеми	
20		Вергілій «Енеї- да». Поетизація римської добле- сті, патріотичного служіння державі, величі Риму як провідні настанови й основний пафос поеми	<i>Знає зміст поеми, уміє порів- нювати</i> з поемами Гомера, <i>аналізувати, висловлювати</i> свою думку	Епічна поема, спільні моти- ви, елементи творів, про- відна думка, образ, худож- ній засіб		

Календарне планування. Світова література

№ з/п	Дата про-ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстра-тивні матеріали	При-мітки
21		Захист-презентація творчого, дослідницького проекту «“Енеїда” — ланцюжок літературних наслідувань»	Уміє самостійно здобувати інформацію, опрацьовувати, порівнювати, робити висновки, працювати в групі	Традиції, новаторство, наслідування, тема, мотив, ідея	Таблиці, схеми, відео-, стінгазети, повідомлення	
22		Квінт Гораций Флакк «До Мельпомени», «До Манлія Торквата»	Виразно читає вірші; аналізує їх; уміє розповісти про свої враження	Ода	Портрет письменника, видання творів, ілюстрації до віршів	
23		Публій Овідій Назон «Метаморфози»	Виразно читає твори; коментує їх, визначає основу, ідейно-художній зміст	Елегія, поема, міфологічна основа	Портрет письменника, видання творів його про нього, ілюстрації до творів	
24		Контрольна робота № 3. Тести	Уміє виконувати тестові завдання, складати власні висловлювання, обґрунтовувати свої думки	Драма, ода, елегія, художній образ, художній засіб	Тестові завдання	

Жанрово-тематичне розмайття середньовічної літератури (15 годин)

25		Середньовіччя як історична й культурна доба, її хронологічні межі (огляд)	Знає й розповідає про добу Середньовіччя; порівнює з відомостями, отриманими на уроках всесвітньої історії	Рід, жанр літератури, тематика, проблематика, провідна думка, літературний напрям	Карта середньовічного світу, ілюстрації з його історії, книжкова виставка	
26		Із китайської лірики. Лі Бо «Входжу в річку...», «Печаль на яшмовому ганку»	Виразно читає й аналізує вірші; висловлює власні судження про свіжість і несподіваність поетичних асоціацій	Поетичні асоціації, елегійні мотиви, художні засоби	Карта Китаю, китайські краєвиди, збірка поезій письменника, ілюстрації до неї	
27		Ду Фу «При місяці згадую брата», «Пісня про хліб і шовк», «Повертаються дикі гусі»	Виразно читає, аналізує вірші; називає провідні думки; висловлює свої враження	Вид лірики, провідна думка, асоціації, біблійні метафори	Китайські краєвиди, збірка поезій, ілюстрації до неї	
28		Із персько-таджицької лірики. Абу Абдаллах Рудакі. Газелі, рубаї, бейти	Виразно читає, коментує вірші; знаходить свідчення уваги поета до внутрішнього світу людини	Рубаї, газелі, бейти, художній образ, його багатозначність, алегоричність, символічність	Карта Середньовічного Сходу, краєвиди того часу, ілюстрації до історичної доби	
29		Омар Хайям. Рубаї. Гафіз. Газелі	Виразно читає поезії, аналізує їх, визначає підтекст	Рубаї, газелі, алегорично-символічний образ	Збірки персько-таджицької лірики, ілюстрації до них	
30		О. Хайям. Виразне читання напам'ять рубаї (за вибором учнів)	Уміє виразно читати рубаї напам'ять, аналізувати їх, висловлювати своє ставлення	Рубаї, художній образ, художній засіб, виразне читання та його елементи	Збірки персько-таджицької лірики, ілюстрації до них	

Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 8 клас

№ з/п	Дата про-ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстра-тивні матеріали	При-мітки
31		Із західноєвропейської поезії. Творчість провансальських трубадурів. Джуафре Рюдель «Канцона». Бертран де Борн «Сирвента»	Виразно читає й аналізує вірші; визначає особливості рицарської поезії	Рицарська поезія, канцона	Збірки поезії, ілюстрації до доби рицарства	
32		Із лірики вагантів. «Орден вагантів», «Бідний студент», «Безтурботна пісня»	Виразно читає поезії, аналізує їх; визначає характерні риси лірики вагантів; співвідносить творчість поетів з культурно-історичними регіонами	Тема, мотив поезії, іронія	Збірки поезій, ілюстрації до них, середньовічні краєвиди	
33		<i>Контрольна робота № 4. Тести</i>	Уміє виконувати тестові завдання, складати власні висловлювання, обґрунтовувати їх	Газелі, рубаї, бейти, канцона, рицарська поезія, поезія вагантів і трубадурів	Тестові завдання	

ІІ СЕМЕСТР

34		«Пісня про Роланда» — французький героїчний епос. Історична правда та вигадка в поемі	Переказує зміст твору; розрізняє історичну правду та вигадку	Героїчний епос, історична правда, вигадка	Французькі краєвиди, карта, видання твору, ілюстрації до нього	
35		Боротьба проти іноземців та іновірців за батьківщину — провідна тема поеми «Пісня про Роланда»	Знає зміст розділів поеми; уміє переказувати, коментувати, висловлювати свою думку	Провідна тематика середньовічного героїчного епосу		
36		«Пісня про Роланда». Образи Роланда, Карла, Ганелона	Знає зміст твору; характеризує герой; висловлює своє ставлення до них	Художній образ, художній засіб		
37		Художні особливості поеми «Пісня про Роланда», її співзвучність героїчним епосам інших народів світу	Знає зміст твору; уміє визначати тематику, проблематику, провідні думки та художні засоби	Композиція, сюжет, тема, ідея, художній образ, художній засіб		
38		Аліг'єрі Данте «Божественна комедія». Сюжет і композиція	Знає факти біографії письменника; переказує ключові моменти, коментує їх; визначає елементи сюжету й композиції	Поема, філософсько-художній синтез, сюжет, композиція	Портрет письменника, видання його твору, ілюстрації до нього	
39		Поема А. Данте «Божественна комедія» — філософсько-художній синтез середньовічної культури	Переказує ключові моменти, коментує їх; складає план першої частини (дев'ять кіл пекла)	Віршовий розмір, строфа, терцина		

Календарне планування. Світова література

№ з/п	Дата про-ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстра-тивні матеріали	При-мітки
40		Сон Данте протягом Великоднього тижня 1300 року й композиційна будова поеми «Божественна комедія»	Переказує зміст розділів твору; висловлює особисте ставлення до порушених у творі проблем	Композиційна будова, проблематика		
41		Бачення світу в поемі Данте «Божественна комедія», її алегоричний зміст	Знає зміст твору; уміє пояснювати алегорії, художні особливості, висловлювати свої думки з приводу прочитаного	Художній образ, художній засіб, алегорія		
42		Контрольна робота № 5. Тести	Уміє виконувати тестові завдання, висловлювати свої думки, аргументувати їх	Героїчний епос, поема, терцина	Тестові завдання	
Злет людського духу в літературі доби Відродження (18 годин)						
43		Доба європейського Відродження (Ренесансу), її хронологічні межі. Ідейний рух гуманізму	Розповідає про добу Відродження; пояснює, чому її називають світоглядним переворотом, висловлює судження про те, чому античність стала ідеалом Відродження	Літературний напрямок, течія, світогляд митця, провідна ідея	Твори різних видів мистецтва доби Відродження, ілюстрації до теми	
44		Франческо Петrarка — видатний італійський поет-гуманіст	Знає біографію поета, виразно читає та аналізує вірші	Провідний мотив, сюжет, художній образ, художній засіб	Портрет поета, італійські краєвиди тієї доби, збірка творів, ілюстрації до неї	
45		Багатство людської душі, краса й щирість людських почуттів, оспівування кохання в «Книзі пісень» Ф. Петrarки	Називає провідні мотиви «Книги пісень»; виразно читає й коментує вірші; визначає ознаки сонета	Художній образ, художній засіб, ідеалізація, літературний штамп, портрет		
46		Ф. Петrarка. Виразне читання сонетів напам'ять (за вибором)	Уміє виразно читати сонети напам'ять, аналізувати їх, висловлювати свої думки	Виразне читання, його складові, літературо-знавчий аналіз поезії		
47		Джованні Бокаччо «Декамерон»	Знає біографію письменника; переказує зміст його новел; коментує їх	Нова європейська проза, новела	Портрет письменника, збірка творів, ілюстрації до неї	
48		Збірка новел «Декамерон» Дж. Бокаччо, її композиційне й тематичне багатство, оспівування в ній кращих душевних якостей людини	Уміє переказувати й коментувати новели; висловлювати свої думки з приводу прочитаного	Тематика, композиція, провідна ідея		
49		Бесіда з позакласного читання. Інші новели зі збірки «Декамерон» Дж. Бокаччо	Уміє самостійно знаходити й вибирати твори, переказувати їх, коментувати, складати відгук	Анотація, відгук, головні та другорядні герої, тема, ідея	Пам'ятка для складання відгуків, читацькі щоденники	

Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 8 клас

№ з/п	Дата про-ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстра-тивні матеріали	При-мітки
50		<i>Контрольна робота № 6. Тести</i>	Уміє виконувати тестові завдання, складати власні висловлювання, обґрунтовувати їх	Тематика, ідея, гуманістичний пафос, сонет, новела	Тестові завдання	
51		Мігель де Сервантес Сааведра і його роман «Дон Кіхот» (І частина)	Знає біографію письменника; розповідає про його добу	Іспанське Відродження, рицарський роман, пародія	Портрет письменника, іспанські краєвиди, різні видання твору	
52		Роман Сервантеса «Дон Кіхот» — пародія на рицарські романи й трагікомічний епос іспанського життя	Уміє переказувати розділи роману, коментувати їх, висловлювати свою думку	Іспанське Відродження, рицарський роман, пародія		
53		Мандри Дон Кіхота в пошуках справедливості	Уміє переказувати розділи роману, визначати ключові епізоди, коментувати їх	Іспанське Відродження, рицарський роман, пародія	Ілюстрації до твору, кінофільм	
54		Очікувані та реальні наслідки вчинків Дон Кіхота	Уміє переказувати розділи роману, визначати головне й деталі, коментувати їх	Іспанське Відродження, рицарський роман, пародія		
55		Романтизм Дон Кіхота та твереза розсудливість Санчо Пансі	Уміє переказувати розділи роману, характеризувати героїв, порівнювати їх	Художній образ, художній засіб		
56		Дон Кіхот — вічний образ всесвітньої літератури	Знає зміст І частини роману; уміє його аналізувати, характеризувати образи, порівнювати з іншими	Вічний образ, художній засіб, портрет, контраст, зіткнення характерів		
57		Художня майстерність письменника та світова слава вічного образу Дон Кіхота	Визначає художні особливості твору; висловлює судження про те, чому образ Дон Кіхота став вічним образом; висловлює особисте ставлення до героя	Художній образ, художній засіб, провідна думка	Твори мистецтва, у яких утілений літературний образ Дон Кіхота	
58		<i>Бесіда з позакласного читання. Роман «Дон Кіхот» (ІІ частина) (або твір: «Хто такий Дон Кіхот: мрійник? дивак? шляхетна людина?»)</i>	Уміє стисло переказувати самостійно прочитаний твір, висловлювати власні судження	Відгук про книгу	Ілюстрації до ІІ частини твору, читацькі щоденники	
59		<i>Контрольна робота № 7. Тести</i>	Уміє виконувати тестові завдання, висловлювати власні думки, наводити приклади з текстів	Рицарський роман, пародія, сюжет, композиція, тема, ідея, образ, художній засіб	Тестові завдання	

Календарне планування. Світова література

№ з/п	Дата про-ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстра-тивні матеріали	При-мітки
60		Вільям Шекспір — геніальний англійський драматург і поет доби Відродження	Уміє розповідати про англійське Відродження, знає біографію письменника, етапи, тематику та ідеї його творчості	Драматургія, драма, філософсько-моральні мотиви	Англійські краєвиди доби Відродження, ілюстрації до життя й творчості драматурга	
61		Трагедія В. Шекспіра «Гамлет», її філософсько-моральні мотиви (або «Ромео і Джульєтта»)	Переказує дії драми, коментує їх	Драматичний твір, діалог, монолог, ремарка	Різни видання твору, ілюстрації до нього, кінофільми	
62		Гамлет — вічний образ світової літератури	Переказує дії драми, аналізує їх, характеризує героїв	Драматичний твір, діалог, монолог, ремарка, вічний образ		
63		Багатогранність шекспірівських характерів	Знає зміст драми, уміє визначати ключові епізоди, характеризувати героїв, порівнювати їх	Драматичний твір, діалог, монолог, ремарка, вічний образ		
64		Драматична майстерність В. Шекспіра	Уміє визначати характерні риси шекспірівської трагедії; називає провідні мотиви; виділяє художні особливості; наводить приклади	Драматичний твір, діалог, монолог, ремарка, вічний образ, інтелектуальна трагедія		
65		Заглиблення в людську психологію, поетизація людини та краси її почуттів, оспівування кохання й дружби в сонетах Шекспіра	Уміє виразно читати сонети; аналізувати їх; визначати особливості будови	Сонет, рима, римування	Збірка сонетів, аудіозаписи	
66		В. Шекспір. Виразне читання напам'ять сонетів Шекспіра (№ 121, 130) або монолога «Бути чи не бути» (за вибором)	Виразно читає напам'ять твір, уміє аналізувати його, висловлювати свою думку, обґрунтовувати її	Сонет, монолог, ідея, виразне читання, його складові	Таблиця з теорії виразного читання, аудиозаписи	
67		Бесіда з позакласного читання. Комедія В. Шекспіра «Сон літньої ночі» (або «Венеціанський купець» чи «Король Лір»)	Уміє стисло переказувати зміст самостійно прочитаного твору, аналізувати його, висловлювати свою думку про нього	Відгук про книгу	Портрет письменника, видання твору, ілюстрації до нього, кінофільм	
Підсумок (2 годин)						
68		Узагальнення та систематизація вивченого протягом року матеріалу	Називає авторів і переказує зміст вивчених творів; узагальнює й систематизує засвоєні протягом року відомості про світовий літературний процес	Вічний образ, всесвітній літературний процес, гекзаметр, епічна поема, постійний епітет, терцина, філософська трагедія	Портретна «галерея» письменників, таблиці з теорії літератури	

Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 9 клас

№ з/п	Дата про- ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстра- тивні матеріали	При- мітки
69		<i>Контрольна робо- та № 8. Тести</i>	<i>Уміє виконувати тестові за- вдання, складати зв'язні ви- словлювання, обґрунтовувати свою думку</i>	Трагедія, афо- ризм, сонет	Тестові завдання	
70		<i>Підсумки роботи за рік</i>	<i>Уміє розповідати про улюбле- них письменників, їхні твори та героїв, висловлювати свої думки</i>	Усі вивчені літературоз- навчі терміни	Вікторини, кросвор- ди, цікаві матеріали	

9 клас (70 годин)

№ з/п	Дата про- ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстра- тивні матеріали	При- мітки
I СЕМЕСТР						
Вступ. Література європейського бароко (5 годин)						
1		Бароко як перший загальноєвропейський художній напрям. Європейське й українське бароко	<i>Розповідає про бароко, його ознаки та особливості; порівнює розвиток бароко в різних країнах</i>	Бароко як літературний напрям	Карта Європи XVII ст., краєвиди того часу, пам'ятки мистецтва епохи бароко	
2		Педро Кальдерон — видатний драматург і поет іспанського бароко	<i>Знає біографію письменника, його творчість, провідні ідеї</i>	Особливості бароко, драматичний твір	Портрет письменника, ілюстрації до життя і творчості, збірки творів	
3		«Життя — це сон» П. Кальдерона як утілення світоглядних і художніх принципів бароко	<i>Уміє переказувати розділи драми, коментувати їх, висловлювати свою думку про зображене в них</i>	Контрастність, метафоричність, конфлікт драми	Ілюстрації до твору	
4		Філософсько-моральний конфлікт драми П. Кальдерона «Життя — це сон»	<i>Знає зміст твору; уміє його аналізувати; визначає характер конфлікту; висловлює й ілюструє цитатами з тексту свою точку зору</i>	Контрастність, метафоричність, конфлікт драми		
5		Причини й наслідки еволюції образу Сексісундо в драмі П. Кальдерона «Життя — це сон»	<i>Простежує причини й наслідки зміни образу головного героя; висловлює особисте ставлення до проблем, що порушуються в трагедії</i>	Бароко, трагедія, проблематика, конфлікт, образ, художній засіб	Портрет письменника, збірки творів, ілюстрації до трагедії	
6		Бесіда з позакласного читання про твори, прочитані влітку (або Бомарше «Весілля Фігаро»)	<i>Стисло переказує самостійно прочитані твори; аналізує їх; складає відгук</i>	Анотація, відгук про книгу	Читацькі щоденники, книжкова виставка, ілюстрації до творів	
7		<i>Контрольна робота № 1. Тести</i>	<i>Уміє виконувати тестові завдання, складати зв'язні письмові висловлювання</i>	Бароко, конфлікт, тема, ідея	Тестові завдання	
Література класицизму. Ж. Б. Мольєр (5 годин)						
8		Класицизм як художній напрям у літературі XVII ст. Філософське та естетичне підґрунтя класицизму	<i>Характеризує класицизм як могутній європейський художній напрям; визначає його особливості; називає представників</i>	Класицизм як літературний напрям, його ознаки	Зразки різних видів мистецтва доби класицизму	

Календарне планування. Світова література

№ з/п	Дата про-ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстра-тивні матеріали	При-мітки
9		Жан Батіст Мольєр «Міщанин-шляхтич»	Знає біографію письменника; <i>переказує</i> зміст твору; <i>коментує</i> його	Класицизм, комедія	Портрет драматурга різні видання твору, ілюстрації до нього, кінофільм	
10		Утілення в комедії Ж. Б. Мольєра «Міщанин-шляхтич» рис класичної комедії	<i>Переказує</i> зміст твору; <i>аналізує</i> його; <i>висловлює</i> свої враження	Класицизм, комедія		
11		Висміювання безпідставних претензій буржуза Журдена на аристократизм, інтелігентність й освіченість у комедії Ж. Б. Мольєра «Міщанин-шляхтич»	Знає зміст твору; <i>уміє характеризувати</i> героїв; <i>висловлює</i> особисте ставлення до проблем, порушених у комедії	Класицизм, комедія, художній образ, художній засіб		
12		Засоби творення смішного в комедії Ж. Б. Мольєра «Міщанин-шляхтич». Виховний потенціал твору	<i>Називає</i> засоби творення смішного в комедії; <i>відзначає</i> реалізацію у творі важливої настанови класицизму — прагнення виховати глядача, читача	Засіб комічного, гумор, сатира, іронія		
13		<i>Розвиток зв'язного мовлення.</i> Твір «Що робить людину людиною — звання, ім'я, чин, достаток?» або ін. (Можливий захист-презентація проекту «Мандрівні сюжети» — порівняльна характеристика Журдена й Мартіна Борулі з однією з одноіменної п'еси І. Карпенка-Карого)	<i>Уміє висловлювати</i> свої думки з приводу проблем, <i>наводити</i> приклади з літератури	Вступ, висновок, цитати, художній засіб	Книжкова виставка, видання творів	
14		<i>Контрольна робота № 2. Тести</i>	<i>Уміє виконувати</i> тестові завдання, складати зв'язні висловлювання, доводити свої думки	Класицизм, його ознаки, засоби творення смішного	Тестові завдання	
Література XVIII ст. Просвітництво (12 годин)						
15		Просвітництво як літературна епоха. Розмаїття виявів літературного життя: виникнення сентименталізму та розвиток класицизму, реалізму, нових жанрів	Характеризує Просвітництво як ідейний рух і літературну епоху; <i>називає</i> його ознаки, представників, твори мистецтва	Художній напрям, жанр, тематика, провідна ідея	Пам'ятки мистецтва доби Просвітництва	

Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 9 клас

№ з/п	Дата про-ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстра-тивні матеріали	При-мітки
16		Філософ і письменник Вольтер і його повість «Простак»	<i>Розповідає про життя й творчість Вольтера; переказує зміст розділів філософської повісті</i>	Просвітництво, філософська повість	Портрет письменника, видання творів, ілюстрації до повісті	
17		Ідейний зміст і художня структура філософської повісті Вольтера «Простак», сенс її назви	<i>Переказує зміст повісті; коментує його; пояснює сутність полеміки героїв; висловлює особисте ставлення до проблем</i>	Філософська повість, її жанрові ознаки		
18		Конфлікт «природної людини» Гунона й французького суспільства; антимонархічні та антиклерикальні мотиви в повісті Вольтера «Простак»	<i>Знає зміст твору; уміє характеризувати героїв, визначати мотиви, провідні думки, засоби творення образів</i>	Філософська повість, її жанрові ознаки		
19		Йоганн Вольфганг Гете. Історія створення, композиція та проблематика трагедії «Фауст»	<i>Розповідає біографію письменника, творчу історію, знає прообраз; переказує частини трагедії</i>	Сюжет, композиція, проблематика, прообраз	Портрет письменника, видання твору, ілюстрації до нього, кінофільм	
20		Й. В. Гете. Трагедія «Фауст» — вершина творчості поета й один із найвидатніших творів світової літератури	<i>Переказує зміст трагедії; коментує його, визначає проблеми, провідні ідеї, елементи композиції та сюжету</i>	Сюжет, композиція, проблематика, прообраз		
21		Образ Фауста як утілення динамізму нової європейської цивілізації; пошуки сенсу буття і призначення людини в трагедії Гете	<i>Знає зміст трагедії; уміє характеризувати героїв, конфлікти, тлумачити сенс опозиції Фауст — Мефістофель</i>	Тема, проблема, трагічний конфлікт, провідна думка	Ілюстрації до твору, втілення образів Фауста і Мефістофеля в інших видах мистецтва	
22		Діалектика втілення проблеми добра й зла в трагедії Й. В. Гете «Фауст». Роль образів Мефістофеля, Маргарити у творі	<i>Знає зміст трагедії; уміє характеризувати героїв; висловлює особисте ставлення до проблем, порушених у творі</i>	Тема, проблема, трагічний конфлікт, провідна думка		
23		Контрольна робота № 3. Тести	<i>Уміє виконувати тестові завдання, складати зв'язні висловлювання, обґрунтовувати свої думки</i>	Просвітництво, філософська повість, трагедія, конфлікт, провідна ідея, образ	Тестові завдання	
24		Йоганн Крістоф Фрідріх Шиллер «Вільгельм Телль»	<i>Розповідає біографію письменника; знає його творчість; визначає зв'язок з ідеологією Просвітництва; переказує розділи твору</i>	Просвітницькі ідеї, народна драма, мотив, тематика	Портрет письменника, збірки його творів, ілюстрації до драми	

Календарне планування. Світова література

№ з/п	Дата про- ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстра- тивні матеріали	При- мітки
25		Народна драма Й. К. Ф. Шиллера «Вільгельм Телль», поетизація в ній боротьби за національну незалежність, свободу особистості	Переказує зміст драми; коментує його; висловлює особисте ставлення до проблем	Народна драма, драма, драматичний конфлікт, художній образ, художній засіб		
26		Символічний сенс сцени на Рютлі; причини та характер протистояння Геслера й Вільгельма Телля	Знає зміст твору; пояснює символічний сенс сцени на Рютлі та причини протистояння Геслера й Телля; висловлює своє ставлення до проблем			
27		Особливості драматичного конфлікту у творі Й. К. Ф. Шиллера «Вільгельм Телль» та його художнє втілення	Знає зміст твору; уміє визначати особливості драматичного конфлікту; висловлює своє ставлення до проблем та аргументує його			
Література романтизму (14 годин)						
28		Особливості романтизму як художнього напряму, його естетичні принципи, специфіка романтичного світосприйняття	Розповідає про романтизм як художній напрям; називає його художні відкриття та найвидатніших представників	Романтизм як художній напрям, його особливості	Пам'ятки мистецтва, різних видів доби романтизму	
29		Ернст Теодор Амадей Гофман «Крихітка Цахес на прізвисько Циннобер»	Розповідає біографію письменника; переказує зміст розділів повісті-казки	Романтизм, повість-казка, реальне та фантастичне	Портрет письменника, видання творів, ілюстрації до них	
30		Е. Т. А. Гофман «Крихітка Цахес на прізвисько Циннобер». Сатирико-метафоричний зміст твору, специфіка його романтизму	Переказує зміст казки-повісті; знаходить характерні риси романтизму; визначає головний конфлікт	Романтизм, повість-казка, реальне та фантастичне, конфлікт, сатира, метафора		
31		Художні особливості, іронія та гротеск у творі Е. Т. А. Гофмана «Крихітка Цахес на прізвисько Циннобер»	Знає зміст твору; уміє характеризувати героїв; визначає наявність іронії та гротеску; висловлює особисте ставлення	Романтизм, сатира, іронія, гротеск		
32		Контрольна робота № 4. Тести	Уміє виконувати тестові завдання, створювати власні висловлювання, обґрунтовувати свої думки	Драма, конфлікт, проблематика, романтизм, сатира, іронія, гротеск	Тестові завдання	
33		Генріх Гейне «Із книги пісень»	Знає біографію поета; уміє виразно читати й аналізувати вірші	Ліричний вірш, ліричний герой	Портрет поета, збірка творів, ілюстрації до неї	

Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 9 клас

№ з/п	Дата про- ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстра- тивні матеріали	При- мітки
ІІ СЕМЕСТР						
34		Г. Гейне. «Книга пісень» — видатне явище німецького романтизму. Поетизація любові як першооснови життя	Знаходить приклади конкретного втілення ознак романтизму в поезіях Гейне та <i>ілюструє</i> їх цитатами з тексту	Ліричний вірш, ліричний герой	Портрет поета, збірка творів, ілюстрації до неї	
35		Змалювання природи як засіб бачення й пізнання світу та власної душі в поезіях Гейне	Аналізує вірші; визначає їхню основу, мотиви, провідну думку	Ліричний вірш, ліричний герой, художній засіб		
36		Г. Гейне. <i>Виразне читання</i> поезій напам'ять (за вибором)	Виразно читає напам'ять вірш; аналізує його; висловлює свої думки	Виразне читання та його елементи, аналіз ліричного твору	Портрет поета, збірка творів, ілюстрації до неї, таблиці з теорії виразного читання	
37		Джордж Ноел Гордон Байрон. «Мій дух, як ніч...»	Розповідає біографію поета, провідні мотиви та домінуючі настрої його творчості	Романтизм, течія байронізму	Портрет поета, збірка його творів, ілюстрації до них	
38		Дж. Н. Г. Байрон. Байронічний герой і настрої «світової скріботи» у віршах поета. «Прометея»	Виразно читає та аналізує вірші; визначає риси байронічного героя; висловлює свою думку	«Байронічний герой»		
39		Дж. Н. Г. Байрон. Поема «Мазепа», історична основа та романтичний міф	Знає й переказує зміст поеми; визначає її історичну основу та романтичний міф; висловлює особисте ставлення до прочитаного	Романтизм, байронізм, поема, історична основа, міф		
40		Дж. Н. Г. Байрон. Риси романтичного героя в образах Мазепи. Особливості індивідуального стилю поета	Уміє характеризувати героя, визначати в ньому риси романтизму; виділяє особливості індивідуального стилю поета	Романтизм, байронізм, поема, історична основа, міф		
41		<i>Виразне читання</i> віршів Дж. Н. Г. Байрона напам'ять (за вибором учнів)	Виразно читає вірші напам'ять, аналізує їх; висловлює свою думку про них	Виразне читання та його елементи	Таблиці з теорії виразного читання	
42		Контрольна робота № 5. Тести	Уміє виконувати тестові завдання, складати зв'язні висловлювання, наводити приклади з тексту	Романтизм, байронізм, мотив, байронічний герой	Тестові завдання	
43		Адам Міцкевич — найяскравіший представник польського романтизму. Перебування в Росії й Україні, відбиття вражень у його поезії (цикл «Кримські сонети»)	Знає біографію поета, знаходить приклади конкретного втілення рис романтизму в його поезіях	Романтизм, його риси, тематична проблематика, провідна ідея	Портрет поета, карта його подорожей, видання його творів, ілюстрації до них	

Календарне планування. Світова література

№ з/п	Дата про-ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстра-тивні матеріали	При-мітки
44		А. Міцкевич «Кримські сонети», «Буря», «Бахчисарай», «Гробниця Потоцької», «Пілігрим»	Виразно читає й аналізує сонети, висловлює свою думку	Романтизм, сонет		
45		А. Міцкевич. Мотив єдності природи й людини. Патріотизм і ностальгія за далекою батьківщиною як провідний настрій «Кримських сонетів». «Дяди»	Знає ідейно-художній зміст творів; уміє їх аналізувати, визначати особливості	Художній образ, художні особливості, монолог		
46		Виразне читання віршів А. Міцкевича напам'ять (за вибором учнів)	Виразно читає вірші напам'ять, аналізує їх; висловлює свою думку	Виразне читання, його елементи, аналіз ліричного твору	Портрет письменника, карта його подорожей, видання його творів, ілюстрації до них, таблиці з теорії виразного читання	

Від романтизму до реалізму (16 годин)

47		Олександр Сергійович Пушкін — великий російський поет. Жанрово-тематичне розмаїття лірики Пушкіна («До моря», «Я вас любив...», «Я мить чудову пам'ятаю...», «Я пам'ятник собі поставив незотлінний...»)	Знає біографію письменника; виразно читає й аналізує його поезії; висловлює свою думку про них	Ліричний вірш, автобіографічний мотив, художній образ, художній засіб	Портрет письменника, ілюстрації до біографії, видання творів	
48		Виразне читання віршів О. С. Пушкіна напам'ять	Виразно читає напам'ять вірші, аналізує їх, висловлює свої думки, враження	Ліричний вірш, художній образ, художній засіб		
49		О. С. Пушкін. «Євгеній Онегін» — соціально-психологічний роман у віршах. Сюжет і композиція, жанр	Виразно читає розділи роману; коментує їх; визначає елементи сюжету й композиції	Соціально-психологічний роман, роман у віршах		
50		О. С. Пушкін «Євгеній Онегін». Життя різних верств суспільства, російська дійсність у романі. Проблематика	Знає зміст розділів роману; уміє аналізувати їх, визначати проблеми, висловлювати своє ставлення	Соціально-психологічний роман, проблематика; художній світ і реальний		
51		О. С. Пушкін «Євгеній Онегін». Психологія, духовний світ героїв у романі	Знає зміст розділів роману, уміє аналізувати їх, характеризувати внутрішній світ героїв, робити висновки	Соціально-психологічний роман, проблематика; художній світ і реальний	Портрет письменника, видання роману, ілюстрації до нього, кінофільм	

Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 9 клас

№ з/п	Дата про- ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстра- тивні матеріали	При- мітки
52		О. С. Пушкін «Євгеній Онегін». Головні герої роману	Знає зміст розділів роману; характеризує головних героїв; висловлює своє ставлення	Соціально-психологічний роман, проблематика; художній світ і реальний		
53		О. С. Пушкін. Художньо-естетичні особливості роману «Євгеній Онегін» та його значення для розвитку російської і світової літератури	Знає зміст цього твору; сприймає його цілісність; визначає художні особливості, наводячи приклади з тексту	Романтичні та реалістичні елементи в романі; онегінська строфа		
54		Контрольна робота № 6. Тести	Уміє виконувати тестові завдання, складати власні висловлювання, обґрунтовувати свої думки	Сонет, монолог, романтизм, реалізм, роман у віршах, соціально-психологічний роман, онегінська строфа	Тестові завдання	
55		Михайло Юрійович Лермонтов — видатний російський письменник. Поезії «І нудно, і сумно...», «На дорогу йду я в самотині....». Мотиви свободи й самотності	Уміє розповідати біографію письменника; виразно читає вірші, коментує їх, висловлює свої враження	Романтизм, ліричний вірш, ліричний герой, художній засіб	Портрет письменника, ілюстрації до біографії, видання творів, ілюстрації до них	
56		Виразне читання поезії М. Ю. Лермонтова напам'ять (на вибір учнів)	Виразно читає вірші напам'ять; аналізує їх; висловлює свої думки	Романтизм, ліричний вірш, ліричний герой, художній засіб		
57		М. Ю. Лермонтов. «Герой нашого часу» — морально-психологічний роман про долю покоління після розгрому декабризму	Переказує зміст розділів роману; коментує його; висловлює свої думки з приводу прочитаного	Тема, жанр, композиція, реалізм, морально-психологічний роман	Видання роману, ілюстрації до нього, кінофільм	
58		М. Ю. Лермонтов «Герой нашого часу». Особливості композиції та її роль у розкритті характеру Печоріна	Переказує зміст розділів роману; визначає елементи композиції, з'ясовує їхню роль	Тема, жанр, композиція, реалізм, морально-психологічний роман		
59		М. Ю. Лермонтов «Герой нашого часу». Печорін і байронічний герой. Печорін й Онегін	Переказує зміст розділів роману; характеризує головного героя, порівнюючи його з іншими літературними героями	Тема, жанр, композиція, реалізм, морально-психологічний роман, порівняльна характеристика		

Календарне планування. Світова література

№ з/п	Дата про-ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстра-тивні матеріали	При-мітки
60		М. Ю. Лермонтов «Герой нашого часу». Жіночі персонажі роману. Максим Максимович — образ «маленької людини»	Знає зміст усього твору; уміє виділяти ключові епізоди, характеризувати героїв, висловлювати свою думку	Тема, жанр, композиція, реалізм, морально-психологічний роман, порівняльна характеристика		
61		М. Ю. Лермонтов. «Герой нашого часу». Романтичні й реалістичні елементи в поетиці твору	Цілісно сприймає твір; уміє виділяти в ньому романтичні та реалістичні елементи, художні деталі; висловлює особисте ставлення до проблем	Тема, жанр, композиція, реалізм, морально-психологічний роман, порівняльна характеристика		
62		<i>Контрольна робота № 7. Тести</i>	Уміє виконувати тестові завдання, висловлювати свої думки, підтверджувати цитатами з тексту	Тема, жанр, композиція, реалізм, морально-психологічний роман, порівняльна характеристика	Тестові завдання	
63		Микола Васильович Гоголь — російський і український письменник. Вплив української культури на розвиток його творчості	Розповідає біографію письменника; знає тематику та проблематику його творчості	Реалізм, тематика, проблематика, фольклорна основа	Портрет письменника, ілюстрації до біографії, видання творів, кінофільм	
64		Високий гуманізм М. В. Гоголя в зображенні трагічної долі «маленької людини» в повісті «Шинель»	Переказує зміст повісті; коментує ключові епізоди; висловлює свое ставлення	Повість, «маленька людина»	Видання твору, ілюстрації до нього	
65		Поєднання в повісті М. В. Гоголя «Шинель» елементів романтизму та реалізму	Переказує зміст повісті; виділяє елементи сюжету; знаходить описи, коментує їх	Повість, «маленька людина», реалістичні та романтичні елементи, опис		
66		Художні особливості повісті М. В. Гоголя «Шинель», майстерність автора в розкритті образу «маленької людини»	Знає зміст твору; сприймає його цілісно; порівнює образ головного героя з образом Максима Максимовича; висловлює особисте ставлення до проблем, порушених у творі	Повість, «маленька людина», реалістичні та романтичні елементи, опис, художній образ, художній засіб		
67		<i>Бесіда з позакласного читання за творами М. В. Гоголя «Ревізор» чи «Мертві душі» (або іншими)</i>	Уміє переказувати самостійно прочитані твори, аналізувати їх, висловлювати свою думку	Відгук про книгу, літературний герой	Читацькі щоденники, твори М. В. Гоголя, ілюстрації до них	

Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 10 клас

№ з/п	Дата про- ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстра- тивні матеріали	При- мітки
Підсумок (2 годин)						
68		Узагальнення та систематизація вивченого протягом року матеріалу	<i>Називає авторів і переказує зміст вивчених творів; визначає літературні напрями й стилі; дає визначення літературознавчих понять; наводить приклади</i>	Байронічний герой, бароко, гротеск, класицизм, роман у віршах, філософська повість та ін.	Узагальнюючі таблиці, «портретна галерея», книжкова виставка	
69		Контрольна робота № 8. Тести	<i>Називає авторів і переказує зміст вивчених творів; визначає літературні напрями й стилі; дає визначення літературознавчих понять; наводить приклади</i>	Байронічний герой, бароко, гротеск, класицизм, роман у віршах, філософська повість та ін.	Тестові завдання	
70		Підсумки роботи за рік	<i>Називає авторів і переказує зміст вивчених творів; визначає літературні напрями й стилі; дає визначення літературознавчих понять; наводить приклади</i>	Байронічний герой, бароко, гротеск, класицизм, роман у віршах, філософська повість та ін.	Список літератури для читання влітку	

10–11 КЛАСИ

Рівень стандарту, академічний рівень

10 клас (70 годин)

№ з/п	Дата про- ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстра- тивні матеріали	При- мітки	
I СЕМЕСТР							
			Вступ. Література реалізму (2 години)				
1		Загальна характеристика розвитку культури та літератури XIX ст., стильове розмаїття літератури. Реалізм як напрям у світовій літературі	<i>Називає основні риси та етапи літературного процесу XIX ст. (взаємодія романтизму й реалізму, домінування реалізму, поява модерністських явищ)</i>	Літературний процес, романтизм, реалізм, модернізм	Карта світу, мистецькі зразки різних стилів XIX ст., книжкова виставка, портретна галерея		
2		Розквіт реалістичної літератури та її роль у культурному та суспільному житті XIX ст.; зв'язок із розвитком природничих наук. Видатні майстри соціальної прози: Фр. Стендалль, О. де Бальзак, Г. Флобер, Ч. Діккенс, Г. Джеймс, Ф. Достоєвський, Л. Толстой, А. Чехов та ін.	<i>Пояснює особливості соціально-психологічної прози XIX ст., роль художньої літератури в культурному та суспільному житті XIX ст.; називає найвизначніших представників соціально-психологічної прози XIX ст.; обґрунтovує твердження про те, що XIX ст. є «золотою добою» класичного роману</i>	Реалізм, його різновиди, соціально-психологічна проза			

Календарне планування. Світова література

№ з/п	Дата про- ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстра- тивні матеріали	При- мітки
Література реалізму (39 годин)						
3		Фредерік Стендаль. Життєвий і творчий шлях, світоглядно- естетичні позиції письменника, їхнє втілення у творчості. Синтез романтизму й реалізму у творах митця	<i>Розповідає</i> про головні віхи життєвого й творчого шляху Стендаля та місце в ньому роману «Червоне і чорне»; <i>відзначає</i> синтез романтизму й реалізму у творах митця	Роман, жанрові особливості соціально-психологічного роману, психологізм твору	Портрет письменника, видання твору та ілюстрації до нього; історичні ілюстративні матеріали до епохи Реставрації	
4		Фр. Стен达尔 «Червоне і чорне». Поєднання соціально-політичного й психологічного аспектів у романі. Гостра критика режиму Реставрації. Сюжет твору	<i>Знає</i> зміст твору, <i>переказує</i> ключові епізоди; <i>визначає</i> сюжетні лінії; <i>з'ясовує</i> , як поєднуються соціально-політичні й психологічні аспекти у романі, втілюється гостра критика режиму Реставрації; <i>висловлює</i> судження про багатозначність назви роману; <i>порівнює</i> суспільні закони й звичаї у Вер'єрі — Безансоні — Парижі	Роман, сюжет, психологізм, сатира		
5		Фр. Стен达尔 «Червоне і чорне». Конфлікт головного героя Жульєна Сореля із суспільством як сюжетний стрижень роману. Внутрішня драма героя як наслідок цього конфлікту	<i>Розуміє</i> поняття «конфлікт у художньому творі», «внутрішня драма»; <i>визначає</i> провідні риси характеру Жульєна Сореля та головні етапи формування його особистості	Конфлікт, внутрішня драма, головний і другорядні герої		
6		<i>Розвиток зв'язного мовлення.</i> Фр. Стен达尔 «Червоне і чорне». Шлях Жульєна Сореля — це шлях злету чи шлях падіння? Образ головного героя	<i>Уміє</i> характеризувати образ головного героя, дискутувати з проблемних питань, аргументувати свою думку, підкріплюючи її цитатами з тексту	Твір-роздум, дискусія, аргументи, факти, цитати		
7		Фр. Стен达尔 «Червоне і чорне». Жіночі образи роману	<i>Розповідає</i> про своєрідність утілення теми кохання у романі; <i>уміє</i> характеризувати, зіставляти жіночі образи твору, <i>висловлювати</i> про них свою думку	Художній образ, художні засоби, портрет		
8		Фр. Стен达尔 «Червоне і чорне». Психологізм творчості письменника в романі. Новаторство Стендаля в реалістичному відтворенні художньої моделі суспільства й людини	<i>Уміє</i> визначати риси психологізму, новаторства в романі, <i>відтворювати</i> художню модель суспільства й людини, зображену письменником у романі, <i>робити</i> висновки; <i>знаходить</i> риси романтизму й реалізму у творі	Психологізм, новаторство, художня модель суспільства і людини		

Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 10 клас

№ з/п	Дата про-ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстра-тивні матеріали	При-мітки
9		<i>Розвиток зв'язного мовлення.</i> Контрольний твір-роздум за романом Стендالя «Червоне і чорне»	Уміє висловлювати в письмовій формі свої судження про проблеми, образи роману, аргументувати їх, підтверджувати цитатами з тексту; робити висновки, проводити паралелі з аналогічними явищами сучасного життя	Теза, аргументи, факти, висновок, цитата		
10		Оноре де Бальзак — видатний французький письменник, зачинатель соціального реалістичного роману. Життєвий і творчий шлях письменника. Поєднання реалістичних та романтических елементів у його художній системі. «Людська комедія» — грандіозна енциклопедія життя Франції першої половини XIX ст., її проблематика й структура. О. де Бальзак й Україна	<i>Розповідає про головні віхи життєвого і творчого шляху письменника і місце в ньому повісті «Гобсек»;</i> <i>характеризує творчість французького письменника О. де Бальзака як визначне явище світової літератури XIX ст.;</i> <i>пояснює, чому «Людську комедію» О. де Бальзака називають «енциклопедією життя Франції першої половини XIX ст.»;</i> <i>визначає місце повісті «Гобсек» у творчому доробку О. де Бальзака;</i> <i>відзначає його зв'язок з Україною</i>	Реалізм, романтизм, історизм	Портрет письменника, видання творів, ілюстрації до біографії та творів, карта подорожей митця	
11		Влада золота та її філософія в повісті О. де Бальзака «Гобсек»	Знає зміст твору; визначає ключові епізоди, уміє їх коментувати; аналізує особливості втілення мотиву влади золота в повісті «Гобсек»: золото стало новим володарем світу, на зміну владі аристократів іде влада «гобсеків», капіталістів («Золото — ось душа вашого нинішнього суспільства»)	Композиція, сюжет, по-засюжетні елементи, головні та другорядні герої		
12		О. де Бальзак. Романтичні й реалістичні риси неоднозначного образу «філософа та скнари» Гобсека	<i>Визначає відповідні до теми ключові епізоди, уміє їх коментувати;</i> <i>наводить приклади поєднання в образі Гобсека елементів реалізму (детальний опис операції позики грошей, точність фіксації кількості відсотків за конкретну фінансову операцію лихваря тощо) і романтизму (самотність і загадковість багатія: дослідно невідомо, хто він, звідки приїхав, де нажив свій величезний капітал)</i>	Романтизм, реалізм, художній образ, художні засоби		

Календарне планування. Світова література

№ з/п	Дата про-ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстра-тивні матеріали	При-мітки
13		О. де Бальзак «Гобсек». Зіставлення образів Фанні Мальво й Анастазії де Ресто. Роль Дервіля в розгортанні й відтворенні подій повісті. Композиція та стиль твору	<i>Визначає особливості композиції повісті (роль прийому обрамлення: історія про Гобсека «взята в рамку» опису розмови в салоні віконтеси де Гранльє); характеризує роль Дервіля в розгортанні й відтворенні подій твору (він об'єктивно відтворює події); висловлює власне ставлення до героїв і ситуацій, що створює особливу атмосферу задушевності розмови й вірогідності оповіді); висловлює особисте ставлення до проблем, що піднімаються у творі, аргументуючи свою точку зору прикладами й цитатами з тексту</i>	Композиція, стиль, обрамлення, художній образ, художні засоби		
14		Бесіда з позакласного читання за твором Гі де Мопасана «Пампушка»	<i>Розповідає про життєвий і творчий шлях письменника, знає зміст самостійно прочитаного твору; уміє аналізувати його, висловлювати свої судження про нього, самостійно відшукувати потрібну інформацію</i>	Новела, відгук про книгу	Портрет письменника, видання твору, ілюстрації до нього; зразки читацьких щоденників	
15		Контрольна робота № 1. Тести	<i>Знає зміст прочитаних творів; уміє аналізувати їх, характеризувати образи, зіставляти, висловлювати свої судження, аргументувати їх</i>	Соціально-психологічна проза, роман, жанрові особливості соціально-психологічного роману, романтизм, реалізм, психологізм	Тестові завдання	
16		Чарльз Діккенс. Життєвий і творчий шлях письменника. Творчість Ч. Діккенса як одна з вершин англійської літератури; реалістичні та романтичні тенденції в прозі письменника, місце роману «Пригоди Олівера Твіста» в його творчій спадщині	<i>Розповідає про головні віхи життєвого й творчого шляху письменника й місце в ньому роману «Пригоди Олівера Твіста»; характеризує Ч. Діккенса як одного з провідних представників соціальної прози XIX ст.</i>	Реалізм, соціальна проза	Портрет письменника, видання творів, ілюстрації до біографії, творів	
17		Художнє втілення ідеї гуманізму в романі Ч. Діккенса «Пригоди Олівера Твіста». Співчуття письменника до принижених і знедолених, передусім дітей	<i>Знає зміст твору; визначає ключові епізоди, уміє коментувати їх; з'ясовує основні ідеї та засоби їх розкриття; наводить приклади вияву гуманізму письменника, його співчуття до принижених і знедолених, передусім дітей</i>	Тема, ідея, сюжет		

Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 10 клас

№ з/п	Дата про-ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстра-тивні матеріали	При-мітки
18		Художня модель англійського суспільства та засоби її створення в романі Ч. Діккенса «Пригоди Олівера Твіста»	<i>Визначає відповідні ключові епізоди, уміє коментувати їх, характеризувати художню модель англійського суспільства та засоби її відображення в романі</i>	Сюжет, система образів		
19		Засудження жаги до наживи, холодного розрахунку та бездуховності суспільства в романі Ч. Діккенса «Пригоди Олівера Твіста». Розвінчання, «деромантизація» злочинного світу	<i>Аналізує провідні засоби характеристики різних суспільних верств Англії 30-х років XIX ст.; висловлює судження про особливості розвінчання, «деромантизації» злочинного світу</i>	Художній образ, художні засоби, сатира, іронія, сарказм		
20		Провідні засоби індивідуалізації персонажів роману «Пригоди Олівера Твіста». Характеристика образу Олівера Твіста. Соціальна дієвість творчості Діккенса	<i>Характеризує образи головних героїв твору, а також засоби індивідуалізації персонажів (загострена одноплановість їхньої характеристики, індивідуалізоване мовлення, портрет); розмірковує про соціальну дієвість творчості Ч. Діккенса</i>			
21		Специфіка зображення, влучність характеристики різних суспільних верств Англії 30-х років XIX ст. у романі Ч. Діккенса «Пригоди Олівера Твіста». Ч. Діккенс як майстер іронії та сарказму.	<i>Відзначає випадки поєднання у творі елементів романтизму і реалізму; наводить приклади діккенсівської іронії й сарказму</i>			
22		<i>Контрольна робота № 2. Тести</i>	<i>Знає зміст прочитаних творів, уміє їх аналізувати, характеризувати образи, зіставляти, висловлювати свої судження, аргументувати їх</i>	Реалізм, романтизм, соціальна проза, іронія, сарказм	Тестові завдання	
23		Федір Михайлович Достоєвський. Життєвий і творчий шлях митця. Творчість Ф. М. Достоєвського як одна з вершин російської та всесвітньої літератури. Філософські, етичні й естетичні погляди письменника та їх утілення в художніх творах	<i>Розповідає про головні віхи життєвого й творчого шляху письменника та місце в ньому роману «Злочин і кара»; називає характерні риси літератури реалізму (правдиве зображення дійсності, аналітичний підхід до зображеного і т. д.); визначає творчість російського письменника філософа Ф. Достоєвського як одну з вершин російської й всесвітньої літератури</i>	Реалізм, роман, його різновиди	Портрет письменника, видання творів, ілюстрації до біографії, творів	

Календарне планування. Світова література

№ з/п	Дата про-ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстра-тивні матеріали	При-мітки
24		Роман Ф. Достоєвського «Злочин і кара» як утілення нового поліфонічного типу художнього мислення	Знає зміст твору; визначає ключові епізоди, уміє коментувати їх; знаходить риси нового поліфонічного типу художнього мислення в романі	Роман, його різновиди: психологічний, філософський		
25		Філософські, соціальні, психологічні й морально-етичні ідеї роману Ф. Достоєвського «Злочин і кара»	Акцентує увагу на значному філософському потенціалі роману «Злочин і кара» (розвинення теорії агресивного індивідуалізму: «тварь я дрожаща или право имею») і етичному (співчуття до «з Nedолених й ображених»)	Ідея, філософічність, психологізм		
26		Еволюція образу Раскольнікова та розвінчення теорії сильної особистості, «надлюдини» в романі Ф. Достоєвського «Злочин і кара»	Простежує й підтверджує цитатами з тексту еволюцію образу Раскольнікова; висловлює власні судження щодо теорії сильної особистості, «надлюдини»	Художній образ, художні засоби		
27		Система образів роману Ф. Достоєвського «Злочин і кара». Розкриття складності та суперечливості духовного світу людини	Розкриває особливості системи образів роману, зокрема — знаходить у Родіона Раскольнікова і Соні Мармеладової спільне (обидва вчинили переступ проти суспільних законів і норм: він став убивцею, а вона — повією) і різне (вона пожертвувала собою заради інших, а він пожертвував іншими заради себе)	Система образів, художні засоби		
28		Співвідношення «злочину» і «кари», семантика й символіка назви роману «Злочин і кара» Ф. Достоєвського	Пояснює символіку назви твору; висловлює особисте ставлення до проблем, що піднімаються в романі, аргументуючи свою точку зору прикладами й цитатами з тексту	Композиція, позасюжетні елементи		
29-30		<i>Розвиток зв'язного мовлення.</i> Контрольний твір-роздум за романом Ф. Достоєвського «Злочин і кара»	Уміє логічно, послідовно викладати свої думки з певної теми та проблеми, доводити їх, підтверджувати цитатами з тексту, проводити паралелі з сучасним життям, робити висновки	Теза, аргументи, факти, висновок, цитати		
31		Контрольна робота № 3. Тести	Знає зміст прочитаного твору; уміє його аналізувати, характеризувати образи, зіставляти їх, висловлювати свої судження, аргументувати їх	Роман і його різновиди: психологічний, філософський; поліфонізм	Тестові завдання	

№ з/п	Дата про- ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстра- тивні матеріали	При- мітки
32		Лев Миколайович Толстой. Життєвий і творчий шлях письменника, його творчість як найповніший вияв можливостей реалістичної літератури. Духовний творчі шукання та здобутки митця	<i>Розповідає про головні віхи життєвого й творчого шляху письменника й місце в ньому роману «Анна Кареніна»; визначає творчість Л. Толстого як найповніший вияв можливостей реалістичної літератури</i>	Реалізм, роман, його різновиди	Портрет письменника, видання творів, ілюстрації до біографії, творів	

ІІ СЕМЕСТР

33		Роман Л. М. Толстого «Анна Кареніна» як художнє втілення «думки сімейної»	<i>Знає зміст твору; виділяє ключові епізоди роману (зустріч Анни й Вронського на вокзалі, побачення Анни з сином тощо); називає основні проблеми твору: роль сім'ї у житті людини («мысль семейная» /Л. Толстой/), пошуки основ міцних сімейних стосунків («усі щасливі сім'ї схожі між собою, кожна нещаслива сім'я нещасна по-своєму»), право жінки/чоловіка на життя за поруhamи власної душі чи обов'язок перед членами своєї сім'ї, передусім дітьми (доля Сергія Кареніна та маленької Ані)</i>	Роман, тематика проблематика	Портрет письменника, видання твору, ілюстрації до нього	
34		Композиція твору та система образів. Художній паралелізм композиції як основний художній принцип утілення проблематики роману Л. Толстого «Анна Кареніна»; особливості його стилю	<i>Називає елементи композиції, визначає проблематику твору, особливості стилю</i>	Композиція твору, проблематика, система образів, стиль		
35		Психологічна глибина та суперечливість образу Анни Кареніної з одноіменного роману Л. Толстого	<i>Визначає відповідні ключові епізоди; уміє коментувати їх; характеризує образ головної геройні твору в її психологічній глибині; висловлює своє судження про нього</i>	Художній образ, художні засоби		
36		«Діалектика душі» толстовських героїв у романі «Анна Кареніна». Інші герої твору, «вищий світ»	<i>Характеризує інших героїв твору; визначає їхню «діалектику душі»; порівнює образи; висловлює свої судження</i>	«Діалектика душі», художній образ, художні засоби		

Календарне планування. Світова література

№ з/п	Дата про- ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстра- тивні матеріали	При- мітки
37		Автобіографічний характер образу Левіна. Образ автора в романі	<i>Визначає відповідні ключові епізоди, уміє коментувати їх; з'ясовує автобіографічність образу Левіна, розкриває образ автора в романі</i>	Автобіографічні мотиви, автор у творі		
38		Загальнолюдське значення роману Л. Толстого «Анна Кареніна»	<i>Доводить, що проблематика роману «Анна Кареніна» має загальнолюдське значення; висловлює особисте ставлення до проблем, що піднімаються у творі, аргументуючи свою точку зору прикладами й цитатами з тексту</i>	Проблематика, значення твору		
39-40		<i>Позакласне читання.</i> Бесіда за творами Антона Павловича Чехова «Скрипка Ротшильда», «Людина у футлярі»	<i>Уміє розповідати про письменника і його творчість; знає зміст оповідань; аналізує їх; висловлює свою думку про прочитане</i>	Оповідання, проблематика, художній образ, художні засоби	Портрет письменника, видання творів, ілюстрації до біографії, творів; читацький щоденник	
41		<i>Контрольна робота № 4. Тести</i>	<i>Знає зміст прочитаних творів, уміє їх аналізувати, характеризувати образи, зіставляти, висловлювати свої судження, аргументувати прикладами з художнього тексту</i>	Роман, проблематика, ідея, художній образ, художні засоби	Тестові завдання	
Традиції та новаторські зрушеннЯ в поезії середини — II половини XIX ст. (15 годин)						
42		Загальна характеристика провідних шляхів розвитку поезії середини — II половини XIX ст. Світоглядно-естетичні зрушеннЯ в мистецтві та літературі. Поняття про декаданс	<i>Розповідає про провідні шляхи розвитку поезії середини — II половини XIX ст.; висловлює власні судження про етичні та естетичні засади соціально спрямованої лірики; розмірковує про феномен «чистого мистецтва» в поезії, а також про світоглядно-естетичні зрушеннЯ в мистецтві та літературі середини — другої половини XIX ст.</i>	Декаданс, лірика	Карта світу, книжкова виставка, портретна галерея	
43		Микола Олексійович Некрасов. Видатний російський поет, «співець страждань народних». Життєвий і творчий шлях письменника. Етичні та естетичні засади соціально спрямованої лірики	<i>Розповідає про головні віхи життєвого і творчого шляху поета; пояснює, чому М. Некрасова називають «співцем страждань народних»</i>	Реалізм, соціально спрямована лірика	Портрет письменника, видання творів, ілюстрації до біографії, творів	
44		М. О. Некрасов. Поезія «О шостій вчора завернув...», «Роздуми біля парадного під'їзду»	<i>Виразно читає поезії, уміє їх аналізувати, визначати тему та ідею, художні засоби їх розкриття; знаходить елементи соціальної спрямованості у творах</i>	Аналіз ліричного твору		

Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 10 клас

№ з/п	Дата про-ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстра-тивні матеріали	При-мітки
45		М. О. Некрасов. Поезії «Трійка», «На смерть Шевченка». Поетичне новаторство автора, поєднання поезії з прозою, наближення поетичної мови до розмовної інтонації; перегуки з Шевченком	Виразно читає поезії, уміє їх аналізувати, визначати тему та ідею, художні засоби їх розкриття; знаходить конкретні приклади вживання розмовної інтонації, народної говірки, елементи схожості поезії Миколи Некрасова й Тараса Шевченка; визначає риси поетичного новаторства автора	Традиції, новаторство, аналіз ліричного твору		
46		Волт Вітмен — американський поет-новатор. Життєвий і творчий шлях письменника. Зв'язок його поезії з романтичними традиціями та трансценденталізмом	Розповідає про головні віхи життєвого й творчого шляху поета; пояснює, чому В. Вітмена називають великим поетом-новатором	Традиції, новаторство, романтизм, трансценденталізм	Портрет письменника, видання творів, ілюстрації до біографії, творів	
47		В. Вітмен. Збірка «Листя трави», її провідні теми й мотиви. «Пісня про себе» — програмовий твір поета. Звернення до вільного вірша (верлібр)	Виразно читає поезії, уміє їх аналізувати, визначати тему та ідею, художні засоби їх розкриття; пояснює, чому «Пісня про себе» вважається програмовим твором поета	Провідні теми й мотиви, верлібр, стиль		
48		Шарль Бодлер — французький поет II половини XIX століття, пізній романтик й один із зачинателів символізму. Життєвий і творчий шлях письменника. Світогляд та естетичні погляди Бодлера й збірка «Квіти зла». Протиставлення дійсності й ідеалу як семантико-образна вісь збірки. Тлумачення предметних образів як «видимих знаків» ідей, почуттів, душевних станів («Відповідності»)	Розповідає про головні віхи життєвого й творчого шляху письменника; визначає модерністські зрушення у французькій поезії другої половини XIX ст.; пояснює, що Бодлер був водночас і пізнім романтиком, і одним із зачинателів символізму; виразно читає та аналізує вірш Ш. Бодлера «Відповідності»; характеризує естетичні погляди поета, втілені в збірці «Квіти зла»	Символ, декаданс, натуралізм, імпресіонізм, неоромантизм, символізм	Портрет письменника, видання творів, ілюстрації до біографії, творів, твори живопису цього напряму	

Календарне планування. Світова література

№ з/п	Дата про-ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстра-тивні матеріали	При-мітки
49		Пошуки «сучасної краси», «видобування краси зі зла» в поезії Ш. Бодлера. Філігранність поетичної техніки, формальна довершеність і сугестивність вірша «Вечорова гармонія»	Виразно читає поезію, <i>уміє її аналізувати, визначати тему та ідею, художні засоби, їх розкриття; пояснює</i> , у чому полягає філігранність поетичної техніки й формальна довершеність вірша «Вечорова гармонія», завдяки яким художнім засобам зреалізовано його «навіоувальний» (сугестивний) вплив на читача/ слухача	Сугестія, тема, ідея, художні засоби		
50		Традиції та новаторство розв'язання проблеми «поет і натовп» у поезії Ш. Бодлера «Альбатрос»	Виразно читає й аналізує вірш Бодлера; <i>висловлює</i> судження про те, у чому полягає своєрідність вирішення проблеми «поет і натовп» у поезії «Альбатрос»; <i>наводить</i> приклади втілення рис символізму в поезіях Бодлера	Символізм, традиції та новаторство, проблема		

Поезія французького символізму (6 годин)

51		Символізм як літературний напрям останньої третини XIX — початку XX століття. Основні естетичні принципи та поетичне новаторство символістів	<i>Характеризує</i> в найзагальніших рисах символізм як літературний напрям останньої третини XIX — початку ХХ ст.; <i>тлумачить</i> поняття сугестія (навіювання); <i>визначає</i> її як важливий художній засіб символістської поезії; <i>висловлює</i> судження про причини зменшення питомої ваги інформаційно-розвідної функції поетичної мови у віршах символістів та активізації функції сугестивної	Символізм, сугестія	Портрети письменників, видання їхніх книг, живописні твори цього напряму	
52		«Поетичне мистецтво» Поля Верлена як віршований маніфест символізму. Художньо-смислове новаторство «поезії душі» П. Верлена. Сугестивний характер віршів «Забуті аріети» та «Так тихо серце плаче...»	<i>Уміє розповідати</i> про письменника, виразно читає поезії, <i>аналізує</i> їх, <i>визначає</i> тему та ідею, художні засоби їх розкриття; <i>відзначає</i> музичність як важливу ознаку віршів П. Верлена, засіб прямого вираження інтуїтивно-емоційного, несвідомого, настроєвого; <i>наводить</i> конкретні приклади використання символів у поезіях П. Верлена	Символізм, новаторство, маніфест, сугестія	Портрет письменника, видання творів, ілюстрації до біографії, творів	

Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 10 клас

№ з/п	Дата про- ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстра- тивні матеріали	При- мітки
53		Артур Рембо. Художній світ поезії. Асоціативно-чуттєва картина Всесвіту у віршах «Відчуття», «Голосівки». Розкодування змісту у вірші «П'янний корабель»	Уміє розповідати про письменника; виразно читає поезії, аналізує їх, визначає тему та ідею, художні засоби їх розкриття; наводить конкретні приклади використання символів у поезіях Рембо (наприклад, п'янний корабель) як основного засобу поетичного самовираження, його потрактування французькими символістами: спонтанність з'яви, непроясненість і багатозначність, «підказування» смыслів і простір для відгадування	Символізм, асоціативність, сугестія, символи	Портрет письменника, видання творів, ілюстрації до біографії, творів	
54- 55		Розвиток писемно-го зв'язного мов-лення. Аналітичне дослідження віршів Поля Верлена та Артура Рембо	Знає зміст творів письменників, уміє їх аналізувати, зіставляти, розкривати значення символів, пояснювати художні прийоми та засоби, використані письменниками, висловлює свої судження про прочитане, складає зв'язні висловлювання	Символи, сугестія, метафора, епітет	Портрети письменників, видання творів, ілюстрації до книжок	
56		Контрольна робо-та № 5. Тести	Знає зміст прочитаних творів, уміє їх аналізувати; характеризувати образи, зіставляти, висловлювати свої судження, аргументувати їх	Верлібр, символ, декаданс, натуралізм, імпресіонізм, неоромантизм, символізм, сугестія	Тестові завдання або зразки художніх текстів для аналізу	

Роман ранньомодерністської доби (11 годин)

57		Еміль Золя — французький письменник, теоретик натурализму. Життєвий і творчий шлях письменника. Цикл романів «Ругон-Маккари»	Розповідає про головні віхи життєвого й творчого шляху письменника та місце в ньому роману «Кар'єра Ругонів»; пояснює, що Е. Золя є теоретиком французького натурализму	Реалізм, натуралізм, цикл романів	Портрет письменника, видання творів, ілюстрації до біографії, творів, портрети видатних науковців, авторів відкриттів у природознавстві	
58		Цикл романів Е. Золя «Ругон-Маккари» — «природнича й соціальна історія однієї родини в добу Другої імперії». Роман «Кар'єра Ругонів» як вступ до циклу, визначення в ньому її провідних тем і мотивів	Знає зміст твору; визначає ключові епізоди, уміє коментувати їх; з'ясовує тематику, проблематику, мотиви й основні ідеї та засоби їх розкриття	Роман, тематика, проблематика, мотиви		
59		Е. Золя «Кар'єра Ругонів». Шлях сім'ї Ругонів до багатства та влади. Сюжет	Знає зміст твору; уміє його переказувати, визначати елементи сюжету, основні ідеї	Натуралізм, сюжет, ідеї та засоби їхнього розкриття		

Календарне планування. Світова література

№ з/п	Дата про-ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстра-тивні матеріали	При-мітки
60		Е. Золя «Кар'єра Ругонів». Система образів у творі	Уміє визначати систему образів, характеризувати героїв; висловлює власне ставлення до них і до проблем твору, спираючись на текст	Система образів, проблеми, портрет, художні засоби		
61		Е. Золя «Кар'єра Ругонів». Новаторство та художні особливості роману	Знає зміст твору, прикмети його стилю; визначає риси новаторства, ідейно-художні особливості роману, засоби їх розкриття; знаходить конкретні ознаки натуралізму (поєднання наукових методів і художніх засобів зображення) в романі: детальний опис походження Ругонів і Маккарів, описи спадкових рис, які передаються від генерації до генерації тощо; пояснює символіку червоного кольору (орденська стрічка – кров на підборах П'єра Ругона — вогник свічки у вікні помираючого збірника податків)	Новаторство, художні особливості		
62		Оскар Уайльд — представник англійського раннього модернізму. Життя й творчість митця. Естетизм Уайльда, імпресіоністичність його стилю. «Передмова» до роману «Портрет Доріана Грея»	Розповідає про головні віхи життєвого і творчого шляху письменника та місце в ньому роману «Портрет Доріана Грея»; пояснює, чому англійця О. Уайльда називають письменником англійського раннього модернізму (передовісім, підкреслюючи естетизм Уайльда, імпресіоністичність стилю)	Ранній модернізм, імпресіонізм, естетизм, інтелектуальна проза, парадокс	Портрет письменника, видання творів, ілюстрації до біографії, творів, картини живопису стилю імпресіонізму	
63		Жанрова й стильова своєрідність роману О. Уайльда «Портрет Доріана Грея». Філософсько-естетичні та моральні проблеми твору. Риси інтелектуального роману	Знає зміст твору; визначає ключові епізоди, уміє коментувати їх; виділяє основні ідеї та засоби їх розкриття; характеризує «Портрет Доріана Грея» як інтелектуальний роман і вказує на головні філософсько-естетичні та моральні проблеми твору: співвідношення краси й моралі, чи може краса бути вільною від моралі, як таке вивільнення дія на особистість	Інтелектуальний роман, тематика, проблематика, жанрова і стильова своєрідність		
64		Утілення різних форм естетизму в образах Безіла Холлуорда, лорда Генрі та Доріана Грея (за романом О. Уайльда «Портрет Доріана Грея»)	Визначає відповідні епізоди, уміє характеризувати героїв та втілені в них ідеї; розкриває значення роману «Портрет Доріана Грея» як осереддя творчості Уайльда	Естетизм та його форми		

№ з/п	Дата про- ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстра- тивні матеріали	При- мітки
65		«Світло» й «тем- рява» долі Доріана Грея. Чи може краса бути «мораль- ною» або «амораль- ною»?	Знає зміст твору; визначає відповідні епізоди; уміє характеризувати героя, підтверджуючи свої думки цитатами з тексту; висловлює своє ставлення до нього, до проблем моралі	Морально- етичні про- блеми		
66– 67		Специфіка ви- рішення теми кохання в романі О. Уайлльда «Пор- трет Доріана Грея». Символіка образів твору. Розвиток зв'язного мовлення. Дискусія «Чи можна вважати «Портрет Доріана Грея» «моральною» або «аморальною» книгою?»	Знає зміст твору, уміє визнача- ти символіку образів, диску- тувати з морально-етичних проблем, піднятих у творі, толерантно висловлювати свою думку, підтверджуючи цитатами з тексту та прикла- дами із власних спостережень	Дискусія, символіка об- разів		
68		Контрольна робо- та № 6. Тести	Знає зміст прочитаних творів, уміє аналізувати їх, характери- зує образи, зіставляти їх, висловлювати свої суджен- ня, аргументувати їх	Естетизм, інтелекту- альна проза, парадокс, натуралізм	Тестові завдання	

Підсумки (2 години)

69		Узагальнення та систематизація ви- ченого впродовж навчального року матеріалу	<i>Називає</i> авторів і <i>переказує</i> зміст вивчених протягом року творів; <i>уміє</i> аналізувати їх, вислов- лювати свої уподобання, <i>систематизувати</i> засвоєні протягом навчального року відомості про особливості пере- бігу світового літературного процесу	Верлібр, декаданс, естетизм, імпресіонізм, інтелектуаль- на проза, на- туралізм, нео- романтизм, парадокс, психологіч- ний роман, символ, символізм, соціально- психологічна проза, суге- стія, філософ- ський роман	Портретна галерея пи- сьменників, книжкова виставка, фрагменти кінофільмів за вивче- ними творами	
70		Підсумки роботи за рік. Літературне свято (презентація творчого проекту)	<i>Володіє</i> навичками системати- зації та узагальнення вивче- ного, виділення головного, характерних рис, самостійного пошуку потрібної інформації та її презентації; <i>уміє</i> характеризувати герой та проблематику творів, висловлювати свою думку, доводити її, звертаючись до текстів художніх творів та власних спостережень	Відгук про книгу, відео презентація	Учнівські ілюстрації до вивчених творів, відеогазети	

11 клас (70 годин)

№ з/п	Дата проведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстративні матеріали	При-мітки
I СЕМЕСТР						
Вступ. Драматургія кінця XIX — початку XX століть (6 годин)						
1		Основні тенденції розвитку драматургії кінця XIX — початку ХХ ст. «Нова драматургія», її зasadничі принципи. Творчі знахідки та здобутки Г. Ібсена, А. Чехова, Дж. Б. Шоу	<i>Розповідає про основні тенденції розвитку драматургії наприкінці XIX — на початку ХХ ст., зокрема — про «нову драматургію» та її зasadничі принципи; називає творчі знахідки та здобутки Г. Ібсена, А. Чехова, Дж. Б. Шоу</i>	Драматичні твори, «нова драматургія»	Карта світу, мистецькі зразки різних стилів кінця XIX—XX ст., книжкова виставка, портретна галерея драматургів	
2		Генрік Ібсен — норвезький письменник, зачинатель європейської «нової драматургії». Життєвий і творчий шлях	<i>Розповідає про основні віхи життєвого і творчого шляху письменника; пояснює, чому норвежця Генріка Ібсена вважають зачинателем європейської «нової драматургії», новатором сцени; перелічує та ілюструє прикладами з тексту основні нововведення Ібсена-драматурга: а) перенесення акценту із зовнішньої дії на дію внутрішню; б) посилення уваги до дискусії, гострого зіткнення різних думок і позицій; в) винесення зав'язки конфлікту драми поза межі дії драми; в) активне використання «відкритого фіналу»</i>	«Нова драматургія»	Портрет письменника, видання твору та ілюстрації до нього	
3		Твір Г. Ібсена «Ляльковий дім» — соціально-психологічна драма. Сюжет. Особливості драматичного конфлікту та розвитку сценічної дії в п'єсі	<i>Знає зміст прочитаного твору, виділяє елементи сюжету, називає особливості драматичного конфлікту та розвитку сценічної дії в п'єсі; дає визначення п'єси «Ляльковий дім» як соціально-психологічної драми; висловлює свої судження, аргументує їх прикладами з тексту</i>	Соціально-психологічна драма, зовнішня й внутрішня дія, «нова драма», сюжет, драматичний конфлікт		
4		Аналітична композиція п'єси Г. Ібсена «Ляльковий дім». Образ Нори	<i>Визначає елементи композиції, характеризує образ головної героїні; висловлює своє ставлення до зображеного</i>	Композиція, художній образ, художні засоби		
5		Новаторство драматурга Г. Ібсена, художні особливості його твору «Ляльковий дім». Роль письменника в розвитку нової європейської драматургії («ібсенізм»)	<i>Визначає риси новаторства твору; ілюструє прикладами з тексту втілення рис «нової драми» в «Ляльковому домі»; висловлює особисте ставлення до проблем, що піднімаються в п'єсі, аргументуючи свою точку зору прикладами й цитатами з тексту; розповідає про місце драми «Ляльковий дім» у творчості письменника та у світовій драматургії</i>	Новаторство, традиції, «ібсенізм»		

№ з/п	Дата про-ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстративні матеріали	При-мітки
6		<i>Позакласне читання.</i> Твір Антона Павловича Чехова «Вишнівий сад»	<i>Знає про життя й творчість письменника, зміст драми; уміє самостійно її аналізувати, визначати риси новаторства, висловлює свою думку про образи та проблеми твору</i>	Драматичний твір, традиції, новаторство	Портрет письменника, видання твору та ілюстрації до нього	
Література першої половини ХХ ст. (24 години)						
7		Бурхливий, суперечливий суспільно-історичний розвиток світу в першій половині ХХ ст. Зміна світоглядних та естетичних систем. Складність та неоднозначність художнього процесу цього періоду	<i>Визначає розвиток модернізму та авангардизму як провідні тенденції літературного процесу першої половини ХХ століття; висловлює судження про суспільно-історичний розвиток світу в I пол. ХХ ст. та його неоднозначні зв'язки з культурним і літературним процесом</i>	Модернізм, авангардизм	Карта світу, мистецькі зразки різних стилів ХХ ст., книжкова виставка, портретна галерея письменників	
8		Модернізм як неокласична модель культури, найновіше й найпослідовніше втілення естетико-художнього перевороту ХХ ст. Авантаждизм та його основні течії. Доля реалізму. Елітарна та масова культура	<i>Знає про культурно-історичний розвиток суспільства ХХ ст., називає авангардистські течії 1910–1920-х років: футуризм, кубізм, дадаїзм, експресіонізм, сюрреалізм; висловлює судження про долю реалізму в літературі ХХ ст. (з одного боку — продовження традицій літератури попередніх епох, з другого — пошуки нових засобів і форм художнього вираження, взаємодія з модернізмом); розповідає про особливості культурної ситуації в умовах тоталітаризму; характеризує роздвоєння культурного процесу на два річища (елітарну та масову культуру) як характерну ознакою культурної ситуації ХХ століття</i>	Реалізм, авангардизм, модернізм, футуризм, кубізм, дадаїзм, експресіонізм, сюрреалізм, елітарна та масова культура		
9		Європейська модерністська проза першої половини ХХ ст. Життєвий і творчий шлях австрійського письменника Франца Кафки . Оповідання «Перевтілення»	<i>Пояснює, чому Франца Кафку, Джеймса Джойса і Марселя Пруста називають засновниками («батьками») європейської модерністської прози; характеризує світоглядні та естетичні засади модернізму в літературі, головні художні здобутки «батьків» європейської модерністської прози; розповідає про головні віхи життєвого і творчого шляху Ф. Кафки та місце в ньому оповідання «Перевтілення»</i>	Модернізм, оповідання	Портрет письменника, видання твору та ілюстрації до біографії	

Календарне планування. Світова література

№ з/п	Дата про-ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстра-тивні матеріали	При-мітки
10		Своєрідність світобачення та його художнє втілення в оповіданні Ф. Кафки «Перевтілення». Грегор Замза і його родина. Особливості стилю письменника	Знає зміст твору; визначає ключові епізоди, уміє їх коментувати; називає характерні особливості індивідуального стилю Франца Кафки (поєднання реальності та міфотворчості, підкresлено буденний, безemoційний опис фантастичних подій, гротескове відтворення трагізму буття «маленької людини»); висловлює судження про особливості стосунків Грего-ра з його родиною	Експресіонізм, гротеск, міфотворчість, «маленька людина», індивідуальний стиль письменника		
11		Розвиток писемного зв'язного мовлення. Творча робота за оповіданням Ф. Кафки «Перевтілення»	Уміє висловлювати в письмовій формі свої судження про твір, його герой, стиль, художні особливості, підтверджувати власні міркування прикладами й цитатами з тексту	Проблематика, ідея, художні образи, художні засоби		
12		Життєвий і творчий шлях ірландського письменника-модерніста Джеймса Джойса. Характерні риси його поетики: «потік свідомості», пародійність, іронічність, інтертекстуальність	Розповідає про головні віхи життєвого і творчого шляху письменника; називає та ілюструє прикладами з тексту психологічного есе «Джакомо Джойс» характерні риси поетики модерністських творів Джойса: а) використання «потоку свідомості»; б) наявність елементів пародійності і іронічності; в) інтертекстуальність	«Потік свідомості», інтертекстуальність, аллюзія, пародійність, ремінісценція, іронічність	Портрет письменника, видання твору та ілюстрації до нього	
13		Психологічне есе Дж. Джойса «Джакомо Джойс», його автобіографічний характер	Знає зміст твору; визначає ключові епізоди, уміє коментувати їх, визначати риси стилю «потоку свідомості», автобіографічність	Психологічне есе, автобіографічність, «потік свідомості»		
14		Контрольна робота № 1. Тести	Знає зміст прочитаних творів, уміє аналізувати їх, характеризувати образи, зіставляти, висловлювати свої судження, аргументувати їх прикладами й цитатами з тексту	Зовнішня й внутрішня дія, «нова драма», авангардизм, модернізм, гротеск, міфотворчість, експресіонізм, «потік свідомості», інтертекстуальність, аллюзія, ремінісценція	Тестові завдання	

№ з/п	Дата про-ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстративні матеріали	При-мітки
15		Життєвий і творчий шлях російського письменника Михайла Булгакова. М. Булгаков і Київ. Роман «Майстер і Маргарита» як вершина творчості письменника	<i>Розповідає про головні віхи життєвого й творчого шляху письменника (зокрема про те, що М. Булгаков народився й виріс у Києві, на Андріївському узвозі є його будинок-музей, а творчість пов'язана з Україною); висловлює судження про місце роману «Майстер і Маргарита» у творчому доробку письменника</i>	Роман, роман-міф	Портрет письменника, видання твору та ілюстрації до нього	
16		Проблематика й система образів твору М. Булгакова «Майстер і Маргарита». Особистість і влада, різні аспекти потрактування проблеми	<i>Знає зміст твору; визначає ключові епізоди, уміє коментувати їх; характеризує проблематику й систему образів роману; розповідає про дві частини твору («єршалаймську» й «московську»); висловлює судження про особливості композиції твору М. Булгакова — «роман у романі» (роман Майстра про Іешуа як складова роману Булгакова «Майстер і Маргарита»); висловлює особисте ставлення до проблем, що піднімаються у творі, аргументуючи свою точку зору прикладами й цитатами з тексту</i>	Проблематика, особливості композиції твору (роман у романі), система образів		
17		М. Булгаков «Майстер і Маргарита» — роман-міф. Трансформація міфічних мотивів; поєднання реальності та фантастики	<i>Визначає відповідні епізоди, уміє коментувати їх; визначає трансформацію міфічних мотивів і наводить приклади поєднання автором реального та іреального у творі</i>	Роман-міф, реальне та фантастичне		
18		Сатиричне зображення радянських обивателів і функціонерів Москви 30-х років ХХ ст. у романі М. Булгакова «Майстер і Маргарита». Іронія та гротеск у картинах зіткнення демонічних сил із московською дійсністю	<i>Виділяє іронію та гротеск у створених образах московських обивателів і функціонерів; характеризує героїв</i>	Сатира, іронія, гротеск, художні образи, художні засоби		

Календарне планування. Світова література

№ з/п	Дата про-ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстративні матеріали	При-мітки
19		Трагізм долі митця (Майстра). Утвердження сили творчості й кохання в долі героїв роману Михайла Булгакова «Майстер і Маргарита»	<i>Показує специфіку розкриття автором тем кохання та творчості; висловлює свої думки й враження, підтверджуючи прикладами й цитатами з тексту</i>	Проблематика, реальне та ірреальне		
20		Розвиток усного зв'язного мовлення. Дискусія «Що таке істина?» (М. Булгаков) за романом Михайла Булгакова «Майстер і Маргарита»	<i>Розуміє питання, з якого проводиться дискусія, володіє навичками ведення спору; уміє толерантно відстоювати свої думки, використовуючи приклади й цитати з тексту та власні спостереження</i>	Дискусія, теза, докази, аргументи, факти, висновки		
21		Глибинні зрушенння в поезії початку ХХ ст. Модернізм є основні течії європейської поезії ХХ ст. Життєвий і творчий шлях австрійського поета Райнера Марії Рільке. Поезії «Орфей, Евридіка, Гермес», «Ось дерево звелось»	<i>Розповідає про глибинні зрушенння в поезії початку ХХ ст., модернізм та основні течії європейської поезії ХХ ст., головні віхи життєвого і творчого шляху Райнера Марії Рільке; характеризує творчість австрійського поета як синтетичний (об'єднаний) вияв новітніх течій і тенденцій в поезії (на матеріалі творів «Орфей, Евридіка, Гермес», «Ось дерево звелось...»); виразно читає поезії, уміє аналізувати їх, визначати тему та ідею, художні засоби їхнього розкриття; наводить приклади втілення у творах Р. М. Рільке мотивів: а) відчуження людини в де-гуманізованому світі; б) ностальгії за втраченою єдністю людини зі світом; в) українських мотивів</i>	Модернізм, його основні течії, ліричний твір, мотиви, художні засоби	Портрет письменника, видання твору, ілюстрації до біографії	
22		Життєвий і творчий шлях французького поета Гійома Аполлінера. Поезії «Лорелея», «Міст Мірабо», «Зарізана голубка й водо-грай»	<i>Розповідає про головні віхи життєвого і творчого шляху поета; характеризує творчість французького поета Гійома Аполлінера як шлях від неоромантизму до кубофутуризму; виразно читає поезії, уміє аналізувати їх, визначати тему та ідею, художні засоби їхнього розкриття; підтверджує свої судження прикладами з текстів поезій; простежує на матеріалі згаданих поезій зміну життєвої позиції поета, ствердження активно-творчого ставлення до життя</i>	Неоромантизм, кубофутуризм, ліричний твір, художні образи, художні засоби, каліграма	Портрет письменника, видання твору та ілюстрації до нього	

№ з/п	Дата про-ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстра-тивні матеріали	При-мітки
23		Життя й творчість іспанського поета Фредеріко Гарсія Лорки . Поезія. Синтез у творах міфології й фольклору з поетикою модернізму	<i>Розповідає про головні віхи життєвого й творчого шляху поета; виразно читає поезії, уміє аналізувати їх, визначати тему та ідею, художні засоби їхнього розкриття; визначає персоніфікацію природних сил і стихій як важливу рису стилю поета, підтверджує свої висновки прикладами з поезій</i>	Модернізм, міфологія, фольклор, персоніфікація	Портрет письменника, видання твору та ілюстрації до нього	
24		Поетичний практикум. Аналіз синтетичного вияву новітніх течій і тенденцій у західноєвропейській поезії кінця XIX — початку ХХ ст., представлений творчістю Р. М. Рільке, Г. Аполлінера, Ф. Гарсія Лорки	Знає зміст поезій, розуміє глибинне, символічне значення поетичних образів, уміє аналізувати їх; зіставляє індивідуальні стилі письменників; визначає провідні ідеї та засоби їхнього втілення	Модернізм, авангардизм, традиції й новаторство, міфологізм, образи-символи	Портрети письменників, видання творів та ілюстрації до них	
25		Письмовий контрольний твір за темою: «Творчість М. Булгакова, Р. М. Рільке, Г. Аполлінера, Ф. Гарсія Лорки»	Знає зміст вивчених творів; уміє аналізувати їх, створювати власне висловлювання із обґрунтуванням, підтвердженням прикладами й цитатами з текстів та висновками	Тези, аргументи, факти, висновки	Тексти творів	
26		Срібна доба російської поезії, розмаїття літературних напрямів, течій та шкіл у поезії. Трагічні долі митців цієї доби. Життєвий і творчий шлях російського поета Олександра Блока . Символізм його поезії	<i>Називає провідні модерністські й авангардистські напрями й течії Срібної доби російської поезії, а також її найвидоміших представників: символізм (О. Блок), футуризм (В. Маяковський, ранній Б. Пастернак), акмеїзм (А. Ахматова); визначає символізм як перший модерністський напрям Срібної доби російської поезії, а творчість О. Блока як один із найповніших виявів російського символізму; розповідає про головні віхи життєвого й творчого шляху О. Блока; аналізує поезії «Незнайома», «Весно, весно, без меж і без краю...», «Скіфи», визначає наявність у них елементів символізму (звукопису, натяку, сугестії, символів тощо)</i>	Символізм, акмеїзм, футуризм, ззвукопис, сугестія, символи	Портрети письменників, видання творів, ілюстрації до них, аудіозаписи пісень на слова поетів Срібної доби	

Календарне планування. Світова література

№ з/п	Дата про-ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстративні матеріали	При-мітки
27		Життєвий і творчий шлях російської поетеси Анни Ахматової . А. Ахматова і Україна. Утілення в творчості А. Ахматової рис акмеїзму	<i>Розповідає про головні віхи життєвого й творчого шляху поетеси; визначає акмеїзм як модерністську течію Срібної доби російської поезії, а творчість А. Ахматової — як одне з найповніших утілень можливостей акмеїзму; аналізує поезії «Довкола жовтий вечір ліг», «Дав мені юнь ти сутужну», відзначає наявність у них елементів акмеїзму (чіткість, ясність і особливу «прозорість» образів); називає риси пізньої поезії А. Ахматової: вишукану «простоту» стилю, звернення до наболілих суспільних проблем («Реквієм»)</i>	Модернізм, акмеїзм, художні образи, художні засоби	Портрет письменниці, видання творів, ілюстрації до них	
28		Життєвий і творчий шлях російського поета Бориса Пастернака . Еволюція поезії Б. Пастернака	<i>Розповідає про головні віхи життєвого й творчого шляху поета; висловлює судження про поетичну творчість Б. Пастернака, аналізує його поезії «Визначення поезії», «По стіні збігали стрілки...», «Зимова ніч» тощо</i>	Модернізм, авангардизм, художні образи, художні засоби	Портрет письменника, видання творів, ілюстрації до них, аудіозапис роману «Зимова ніч»	
29		<i>Виразне читання напам'ять віршів поетів Срібної доби</i>	<i>Знає текст твору, уміє виразно розповідати його, аргументувати свій вибір, аналізувати поезію, висловлювати свої думки та враження від неї</i>	Інтонація, темп, пауза, логічний наголос, міміка, жести	Портрети письменників, видання творів, ілюстрації до них	
30		Презентація творчого проекту «Художні світи російських поетів Срібної доби В. Маяковського, М. Гумільова, О. Мандельштама, М. Цветаєвої, С. Есеніна»	<i>Самостійно добирає відповідну літературу, знає про долю й творчість інших поетів Срібної доби; уміє аналізувати їхні поезії, робити презентації</i>	Модернізм, авангардизм, презентація	Портрети письменників, видання творів, ілюстрації до них	

Література другої половини ХХ століття (22 години)

31		Провідні тенденції в розвитку літератури другої половини ХХ століття	<i>Розповідає про провідні тенденції в розвитку літератури середини — другої половини ХХ ст.; висловлює судження про реалізацію теми Другої світової війни й руху Опору в повоєнні десятиліття, а також поширення екзистенціалізму в літературі цього періоду</i>	Екзистенціалізм, провідні тенденції літератури	Карта світу, мистецькі зразки різних стилів ХХ ст., книжкова виставка, портретна галерея	
----	--	--	---	--	--	--

№ з/п	Дата про- ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстра- тивні матеріали	При- мітки
32		Нові тенденції у світовій літературі 1960–1970-х рр.: активізація провідних жанрів інтелектуальної прози, поезії, драматургії, літератури факту та вплив на белетристику; розвиток наукової фантастики та антиутопії. Переорганізація модернізму в постмодернізм у літературі останньої третини ХХ ст.	<i>Визначає як помітні явища літературного процесу другої половини ХХ століття: активізацію літератур країн «третього світу», вихід на авансцену світової літератури 1950–1960-х рр. роману та поезії Латинської Америки; розквіт художньої літератури в Японії; пожвавлення провідних жанрів інтелектуальної прози в 1960–1970-х рр.; перепростання модернізму в постмодернізм у літературі останньої третини ХХ ст.</i>	Модернізм, постмодернізм, інтелектуальна проза, література факту, белетристика, наукова фантастика, антиутопія	Книжкова виставка, ілюстрації до творів	
ІІ СЕМЕСТР						
33		Життєвий і творчий шлях німецького письменника Бертольда Брехта . «Епічний театр» Б. Брехта, його теоретичні засади творча практика. Б. Брехт як драматург-новатор	<i>Розповідає про головні віхи життєвого і творчого шляху письменника та місце в ньому драми «Життя Галілея»; пояснює, що німецький драматург-новатор Брехт створив «епічний театр», де домінувала не дія, а ідея</i>	Епічна драма, «епічний театр»	Портрет письменника, видання твору, ілюстрації до твору та біографії письменника	
34		Драма Б. Брехта «Життя Галілея». Проблема моральної відповідальності вчених за наслідки наукових досліджень	<i>Знає зміст твору, уміє виділяти ключові епізоди, коментувати їх; визначає проблему моральної відповідальності вчених за наслідки своїх наукових досліджень як головну в драмі «Життя Галілея»; висловлює свої судження про підняті в драмі питання</i>	Драматичний твір, тематика, проблематика, ідея		
35		Неоднозначність образу головного героя твору Б. Брехта «Життя Галілея». Інтелектуальний характер драми	<i>Висловлює судження про інтелектуальний характер драми «Життя Галілея», наявність у ній проблем, що спонукають людину до філософських роздумів; характеризує головного героя; висловлює особисте ставлення до проблем, що піднімаються у творі, аргументуючи свою точку зору прикладами й цитатами з тексту</i>	Інтелектуальна драма, художні образи, художні засоби		
36		Контрольна робота № 2. Тести	<i>Знає зміст прочитаних творів, уміє аналізувати їх, характеризувати образи, зіставляти, висловлювати свої судження, аргументувати їх</i>	Модернізм, авангардизм, символізм, акмеїзм, футуризм, «епічна драма»	Тестові завдання	

Календарне планування. Світова література

№ з/п	Дата про- ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстра- тивні матеріали	При- мітки
37		Життя й творчість французького письменника, лауреата Нобелівської премії Альбера Камю ; його філософські та естетичні погляди. А. Камю є екзистенціалізм	<i>Розповідає</i> про головні віхи життєвого й творчого шляху письменника, його філософські та естетичні погляди, про місце в його творчості роману «Чума»	Екзистенціалізм як літературне явище	Портрет письменника, видання твору, ілюстрації до нього	
38		Художнє осягнення подій Другої світової війни у світлі екзистенціальної філософії; абсурд і трагічний стоїцизм у романі А. Камю «Чума»	<i>Знає</i> зміст твору; <i>визначає</i> ключові епізоди, <i>уміє</i> їх <i>коментувати</i> ; <i>висловлює</i> судження про втілення в романі «Чума» рис екзистенціалізму, абсурду й трагічного стоїцизму	Екзистенціалізм, абсурд, стоїцизм		
39		Проблема вибору людини в межовій ситуації та особистості відповідальності за цей вибір у романі А. Камю «Чума»	<i>Знає</i> зміст твору; <i>визначає</i> відповідні епізоди, <i>уміє</i> їх <i>коментувати</i> ; <i>характеризує</i> головних героїв твору та їхній вибір життєвої позиції в межовій ситуації; <i>висловлює</i> особисте ставлення до проблем, що піднімаються у творі, аргументуючи свою точку зору прикладами й цитатами з тексту	Художні образи, художні засоби, межова ситуація		
40		Композиція і стиль, художні особливості, значення роману А. Камю «Чума»	<i>Характеризує</i> композицію і стиль твору, його художні особливості; <i>пояснює</i> , в чому полягає сенс перестороги А. Камю; <i>висловлює</i> міркування про важливу думку А. Камю, висловлену у фіналі роману: «Люди більше заслуговують на захоплення, ніж на зневагу»	Композиція, стиль, художні особливості, значення твору		
41		<i>Розвиток писемного зв'язного мовлення.</i> Написання твору за романом А. Камю «Чума»	<i>Знає</i> зміст твору; <i>уміє</i> складати письмове висловлювання на задану тему; <i>аналізує</i> проблему та шляхи її художнього втілення; <i>виражає</i> власне ставлення до питання, образу, аргументуючи його прикладами й цитатами з тексту	Теза, аргументи, факти, висновки	Текст твору	
42		Життєвий і творчий шлях американського письменника, лауреата Нобелівської премії Ернеста Хемінгуея . Особливості його поетики й стилю	<i>Розповідає</i> про головні віхи життєвого й творчого шляху письменника та місце в ньому повісті «Старий і море»; <i>визначає</i> особливості його поетики й стилю	Повість-притча	Портрет письменника, видання твору та ілюстрації до нього	

№ з/п	Дата про-ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстра-тивні матеріали	При-мітки
43		«Життеподібний» сюжет і філософсько-символічний зміст твору Е. Хемінгуея «Старий і море»	Знає зміст твору, <i>розуміє</i> його філософсько-символічну спрямованість; визначає ключові епізоди, елементи сюжету, <i>уміє</i> їх коментувати; висловлює особисте ставлення до проблем, що піднімаються у творі, аргументуючи свою точку зору прикладами й цитатами з тексту	Тематика, проблематика, жанр, сюжет, філософічність, образи-символи		
44		«Старий і море» — повість-притча про людину. Вплив Е. Хемінгуея на розвиток художньої прози ХХ ст.	Уміє аналізувати твір, проблематику; визначає основні ідеї та засоби їхнього художнього втілення; пояснює, чому твір «Старий і море» називають повістю-притчею про людину; висловлює свої думки й враження, підтверджуючи їх цитатами з тексту	Повість-притча, ідея		
45		Життя й творчість лауреата Нобелівської премії японського письменника Кавабата Ясунарі. Повість «Тисяча журавлів»	Розповідає про головні віхи життєвого й творчого шляху письменника та місце в ньому повісті «Тисяча журавлів»	Повість, національний колорит, тематика	Портрет письменника, видання твору, ілюстрації до нього; зображення предметів японського національного побуту	
46		Відображення національної етики та естетики в повісті Кавабата Ясунарі «Тисяча журавлів»	Знає зміст твору; визначає ключові епізоди, <i>уміє</i> їх коментувати; наводить приклади втілення в повісті японської етики та естетики; висловлює особисте ставлення до проблем, що піднімаються у творі, аргументуючи свою точку зору прикладами й цитатами з тексту	Національна етика та естетика, національний колорит твору		
47		Гармонія людини й природи — одна з головних проблем твору Кавабата Ясунарі «Тисяча журавлів». Вишукана простота стилю письменника	Доводить прикладами з тексту, що пошук гармонії людини й природи є однією з головних проблем твору; наводить приклади використання місцевого колориту в тексті повісті «Тисяча журавлів»	Індивідуальний стиль письменника; національний (місцевий) колорит художнього твору		
48		Контрольна робота № 3. Тести	Знає зміст прочитаних творів, уміє аналізувати їх, характеризує образи, зіставляє, висловлює свої судження, аргументувати їх, складає письмове висловлювання творчого характеру	Екзистенціалізм, повість-притча, індивідуальний стиль письменника, національний (місцевий) колорит художнього твору	Тестові завдання	

Календарне планування. Світова література

№ з/п	Дата про-ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстра-тивні матеріали	При-мітки
49		Життя й творчість Габріеля Гарсія Маркеса — відомого колумбійського письменника, лауреата Нобелівської премії. Роман «Сто років самотності»	Розповідає про головні віхи життєвого й творчого шляху письменника та місце роману «Сто років самотності» в ньому	«Магічний реалізм», роман	Портрет письменника, видання твору та ілюстрації до нього, карта Латинської Америки	
50		Алегоричний сенс зображення історії родини Буендіа в художньому часі й просторі роману Г. Гарсія Маркеса «Сто років самотності»	Знає зміст твору; визначає ключові епізоди, уміє їх коментувати; висловлює судження про алегоричний сенс зображення історії родини Буендіа в художньому часі й просторі твору; розрізняє реальність і вигадку в романі	Алегорія, алегоричний сенс, художній час і простір, реальність і фантазія, міф		
51		Проблематика твору Г. Гарсія Маркеса «Сто років самотності». Органічне поєднання буденного й фантастичного в романі як характерні риси «магічного реалізму»	Визначає проблематику твору; характеризує підкреслено «буденне» зображення автором фантастичного як характерну ознаку «магічного реалізму»; висловлює особисте ставлення до проблем, що піднімаються у творі, аргументуючи свою точку зору прикладами й цитатами з тексту	«Магічний реалізм», проблематика, буденне й фантастичне		
52		Система образів, національний колорит роману Г. Гарсія Маркеса «Сто років самотності», значення твору	Характеризує систему образів; розповідає про національний колорит художнього твору; з'ясовує його значення для розвитку світової літератури; висловлює свою думку, підкріплюючи її прикладами й цитатами з тексту	Система образів, національний колорит, міф		

Література кінця ХХ — початку ХХІ століття (12 годин)

53		Постмодернізм — одне з найяскравіших літературних явищ другої половини ХХ ст., його теоретичні засади й художня (літературна) практика. Соціоісторичні, культурно-філософські та естетичні чинники розвитку постмодернізму в художній літературі. Основоположні принципи постмодерністської поетики	Розповідає про соціоісторичні, культурно-філософські та естетичні чинники розвитку постмодернізму в художній літературі; називає найяскравіших її представників; характеризує основоположні принципи постмодерністської поетики	Особливості літератури постмодернізму	Портрети письменників, видання творів та ілюстрації до них, постмодерністські твори живопису	
----	--	---	---	---------------------------------------	--	--

Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 11 клас

№ з/п	Дата про- ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстра- тивні матеріали	При- мітки
54		Найяскравіші пред- ставники постмо- дерністської прози. Постмодерністське мистецтво, його стосунки з елітар- ною та масовою культурою	<i>Називає</i> представників пост- модерністської прози та <i>харак- теризує</i> їхні твори; <i>уміє</i> розрізняти твори елітар- ної та масової культури	Постмодер- нізм, елітар- на й масова культура	Портрети письмен- ників, видання творів, ілюстрації до них, зразки інших видів мистецтва елітарної та масової культури	
55		Риси постмодер- нізму у творчості письменників- прозаїків другої половини ХХ ст.	<i>Знає</i> представників постмодер- ністської прози; <i>наводить</i> приклади втілення елементів постмодерністського мистецтва в масовій культурі	Постмодер- нізм, його риси, елітар- на й масова культура	Видання творів пост- модерністів, ілюстра- ції до них	
56		Життя й творчість сербського пи- сьменника Милорада Павича . Утілен- ня в його оповіданні «Дамаскин» рис постмодернізму	<i>Розповідає</i> про головні віхи життєвого й творчого шляху письменника та місце оповіда- ння «Дамаскин» у ньому	Постмодер- нізм як епоха у світовій літературі та культурі кінця ХХ — початку XXI століття	Портрет письменника, видання твору та ілю- страції до нього	
57		Оповідання М. Па- вича «Дамаскин». «Віртуальний істо- ризм» як характер- на ознака творчості письменника	<i>Знає</i> зміст твору; <i>визначає</i> ключові епізоди, <i>уміє</i> їх <i>коментувати</i> ; <i>наводить</i> приклади втілення в оповіданні «Дамаскин» рис постмодернізму: «боротьба за читача» та її засоби: <i>інтенсив-</i> <i>не використання фактів візан-</i> <i>тійської і поствізантійської</i> <i>культури;</i> <i>називає</i> та <i>ілюструє</i> приклада- ми з тексту улюблені художні засоби письменника: розгорну- ті (схожі на барокові) мета- фори, парадоксальні портрети й пейзажі, каталогізація, «плетення словес» тощо)	Постмодер- нізм, «вір- туальний історизм», розгорнута метафора, парадоксаль- ні портрети та пейзажі, ка- талогізація, «плетення словес»		
58		<i>Позакласне читання.</i> Твір Пауло Коельо «Алхімік»	<i>Знає</i> про життєвий і творчий шлях письменника; <i>уміє</i> самостійно <i>аналізувати</i> прочитаний твір, <i>добирати</i> критичну літературу, <i>вислов- лювати</i> свої думки та вражен- ня від прочитаного, <i>визначати</i> риси індивідуального стилю митця	Постмодер- нізм, притче- вість	Портрет письменника, видання твору та ілю- страції до нього	
59		<i>Контрольний твір за темою «Постмо- дернізм. Творчість Г. Маркеса, М. Па- вича, П. Коельо»</i>	<i>Знає</i> зміст прочитаних творів, <i>уміє</i> їх <i>аналізувати</i> ; <i>характеризує</i> образи, <i>зістав- ляє</i> ; <i>створює</i> письмове висловлю- вання на основі власних су- джень, підібраних аргументів, приkładів та цитат із тексту	«Магічний реалізм», по- стмодернізм, «віртуальний історизм», мі- фологізація, притчевість	Тексти творів	

Календарне планування. Світова література

№ з/п	Дата про-ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстративні матеріали	При-мітки
60		Життя й творчість німецького письменника Патріка Зюскінда. Риси постмодернізму в його повісті «Запахи, або Історія одного вбивці»	Розповідає про головні віхи життєвого й творчого шляху письменника та місце повісті «Запахи, або Історія одного вбивці» в ньому; наводить приклади втілення в повісті рис постмодернізму	Постмодернізм, його особливості	Портрет письменника, видання твору та ілюстрації до нього	
61		П. Зюскінд «Запахи, або Історія одного вбивці». Образ Гренуя та його літературні прототипи	Знає зміст твору; визначає ключові епізоди, <i>уміє</i> їх коментувати; з'ясовує та називає основні етапи розвитку сюжету; формулює судження про значення фінальної сцени для розуміння ідеї твору; характеризує головного персонажа; висловлює особисте ставлення до проблем, що піднімаються у творі, аргументуючи свою точку зору прикладами й цитатами з тексту	Постмодернізм, повість, художні образи, художні засоби, літературний прототип		
62–63		Сучасний літературний процес (огляд). Співіснування й взаємодія різних стилів, напрямів, течій. Найпомітніші сучасні літературні явища	Висловлює своє ставлення до творів сучасної літератури; порівнює сучасні художні тексти з творами, розглянутими в процесі вивчення предмета «Світова література»; аналізує й інтерпретує конкретний сучасний літературний твір; висловлює свої судження про роль художньої літератури в житті сучасної людини	Стилі й напрями сучасного літературного процесу	Портретна галерея письменників, книжкова виставка	
64		Позакласне читання. Твір російської письменниці Тетяни Толстої «Віконечко»	Знає про життєвий і творчий шлях письменниці, зміст оповідання; <i>уміє</i> аналізувати твір, користуючись додатковою критичною літературою; знаходить риси постмодернізму; висловлює свої думки та враження від прочитаного, аргументуючи їх	Постмодернізм, його риси, оповідання	Портрет письменниці, видання твору, ілюстрації до нього	
Підсумки (6 годин)						
65		Найвидатніші здобутки світової літератури доби античності, Середньовіччя та Відродження	Називає й дає загальну характеристику найвидатніших явищ світової літератури цих епох; називає їхні характерні ознаки та висловлює судження про них	Античність, Середньовіччя, Відродження	Портретна галерея, книжкова виставка, ілюстрації до історичної доби	
66		Найвидатніші здобутки світової літератури XVII та XVIII ст., а також XIX ст. (дoba романтизму)		Просвітництво, романтизм		

№ з/п	Дата про-ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстра-тивні матеріали	При-мітки
67		Найвидатніші здобутки світової літератури XIX ст. (доби реалізму та раннього модернізму)	<i>Називає</i> найвидатніші здобутки світової літератури XIX ст., найвідоміших представників; <i>уміє визначати</i> ідейно-художні особливості їхніх творів, риси стилю; <i>висловлює</i> своє судження про образи та проблеми, порушенні митцями	Реалізм, ранній модернізм		
68		Найвидатніші здобутки світової літератури кінця ХХ — початку ХХІ ст. Сучасний літературний процес (огляд)	<i>Називає</i> та <i>дає</i> загальну характеристику найвидатніших явищ світової літератури цієї доби; <i>називає</i> їхні характерні ознаки <i>й висловлює</i> судження про них	Постмодернізм		
69		Повторення та систематизація вивченого матеріалу	<i>Знає</i> про основні тенденції розвитку світового літературного процесу; <i>висловлює</i> власні судження про найвідоміші твори; <i>розуміє</i> значення основних літературознавчих понять; <i>уміє визначати</i> художні засоби та їхню роль у розкритті теми, проблем та образів художніх творів	Основні літературознавчі поняття	Таблиця вивчених літературознавчих понять	
70		«Я — літературно освічена людина» (презентація творчого проекту)	<i>Оцінює</i> якість власної літературної освіти; <i>визначає</i> перспективи та пріоритети в ній; <i>визначає</i> свої уподобання; <i>розуміє</i> значення книги, мистецтва в житті людини	Основні літературознавчі поняття, аnotaція, відгук про книгу	Книжкові виставки: «Цю книгу я взяв би в дорогу», «Цю книгу варто прочитати», «Це — мій друг»	

ПРОГРАМА ДЛЯ ПРИРОДНИЧО-МАТЕМАТИЧНОГО, ТЕХНОЛОГІЧНОГО НАПРЯМІВ

10–11 КЛАСИ

Рівень стандарту

10 клас (35 годин)

№ з/п	Дата про- ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілю- стративні матеріали	При- мітки
I СЕМЕСТР						
Вступ. Література реалізму (1 година)						
1		Загальна характеристика розвитку культури та літератури XIX ст. Реалізм як напрям у світовій літературі. Розквіт реалістичної літератури, його зв'язок із розвитком природничих наук. Майстри соціальної прози: Фр. Стендалль, О. Бальзак, Г. Флобер, Ч. Діккенс, Генрі Джеймс, Ф. Достоєвський, Л. Толстой, А. Чехов та ін. Роль художньої літератури в культурному та суспільному житті XIX ст.	<i>Називає основні риси та етапи літературного процесу XIX ст. (взаємодія романтизму й реалізму, домінування реалізму, поява модерністських явищ); пояснює особливості соціально-психологічної прози XIX ст., роль художньої літератури в культурному та суспільному житті XIX ст.; називає найвизначніших представників соціально-психологічної прози XIX ст.; обґруntовує твердження про те, що XIX ст. є золотою добою класичного роману</i>	Реалізм, соціально-психологічна проза	Карта світу, мистецькі зразки різних стилів XIX ст.	
2		Фредерік Стендалль, роман «Червоне і чорне». Життєвий і творчий шлях письменника. Синтез романтизму й реалізму в його творчості	<i>Розповідає про головні віхи життєвого й творчого шляху Стендалля та місце в ньому роману «Червоне і чорне»; висловлює судження про багатозначність назви роману</i>	Реалізм, романтизм, роман	Портрет письменника, видання твору, ілюстрації до нього; історичні ілюстративні матеріали до епохи Реставрації, фрагменти кінофільму	
3		Фр. Стендалль «Червоне і чорне». Пояснення у творі соціально-політичного й психологічного аспектів. Гостра критика режиму Реставрації	<i>Знає зміст твору; переказує ключові епізоди, коментує їх; висловлює свою думку; порівнює суспільні закони й звичаї у Вер'єрі — Безансоні — Парижі</i>	Жанрові особливості соціально-психологічного роману, психологізм, історизм		
4		Фр. Стендалль «Червоне і чорне». Конфлікт головного героя Жульєна Сореля із суспільством як сюжетний стрижень роману. Внутрішня драма героя як наслідок цього конфлікту	<i>Знає зміст твору; переказує відповідні до теми епізоди; визначає провідні риси характеру Жульєна Сореля та головні етапи формування його особистості; визначає риси романтизму й реалізму в романі</i>	Романтизм, реалізм, конфлікт, сюжет, внутрішня драма, герой твору		

№ з/п	Дата про-ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстративні матеріали	При-мітки
5		Фр. Стендаль «Червоне і чорне». Жіночі образи роману. Психологізм творчості Стендالя	Знає зміст твору; <i>переказує</i> відповідні до теми епізоди; <i>розвідає</i> про своєрідність втілення теми кохання в романі; <i>зіставляє</i> жіночі образи твору	Художні образи, психолого-логізм		
6		<i>Розвиток писемного зв'язного мовлення.</i> Контрольний твір-роздум за романом Фр. Стендала «Червоне і чорне»	Уміє висловлювати в письмовій формі свої судження про проблеми, образи роману, аргументувати їх, підтверджувати цитатами з тексту, робити висновки, проводити паралелі з аналогічними явищами сучасного життя	Теза, аргументи, факти, висновок цитата		
7		Оноре де Бальзак. Життєвий і творчий шлях письменника. О. Бальзак і Україна. О. Бальзак — видатний французький письменник, засновник соціального реалістичного роману. Пояснення реалістичних і романтических елементів у його художній системі. «Людська комедія» — грандіозна енциклопедія життя Франції першої половини XIX ст., її проблематика й структура. Повість «Гобсек». Сюжет	<i>Розповідає</i> про головні віхи життєвого й творчого шляху письменника та місце в ньому повісті «Гобсек»; <i>характеризує</i> творчість французького письменника Бальзака як визначне явище світової літератури XIX ст.; <i>відзначає</i> зв'язок його життя з Україною; <i>пояснює</i> , чому «Людську комедію» Бальзака називають «енциклопедією життя Франції першої половини XIX ст.»; <i>знає</i> сюжет повісті «Гобсек»	Реалізм, романтизм, соціальний реалістичний роман, повість, сюжет, проблематика	Портрет письменника, видання твору, ілюстрації до нього, фрагменти кінофільму	
8		О. Бальзак. Повість «Гобсек». Влада золота та її філософія в повісті. Романтичні й реалістичні риси неоднозначного образу «філософа скнари» Гобсека. Зіставлення образів Фанні Мальво й Анастазі де Ресто. Роль Дервіля в розгортанні й відтворенні подій повісті. Композиція і стиль твору	Знає зміст твору, <i>переказує</i> відповідні до теми епізоди, коментує їх; <i>визначає</i> місце повісті «Гобсек» у творчому доробку Бальзака; <i>наводить</i> приклади пояснення в образі Гобсека елементів реалізму (детальний опис операції позики грошей, точність фіксації кількості відсотків за конкретну фінансову операцію лихваря тощо) і романтизму (самотність і загадковість багатія: достеменно невідомо, хто він, звідки приїхав, де нажив свій величезний капітал); <i>аналізує</i> особливості втілення мотиву влади золота в повісті «Гобсек»: золото стало новим володарем світу, на зміну владі аристократів іде влада «гобсеків», капіталістів («Золото — ось душа вашого нинішнього суспільства»);	Романтизм, реалізм, повість, художній образ, композиція, стиль твору		

Календарне планування. Світова література

№ з/п	Дата про-ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстративні матеріали	При-мітки
			<i>визначає особливості композиції повісті (роль прийому обрамлення: історія про Гобсека «знята в рамку» опису розмови у салоні віконтеси де Гранльє); характеризує роль Дервіля в розгортанні й відтворенні подій твору (він об'єктивно відтворює події, висловлює власне ставлення до героїв і ситуацій, що створює особливу атмосферу задушевності розмови й вірогідності оповіді); висловлює особисте ставлення до проблем, що піднімаються у творі, аргументуючи свою точку зору прикладами й цитатами з тексту</i>			
9		<i>Бесіда з позакласного читання за твором Гі де Мопассана «Пампушка»</i>	<i>Розповідає про життєвий і творчий шлях письменника; знає зміст самостійно прочитаного твору; уміє аналізувати його, висловлювати свої судження про нього, самостійно відшукувати потрібну інформацію</i>	Новела, відгук про книгу	Портрет письменника, видання твору, ілюстрації до нього; фрагменти кінофільму, зразки читацьких щоденників	
10		<i>Контрольна робота № 1. Тести</i>	<i>Знає зміст прочитаних творів; уміє аналізувати їх, характеризувати образи, зіставляти, висловлювати свої судження про прочитане та аргументувати їх</i>	Соціально-психологічна проза, жанрові особливості соціально-психологічного роману, а також про психологізм твору	Тестові завдання	
11		<i>Федір Достоєвський. Роман «Злочин і кара». Життєвий і творчий шлях письменника. Творчість Достоєвського як одна з вершин російської і всесвітньої літератури. Філософські, етичні й естетичні погляди письменника та їхнє втілення в художніх творах</i>	<i>Розповідає про головні віхи життєвого й творчого шляху письменника та місце в ньому роману «Злочин і кара»; називає характерні риси літератури реалізму (правдиве зображення дійсності, аналітичний підхід до зображеного й таке ін.); визначає творчість російського письменника і філософа Достоєвського як одну з вершин російської і всесвітньої літератури</i>	Роман і його різновиди: психологічний, філософський, поліфонічний	Портрет письменника, видання твору, ілюстрації до нього, фрагменти кінофільму	
12		<i>Ф. Достоєвський «Злочин і кара». Роман «Злочин і кара» як утілення нового, поліфонічного типу художнього мислення. Філософські, соціальні, психологічні й морально-етичні ідеї твору</i>	<i>Знає зміст твору, переказує ключові епізоди; висловлює особисте ставлення до проблем, що піднімаються у творі, аргументуючи свою точку зору прикладами й цитатами з тексту</i>	Роман, поліфонізм, проблематика, основні ідеї		

№ з/п	Дата про-ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстративні матеріали	При-мітки
13		Ф. Достоєвський. Роман «Злочин і кара». Еволюція образу Раскольнікова й розвінчання теорії сильної особистості, «надлюдини». Розкриття складності та суперечливості духовного світу людини	<i>Знає</i> зміст твору; <i>переказує</i> ключові відповідні до теми епізоди; <i>акцентує</i> увагу на значному філософському (розвінчання теорії агресивного індивідуалізму: «тварь я дрожаща или право имею» й етичному (співчуття до «знедолених їх ображених») потенціалі роману «Злочин і кара»; <i>простежує</i> та <i>підтверджує</i> цитатами з тексту еволюцію образу Раскольнікова; <i>висловлює</i> власні судження щодо теорії сильної особистості, «надлюдини» й <i>підтверджує</i> їх прикладами та цитатами з тексту	Художні образи, художні засоби		
14		Ф. Достоєвський. Роман «Злочин і кара». Система образів роману, значення й символіка його назви	<i>Знає</i> зміст твору; <i>переказує</i> ключові епізоди; <i>розкриває</i> особливості системи образів роману, зокрема — <i>знаходить</i> у Родіона Раскольнікова й Соні Мармеладової спільне (обидва вчинили переступ проти суспільних законів і норм: він став убивцею, а вона — повісю) і різне (вона пожертвувала собою заради інших, а він пожертвував іншими заради себе); <i>висловлює</i> судження щодо символіки назви твору	Система образів, символіка назви твору		
15		<i>Розвиток усного мовлення.</i> Диспут за проблемами роману Ф. Достоєвського «Злочин і кара». (З резервного часу)	<i>Володіє</i> правилами ведення дискусії, <i>уміє</i> <i>висловлювати</i> власні погляди на проблеми, <i>піднімати</i> у творі, <i>аргументувати</i> їх прикладами та цитатами з тексту; <i>власними життєвими спостереженнями</i>	Проблематика, аргументи, факти	Правила ведення дискусії	

ІІ СЕМЕСТР

16		Лев Толстой. Роман «Анна Кареніна». Життєвий і творчий шлях письменника. Творчість Льва Толстого як найповніший вияв можливостей реалістичної літератури. Духовний творчі шукання та здобутки письменника	<i>Розповідає</i> про головні віхи життєвого й творчого шляху письменника й місце в ньому роману «Анна Кареніна»; <i>визначає</i> творчість Л. Толстого як найповніший вияв можливостей реалістичної літератури	Реалізм, роман	Портрет письменника, видання твору, ілюстрації до нього, фрагменти кінофільму	
----	--	---	---	----------------	---	--

Календарне планування. Світова література

№ з/п	Дата про-ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстративні матеріали	При-мітки	
17		Л. Толстой. Роман «Анна Кареніна». Образи-характери роману, пластичність змалювання і психологічна глибина. Суперечливий образ Анни. Образ Левіна, його автобіографічна складова	Знає зміст твору; виділяє ключові епізоди роману (зустріч Анни й Вронського на вокзалі, побачення Анни з сином тощо) та коментує їх; характеризує образи головних геройв твору в їхній психологічній глибині (насамперед — суперечливий образ Анни; крім того — образи Олексія Кареніна, Стіві Облонського, Вронського, Левіна)	Художні образи, психологізм, автобіографічність			
18		Л. Толстой. Роман «Анна Кареніна». Паралелізм у композиції роману, особливості стилю	Знає зміст твору, переказує відповідні до теми епізоди; називає основні проблеми твору: роль сім'ї в житті людини («мысль семейная» /Л. Толстой/); доводить, що проблематика роману «Анна Кареніна» має загальнолюдське значення: пошуки основ міцних сімейних стосунків («усі щасливі сім'ї схожі між собою, кожна нещаслива сім'я нещасна по-своєму»), право жінки/чоловіка на життя за порухами власної душі чи обов'язок перед членами своєї сім'ї, передусім дітьми (доля Сергія Кареніна та маленької Ані) та ін.; висловлює особисте ставлення до проблем, що піднімаються у творі, аргументуючи свою точку зору прикладами і цитатами з тексту	Композиція, стиль, паралелізм, проблематика			
19		Л. Толстой. Роман «Анна Кареніна». «Діалектика душі» толстовських геройв	Знає зміст твору; переказує відповідні до теми епізоди; висловлює свої судження про «діалектику душі» толстовських геройв; розуміє значення твору в розвитку світової літератури	«Діалектика душі»			
Традиції й новаторські зрушения в поезії середини — другої половини XIX ст.							
20		Загальна характеристика провідних шляхів розвитку поезії сер. XIX ст. Етичні та естетичні засади соціально спрямованої лірики (М. Некрасов). Нові грани романтичного поетичного світу у творчості «пізніх» романтиків (Ш. Бодлера, В. Вітмена, Ф. Тютчева). Принципи «чистого мистецтва» в поезії (група «Парнас», творчість А. Фета).	Розповідає про провідні шляхи розвитку поезії середини — другої половини XIX ст.; висловлює власне судження про етичні та естетичні засади соціально спрямованої лірики; розмірює про феномен «чистого мистецтва» в поезії, а також про світоглядно-естетичні зрушения в мистецтві та літературі середини — другої половини XIX ст.	«Пізній» романтизм, соціально-спрямована лірика, «чисте мистецтво», декаданс	Портрети письменників, видання їхніх книг, живописні твори цього напряму		

№ з/п	Дата про-ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстративні матеріали	При-мітки
		Світоглядно-естетичні зрушеннЯ в мистецтві та літературі. Поняття про декаданс				
21		Волт Вітмен (Вірші за вибором учителя). Життєвий і творчий шлях письменника. Вітмен — американський поет-новатор. Зв'язок його поезії з романтичними традиціями та трансценденталізмом. Збірка «Листя трави», її провідні теми й мотиви. Звернення до вільного вірша (верлібр)	<i>Розповідає про головні віхи життєвого і творчого шляху поета; пояснює, чому американця Волта Вітмена називають великим поетом-новатором; виразно читає й аналізує вірші В. Вітмена; висловлює свої думки про них</i>	Романтизм, новаторство, трансценденталізм, тема, мотив, верлібр	Портрет письменника, видання твору, ілюстрації до нього	
22		В. Вітмен. «Пісня про себе» — програмовий твір поета	Виразно читає й аналізує вірші В. Вітмена; пояснює, чому «Пісня про себе» вважається програмовим твором поета (в ній яскраво втілені особливості стилю й світогляду Вітмена)	Стиль, верлібр		
23		Контрольна робота № 2. Тести	Знає зміст прочитаних творів; уміє аналізувати їх, характеризувати образи, зіставляти, висловлювати свої судження, аргументувати їх	Роман і його різновиди: психологічний, філософський, проблематика, ідеї, верлібр	Зразки творів	
24		Шарль Бодлер поезія «Альбатрос». Життєвий і творчий шлях письменника. Бодлер — французький поет другої половини XIX ст., пізній романтик й один із засновників символізму. Світогляд та естетичні погляди Бодлера, його збірка «Квіти зла». Протиставлення дійсності й ідеалу як семантико-образна вісь збірки. Пошуки «сучасної краси», «видобування краси зі зла» в поезії Бодлера. Традиційність і своєрідність вирішення проблеми «поет і натовп» у поезії «Альбатрос»	<i>Розповідає про модерністські зрушеннЯ у французькій поезії другої половини XIX ст.; знає про головні віхи життєвого і творчого шляху Бодлера; пояснює, що письменник був водночас і пізнім романтиком, і одним із засновників символізму; характеризує естетичні погляди Бодлера, втілені в збірці «Квіти зла»; виразно читає й аналізує вірші Бодлера; висловлює судження про те, у чому полягає своєрідність вирішення проблеми «поет і натовп» у поезії «Альбатрос»</i>	Романтизм, пізній романтизм, символізм, символ, дійсність та іdeal, традиції та новаторство, проблематика	Портрет письменника, видання твору, ілюстрації до біографії та творів	

№ з/п	Дата про-ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстративні матеріали	При-мітки
25		ІШ. Бодлер. Вірші «Вечорова гармонія», «Відповідність». Філігранність поетичної техніки, формальна довершеність і сугестивність вірша «Вечорова гармонія». Тлумачення предметних образів як «видимих знаків» ідей, почуттів, душевних станів («Відповідності»)	Виразно читає і аналізує вірші Бодлера; пояснює, у чому полягає філігранність поетичної техніки й формальна довершеність вірша «Вечорова гармонія», завдяки яким художнім засобам зреалізовано його «навіюванний» (сугестивний) вплив на читача/слухача; наводить приклади втілення рис символізму в поезіях Бодлера; висловлює свої почуття й враження від поезії	Поетична техніка, сугестія, «видимі знаки», ідеї, почуттів, душевних станів		
26		Із поезії французького символізму. Символізм як літературний напрям останньої третини XIX — початку ХХ ст. Основні естетичні принципи та поетичне новаторство символістів. Полі Верлен. «Забуті аріети», «Так тихо серце плаче...», «Поетичне мистецтво»	Характеризує в найзагальніших рисах символізм як літературний напрям останньої третини XIX — початку ХХ ст.; визначає музичність як важливу ознаку віршів Верлена, засіб прямого вираження інтуїтивно-емоційного, не-свідомого, настроєвого; тлумачить поняття сугестія (навіювання); визначає її як важливий художній засіб символістської поезії (поети-символісти, прагнучи передати те, що не висловиш звичайним словом, навіювали невизначене, позбавлене чіткого сенсу й обрисів («про неясне говорили неясно»); висловлює судження про причини зменшення питомої ваги інформаційно-розповідної функції поетичної мови у віршах символістів й активізації функції сугестивної; виразно читає й аналізує вірші Верлена; наводить конкретні приклади використання символів у поезіях Верлена як основного засобу поетичного самовираження, його потрактування французькими символістами: спонтанність з'яви, непроясненість і багатозначність, «підказування» смислів і простір для відгадування	Символізм, поетичне новаторство, сугестія	Портрет письменника, видання твору, ілюстрації до нього	

№ з/п	Дата про-ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстративні матеріали	При-мітки
27		<p>Артюр Рембо. «Відчуття», «П'янний корабель», «Голосівки».</p> <p>Поняття про символ як основний засіб поетичного самовираження, його потрактування французькими символістами: спонтанність з'яви, непроясненість і багатозначність, «підказування» смислів і простір для відгадування.</p> <p>Сугестія (навіювання) як важливий художній засіб символістської поезії. Зняття інформаційно-розвідної функції поетичної мови</p>	<p>Виразно читає і аналізує вірші Верлена; наводить конкретні приклади використання символів у поезіях Рембо, наприклад, «п'янний корабель» із однойменного вірша А. Рембо, як основного засобу поетичного самовираження, його потрактування французькими символістами: спонтанність з'яви, непроясненість і багатозначність, «підказування» смислів і простір для відгадування</p>	Символізм, символ, сугестія	Портрет письменника, видання творів, ілюстрації до біографії, творів	
28		<i>Розвиток писемного зв'язного мовлення.</i> Поетичний практикум за творчістю французьких поетів-символістів (з резервного часу)				

Роман ранньомодерністської доби

29		<p>Оскар Уайлд. Життєвий і творчий шлях письменника. Уайлд — письменник англійського раннього модернізму. Роман «Портрет Доріана Грея», його місце у творчості письменника</p>	<p>Розповідає про головні віхи життєвого й творчого шляху письменника та місце в ньому роману «Портрет Доріана Грея»</p>	Модернізм, ранній модернізм	Портрет письменника, видання творів, ілюстрації до біографії, твору	
30		<p>О. Уайлд. Роман «Портрет Доріана Грея» як осереддя творчості письменника, філософсько-естетичні та моральні проблеми твору. Естетизм Уайлльда, імпресіоністичність стилю. Сюжет роману, композиція</p>	<p>Знає зміст твору; визначає ключові епізоди; уміє коментувати їх; визначає роман «Портрет Доріана Грея» як осереддя творчості Уайлльда: саме в цьому романі риси естетизму, поетизація краси як сенсу й основного завдання мистецтва втілилися найповніше; пояснює, чому англійця О. Уайлльда називають письменником англійського раннього модернізму (передовсім, підкреслюючи естетизм Уайлльда, імпресіоністичність стилю)</p>	Роман, естетизм, імпресіонізм, проблематика, сюжет, композиція		

Календарне планування. Світова література

№ з/п	Дата про-ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстративні матеріали	При-мітки
31		О. Уайльд. Роман «Портрет Доріана Грія». Образи роману як втілення ідеї про різні форми естетизму	Знає зміст твору; визначає відповідні до теми епізоди; уміє коментувати їх; характеризує образи; пояснює, які форми естетизму вони втілюють; висловлює свої думки щодо враження від прочитаного	Естетизм, художні образи, художні засоби		
32		О. Уайльд. Роман «Портрет Доріана Грія». Риси інтелектуального роману	Знає зміст твору; визначає відповідні до теми епізоди; уміє коментувати їх; характеризує роман «Портрет Доріана Грія» як інтелектуальний роман і вказує на головні філософсько-естетичні та моральні проблеми твору: співвідношення краси й моралі, чи може краса бути вільною від моралі, як таке вивільнення діє на особистість	Естетизм, інтелектуальна проза, парадокс		
33		Розвиток писемного мовлення. Підготовка до написання контрольного домашнього твору. Диспут за проблемами роману О. Уайльда «Портрет Доріана Грія»	Знає зміст прочитаних творів; уміє аналізувати їх, характеризувати образи, зіставляти, висловлювати свої судження, аргументувати їх	Теза, аргументи, факти, вступ, основна частина, висновок	Список тем, зразки творів, правила ведення диспуту	
34		Контрольна робота № 3. Тести		Декаданс, символізм, імпресіонізм, неоромантизм, символ, сугестія, верлібр	Тестові завдання	

Підсумок

35		Узагальнення та систематизація вивченого протягом року матеріалу	Називає авторів і переказує зміст вивчених протягом року творів; систематизує й узагальнює засвоєні протягом навчального року відомості про особливості перебігу світового літературного процесу)	Верлібр, декаданс, естетизм, імпресіонізм, інтелектуальна проза, натуралізм, неоромантизм, парадокс, психологічний роман, символ, символізм, соціально-психологічна проза, сугестія, філософський роман	Портретна галерея письменників, книжкова виставка, фрагменти кінофільмів за вивченими творами	
----	--	--	---	---	---	--

11 клас (35 годин)

№ з/п	Дата проведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстративні матеріали	При-мітки
I СЕМЕСТР						
Література першої половини ХХ ст. (10 годин)						
1		<p>Вступ. Бурхливий і суперечливий суспільно-історичний розвиток світу в I пол. ХХ ст., його неоднозначні зв'язки з культурним і літературним процесом. Зміна світоглядних та естетичних систем. Складність і неоднозначність художнього процесу I пол. ХХ ст. Глибокий структурний переворот в естетичній свідомості та художній творчості, формування нових принципів і структур естетико-художнього мислення та нової системи літературних напрямів, стилів і жанрів. Модернізм як некласична модель культури, найновіше й найпослідовніше втілення естетико-художнього перевороту ХХ ст. Кардинальні зрушенні у світогляді, філософсько-науковому мисленні, формі та змісті творів. Прагнення до витворення нової «художньої мови», адекватної ментальності ХХ ст. Авангардизм 1910–1920-х років і здійснювана ним «революція в мистецтві», його основні течії (футуризм, кубізм, дадаїзм, експресіонізм, сюрреалізм). Співвідношення модернізму та авангардизму, їхня естетико-художня спорідненість і специфічні риси.</p>	<p><i>Визначає</i> розвиток модернізму й авангардизму як провідні тенденції літературного процесу першої половини ХХ століття; <i>висловлює</i> судження про суспільно-історичний розвиток світу в I пол. ХХ ст. та його неоднозначні зв'язки з культурним і літературним процесом; <i>визначає</i> футуризм, кубізм, дадаїзм, експресіонізм, сюрреалізм як основні течії авангардизму 1910–1920-х років; <i>висловлює</i> судження про долю реалізму в літературі ХХ ст. (з одного боку — продовження традицій літератури попередніх епох, з другого — пошуки нових засобів і форм художнього вираження, взаємодія з модернізмом); <i>розвідає</i> про особливості культурної ситуації в умовах тоталітаризму; <i>характеризує</i> роздвоєння культурного процесу на два річища (елітарну та масову культуру) як характерну ознаку культурної ситуації ХХ століття</p>	<p>Модернізм та його основні течії; авангардизм, його основні течії та напрями: футуризм, кубізм, дадаїзм, експресіонізм, сюрреалізм; еволюція та модифікація реалізму; елітарна й масова культура</p>	<p>Карта світу, мистецькі зразки різних стилів XIX ст.</p>	

Календарне планування. Світова література

№ з/п	Дата про-ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстративні матеріали	При-мітки
		Доля реалізму в літературі I пол. ХХ ст., його еволюція та модифікації, пошуки нових способів і форм художнього вираження. Елітарна та масова культура				
2		Загальна характеристика модерністських явищ у художній прозі першої половини ХХ ст. Ф. Кафка, Дж. Джойс і М. Пруст як засновники європейської модерністської прози	Характеризує світоглядні та естетичні засади модернізму в літературі, головні художні здобутки «батьків» європейської модерністської прози; пояснює, чому Ф. Кафку, Дж. Джойса й М. Пруста називають засновниками європейської модерністської прози	Модернізм, «потік свідомості»	Портретна галерея письменників, книжкова виставка	
3		Франц Кафка. «Перевтілення». Життєвий і творчий шлях письменника. Кафка — австрійський письменник-модерніст. Своєрідність світобачення та його художнього втілення в оповіданні «Перевтілення». Грегор Замза та його родина. Особливості стилю Кафки, специфіка поєднання реальності та міфотворчості в його гротесковому художньому світі	Розповідає про головні віхи життєвого й творчого шляху Ф. Кафки та місце в ньому оповідання «Перевтілення»; називає характерні особливості індивідуального стилю письменника (поєднанні реальності та міфотворчості; підкреслено буденний, безemoційний опис фантастичних подій; гротескове відтворення трагізму буття «маленької людини»); висловлює судження про особливості стосунків Грегора з його родиною	Модернізм, гротеск, міфотворчість, індивідуальний стиль, «маленька людина»	Портрет письменника, видання творів, ілюстрації до біографії	
4		Джеймс Джойс. «Джакомо Джойс». Життєвий і творчий шлях письменника. Джойс — ірландський письменник-модерніст. Характерні риси поетики модерністських творів Джойса: «потік свідомості», елемент пародійності та іронічності, яскраво виражена інтертекстуальність. Психологічне есе «Джакомо Джойс», його автобіографічний характер	Розповідає про головні віхи життєвого й творчого шляху письменника та місце в ньому психологічного есе «Джакомо Джойс»; називає та ілюструє прикладами з тексту психологічного есе «Джакомо Джойс» характерні риси поетики модерністських творів ірландського письменника Джойса: а) використання «потоку свідомості»; б) наявність елементу пародійності й іронічності; в) інтертекстуальність	Психологічне есе, «потік свідомості», інтертекстуальність, алюзія, ремінісценція, пародійність, іронічність, автобіографічність	Портрет письменника, видання творів, ілюстрації до біографії, творів	

№ з/п	Дата про-ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстративні матеріали	При-мітки
5		Михайло Булгаков «Майстер і Маргарита». Життєвий і творчий шлях російського письменника М. Булгакова. М. Булгаков і Київ. Творчий шлях письменника до «внутрішньої еміграції». Роман «Майстер і Маргарита» як вершина його творчості	<i>Розповідає про головні віхи життєвого й творчого шляху письменника (зокрема про те, що М. Булгаков народився й виріс у Києві, на Андріївському узвозі є його будинок-музей, а творчість пов'язана з Україною); висловлює судження про місце роману «Майстер і Маргарита» у творчому доробку письменника</i>	Роман, композиція	Портрет письменника, видання творів, ілюстрації до біографії, творів, фрагменти кінофільму	
6		М. Булгаков «Майстер і Маргарита». Проблематика й система образів твору. Особистість і влада, різні аспекти потрактування проблеми. Трагізм долі митця (Майстра)	<i>Уміє розповідати про письменника і його творчість; знає зміст роману; уміє виділяти ключові епізоди, коментувати їх; характеризує проблематику та головних героїв роману; висловлює особисте ставлення до проблем, що піднімаються у творі, аргументуючи свою точку зору прикладами й цитатами з тексту</i>	Проблематика, система образів, художній образ, художні засоби		
7		М. Булгаков «Майстер і Маргарита». «Майстер і Маргарита» як роман-міф, його джерела, трансформація міфічних мотивів. Поєднання реальності та фантастики в романі. «Московські» та «єршалаймські» розділи твору та художні засоби їхнього зв'язку. Особливості композиції твору — «роман у романі»	<i>Знає зміст роману; уміє виділяти ключові епізоди, коментувати їх; наводить приклади поєднання автором реального та ірреального у творі; розповідає про дві частини твору («єршалаймську» й «московську») та ілюструє прикладами з тексту засоби їхнього зв'язку; висловлює судження про особливості композиції твору М. Булгакова — «роман у романі» (роман Майстра про Іешуа як складова роману Булгакова «Майстер і Маргарита»)</i>	Роман-міф, «роман у романі», реальне та фантастичне		
8		<i>Розвиток усного мовлення.</i> Диспут за проблемами роману М. Булгакова «Майстер і Маргарита»	<i>Уміє характеризувати проблеми роману, вести диспут, відстоювати свою позицію, аргументуючи її прикладами та цитатами з тексту, власними спостереженнями</i>	Теза, аргументи, факти, висновок, цитата	Правила ведення диспуту	
9		Контрольний твір за творчістю Ф. Кафки, М. Булгакова	<i>Знає зміст прочитаних творів; уміє їх аналізувати, характеризувати образи, зіставляти, висловлювати свої судження, аргументувати їх, розкривати тему; уміє оформляти письмову роботу</i>	Вступ, основна частина, висновок	Список тем, зразки творів	

Календарне планування. Світова література

№ з/п	Дата про-ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстративні матеріали	При-мітки
10		<p>Глибинні зрушення в поезії початку ХХ ст. Модернізм як основні течії європейської поезії ХХ ст.</p> <p>Райнєр Марія Рільке «Орфей, Евридіка, Гермес», «Ось дерево звелось...». Життєвий і творчий шлях письменника. Синтетичний вияв новітніх течій і тенденцій в поезії австрійського поета Р. М. Рільке. Вираження традиції відчуження людини в дегуманізованому світі. Ностальгія за втраченою єдністю людини зі світом. Рільке як Україна, українські мотиви в його творчості.</p> <p>Гійом Аполлінер «Лорелея», «Міст Мірабо», «Зарізана голубка й водограй».</p> <p>Життєвий і творчий шлях письменника. Еволюція французького поета Гійома Аполлінера від неоромантизму до кубофутуризму. Реакція на символізм, звернення до реального, предметно-чуттєвого і його вираження «прямим словом». Зміна позиції щодо життя, ствердження активно-творчого ставлення до нього</p>	<p><i>Розповідає про головні віхи життєвого й творчого шляху поетів;</i></p> <p><i>характеризує творчість Райнєра Марії Рільке як синтетичний (об'єднаний) вияв новітніх течій і тенденцій у поезії (на матеріалі вивчених творів);</i></p> <p><i>розповідає про головні віхи життєвого й творчого шляху Гійома Аполлінера;</i></p> <p><i>характеризує його творчість як шлях від неоромантизму до кубофутуризму;</i></p> <p><i>виразно читає й аналізує вірші поетів, висловлює свої думки про них</i></p>	Модернізм, авангардизм, неоромантизм, кубофутуризм, символізм, каліграма	Портретна галерея письменників, книжкова виставка	
11		<p><i>Поетичний практикум.</i> (3 резервного часу).</p> <p>Ідейно-художній аналіз віршів поетів-модерністів</p>	<p><i>Уміє робити ідейно-художній аналіз поетичних творів модерністів;</i></p> <p><i>висловлює свої думки та почуття про їхні вірші</i></p>	Модернізм, авангардизм, неоромантизм, кубофутуризм, символізм, каліграма	Портрети письменників, видання їхніх книг, ілюстрації до творів	

№ з/п	Дата про- ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілю- стративні матеріали	При- мітки
12		<p>Срібна доба російської поезії, розмаїття літературних напрямів, течій та шкіл у поезії (символізм, акмеїзм, футуризм). Поети поза літературними угрупованнями.</p> <p>Трагічні долі митців Срібної доби.</p> <p>Олександр Блок. «Незнайома», «Весно, весно, без меж і без краю...», «Скіфи»</p> <p>Життєвий і творчий шлях письменника. О. Блок — найвидатніший поет російського символізму.</p> <p>Анна Ахматова. «Довкола жовтий вечір ліг», «Дав мені юнь ти сутужну», «Реквієм».</p> <p>Життєвий і творчий шлях Анни Ахматової. Акмеїзм, його естетичні засади і поетика в її творчості.</p> <p>Пізня поезія Ахматової («Реквієм»). Анна Ахматова й Україна</p>	<p><i>Називає</i> провідні модерністські та авангардистські напрями й течії Срібної доби російської поезії, а також їхніх найвідоміших представників: символізм (Блок), футуризм (Маяковський, ранній Пастернак), акмеїзм (Ахматова);</p> <p><i>визначає</i> символізм як перший модерністський напрям Срібної доби російської поезії, а творчість О. Блока як один із найповніших виявів російського символізму;</p> <p><i>розповідає</i> про головні віхи життєвого й творчого шляху О. Блока;</p> <p><i>аналізує</i> його поезії;</p> <p><i>визначає</i> наявність в них елементів символізму (звукопису, натяку, сугестії, символів тощо);</p> <p><i>розповідає</i> про головні віхи життєвого й творчого шляху Ахматової (справжнє ім'я — Ганна Горенко);</p> <p><i>пояснює</i>, що видатна російська поетеса Анна Ахматова протягом тривалого часу жила в Україні, закінчила гімназію в Києві;</p> <p><i>визначає</i> акмеїзм як модерністську течію Срібної доби російської поезії, а творчість А. Ахматової — як одне з найповніших утілень можливостей акмеїзму;</p> <p><i>аналізує</i> її поезії, відзначаючи наявність у них елементів акмеїзму (чіткість, ясність й особливу «прозорість» образів);</p> <p><i>називає</i> риси пізньої поезії Ахматової: вишукану «простоту» стилю, звернення до наболілих суспільних проблем («Реквієм»)</p>	Модернізм, авангардизм, символізм, акмеїзм, футуризм	Портрети письменників, видання їхніх книг, живописні твори цього напряму, аудіозаписи пісень на слова поетів Срібної доби	
13		<p><i>Позакласне читання.</i></p> <p>Поезія Б. Пастернака, С. Єсеніна, В. Маяковського, М. Цветаєвої та інших. (Творчий проект)</p>	<p>Уміє самостійно опрацьовувати відповідні матеріали, цікаво <i>представляти</i> їх, виразно <i>читати</i> й <i>аналізувати</i> поетичні твори, <i>висловлювати</i> свою думку про них</p>	Модернізм, авангардизм, імажинізм, художні образи, художні засоби	Портретна галерея письменників, книжкова виставка, аудіозаписи пісень на слова поетів	

Календарне планування. Світова література

№ з/п	Дата проведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстративні матеріали	При-мітки
Із літератури другої половини ХХ століття (9 годин)						
14		<p>Двополюсність світу після Другої світової війни та її зв'язки із розвитком культурного й літературного процесу. Тема Другої світової війни й руху Опору в повоєнні десятиліття. Поширення екзистенціалізму в літературі цього періоду.</p> <p>Активізація літератур країн «третього світу», вихід на авансцену світової літератури 1950–60-х рр. роману й поезії Латинської Америки. Художня література в Японії. Нові явища та тенденції у світовій літературі 1960–1970-х рр.: активізація провідних жанрів інтелектуальної прози (роману-параболи, роману-міфу, роману-есе, роману-діалогу та ін.), а також поезії й драматургії; розвідка різних жанрів (роману-біографії, роману-репортажу, роману-щоденника, роману-розслідування та ін.). Переростання модернізму в постмодернізм у літературі останньої третини ХХ ст.</p>	<p><i>Розповідає про провідні тенденції в розвитку літератури середини — другої половини ХХ ст.; висловлює судження про реалізацію теми Другої світової війни й руху Опору в повоєнні десятиліття, а також поширення екзистенціалізму в літературі цього періоду;</i></p> <p><i>визначає як помітні явища літературного процесу другої половини ХХ століття:</i></p> <p>активізацію літератур країн «третього світу», вихід на авансцену світової літератури 1950–1960-х рр. роману та поезії Латинської Америки, розвідка художньої літератури в Японії, пожвавлення провідних жанрів інтелектуальної прози в 1960–1970-х рр., переростання модернізму в постмодернізм у літературі останньої третини ХХ ст., «література факту» (non-fiction) та її вплив на белетристику, розвиток наукової фантастики та антиутопії</p>	<p>Модернізм, постмодернізм, екзистенціалізм, роман-парабола, роман-міф, роман-есе, роман-діалог, роман-біографія, роман-репортаж, роман-щоденник, роман-розслідування, «література факту», белетристика, наукова фантастика, антиутопія</p>	<p>Портретна галерея письменників, книжкова виставка</p>	
ІІ СЕМЕСТР						
15		<p>Бертольт Брехт. Життєвий і творчий шлях письменника. Брехт як драматург-новатор. «Епічний театр» Брехта, його теоретичні засади й творча практика. Драма «Життя Галілея»</p>	<p><i>Розповідає про головні віхи життєвого й творчого шляху письменника та місце в ньому драми «Життя Галілея»;</i></p> <p><i>пояснює, що німецький драматург-новатор Брехт створив «епічний театр», де домінувала не дія, а ідея;</i></p> <p><i>знає зміст твору;</i></p> <p><i>виділяє ключові епізоди, коментує їх</i></p>	<p>Епічна драма, традиції та новаторство</p>	<p>Портрет письменника, видання твору, ілюстрації до нього</p>	

№ з/п	Дата про-ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстративні матеріали	При-мітки
16		Б. Брехт. Драма «Життя Галілея». Проблема моральної відповідальності вчених за наслідки наукових досліджень у драмі. Неоднозначність образу Галілея. Інтелектуальний характер драми	Знає зміст драми; <i>уміє виділяти ключові епізоди, коментувати їх; висловлює</i> судження про інтелектуальний характер драми, наявність у ній проблем, що спонукають людину до філософських роздумів; <i>висловлює</i> особисте ставлення до проблем, що піднімаються у творі, аргументуючи свою точку зору прикладами й цитатами з тексту; <i>визначає</i> проблему моральної відповідальності вчених за наслідки своїх наукових досліджень як головну в драмі «Життя Галілея»	«Епічний театр», «інтелектуальна драма», проблематика, філософічність	Портрет письменника, видання твору, ілюстрації до нього	
17		<i>Розвиток зв'язного мовлення.</i> Твір-характеристика персонажа за драмою Б. Брехта «Життя Галілея» (в трьох редакціях). Або: анкета головного героя	Знає зміст твору; <i>уміє характеризувати</i> героїв, складати анкету-характеристику, <i>висловлювати</i> свої судження, спираючись на текст та власні спостереження; <i>робить</i> висновки	«Епічний театр», «інтелектуальна драма», проблематика, філософічність	Портрет письменника, видання твору в трьох редакціях, ілюстрації до нього	
18		<i>Контрольна робота № 1. Тести</i>	Знає зміст прочитаних творів; <i>уміє</i> аналізувати їх, характеризувати образи, зіставляти, <i>висловлювати</i> свої судження, аргументувати їх	Модернізм, авангардизм, неоромантизм, кубофутуризм, символізм, каліграма, епічна драма, традиції та новаторство	Тестові завдання	
19		Альбер Камю. Життєвий і творчий шлях письменника. Камю — французький письменник, лауреат Нобелівської премії. Його філософські й естетичні погляди. Камю й екзистенціалізм. Роман «Чума»	<i>Розповідає</i> про головні віхи життєвого і творчого шляху письменника та місце в ньому роману «Чума»; <i>характеризує</i> філософські та естетичні погляди Камю; <i>знає</i> зміст твору; <i>уміє</i> виділяти ключові епізоди, коментувати їх; <i>висловлює</i> свої погляди на проблеми, підняті у творі	Екзистенціалізм, роман	Портрет письменника, видання творів, ілюстрації до біографії, твору	

Календарне планування. Світова література

№ з/п	Дата про-ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстративні матеріали	При-мітки
20		А. Камю. Роман «Чума». Абсурд і трагічний стойцізм у романі «Чума». Проблема вибору людини в межовій ситуації та особистої відповідальності за цей вибір. Композиція і стиль твору	<i>Характеризує головних геройів твору;</i> <i>пояснює</i> , у чому полягає сенс перестороги Камю: переможні вигуки оранців супроводжуються сумнівами Ріє, який «згадав, що будь-яка радість — під загрозою...»; <i>висловлює</i> міркування про важливу думку А. Камю, висловлену у фіналі роману: «Люди більше заслуговують на захоплення, ніж на зневагу»; <i>визначає</i> риси екзистенціалізму, втілені у творі; виражає особисте ставлення до проблем, що піднімаються в романі, аргументуючи свою точку зору прикладами й цитатами з тексту	Екзистенціалізм, стойцізм, проблематика, межова ситуація, композиція, стиль	Портрет письменника, видання твору, ілюстрації до нього	
21		<i>Розвиток зв'язного усного мовлення.</i> Промова головного героя роману А. Камю «Чума» (або будь-кого з героїв) на святі звільнення міста від чуми	<i>Знає</i> зміст прочитаного твору, <i>уміє</i> його аналізувати, характеризувати образи, зіставляти, висловлювати свої судження, аргументувати їх; <i>виголошувати</i> промову від імені героя, виходячи з логіки його характеру, дій та вчинків	Художній образ, художні засоби, ораторське мистецтво	Портрет письменника, видання твору, ілюстрації до нього, зразки промов	
22		Ернест Міллер Хемінгуей. Повість-притча «Старий і море». Життєвий і творчий шлях американського письменника, лауреата Нобелівської премії Е. Хемінгуея, особливості його поетики й стилю. «Старий і море» — повість-притча про людину	<i>Розповідає</i> про головні віхи життєвого й творчого шляху письменника та місце в ньому повісті «Старий і море»; <i>пояснює</i> , чому твір «Старий і море» американця Хемінгуея називають повістю-притчею про людину; <i>знає</i> зміст твору; <i>уміє</i> виділяти ключові епізоди, коментувати їх; <i>висловлює</i> свої погляди на проблеми, підняті у творі	Повість-притча, стиль, поетика	Портрет письменника, видання твору, ілюстрації до нього, фрагменти кінофільму	
23		Е. М. Хемінгуей. Повість-притча «Старий і море». «Життеподібний» сюжет і філософсько-символічний зміст твору. Вплив Е. Хемінгуея на розвиток художньої прози ХХ століття	<i>Знає</i> зміст роману; <i>уміє</i> виділяти ключові епізоди, коментувати їх; <i>висловлює</i> особисте ставлення до проблем, що піднімаються у творі, аргументуючи свою точку зору прикладами й цитатами з тексту	Повість-притча, сюжет, філософсько-символічний зміст	Портрет письменника, видання твору, ілюстрації до нього, фрагменти кінофільму	

№ з/п	Дата про-ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстративні матеріали	При-мітки
24		Е. М. Хемінгуей. Повість-притча «Старий і море». Образ сильної людини. (З резервного часу)	Знає зміст твору; <i>уміє виділяти</i> відповідні епізоди, <i>коментує</i> їх; <i>висловлює</i> свої погляди на проблеми, підняті у творі; <i>порівнює</i> образ старого Сантьяго з образами інших сильних особистостей — героїв творів Дж. Лондона, О. Довженка, І. Багряного та ін.	Повість-притча, сюжет, філософсько-символічний зміст	Портрет письменника, видання твору, ілюстрації до нього, фрагменти кінофільму. Дж. Лондон «Любов до життя», О. Довженко «Воля до життя», І. Багряний «Тигрови»	
25		Габріель Гарсія Маркес. Оповідання «Стариган із крилами». Життєвий і творчий шлях письменника. Г. Гарсія Маркес — відомий колумбійський письменник, лауреат Нобелівської премії	Розповідає про головні віхи життєвого й творчого шляху письменника та місце в ньому оповідання «Стариган із крилами»; знає зміст твору; <i>уміє виділяти</i> ключові епізоди, <i>коментує</i> їх; <i>висловлює</i> свої погляди на проблеми, підняті у творі	Магічний реалізм, національний колорит художнього твору	Портрет письменника, видання твору, ілюстрації до нього	
26		Г. Гарсія Маркес. Оповідання «Стариган із крилами». Органічне поєднання буденного й фантастичного як характерні риси «магічного реалізму» в оповіданні «Зустріч людей із янголом», її символічний сенс. Трагікомічне зображення ставлення людей до дива	Знає зміст роману; <i>уміє виділяти</i> ключові епізоди, <i>коментувати</i> їх; знаходить у тексті приклади трагікомічного зображення ставлення людей до дива; <i>характеризує</i> підкреслено «буденне» зображення автором фантастичного як характерну ознаку «магічного реалізму»; <i>висловлює</i> судження про символічний сенс зустрічі людей із янголом, багатозначність назви та фіналу оповідання; <i>висловлює</i> особисте ставлення до проблем, що піднімаються у творі, аргументуючи свою точку зору прикладами й цитатами з тексту	Магічний реалізм, національний колорит художнього твору, буденне й фантастичне, трагікомічне	Портрет письменника, видання твору, ілюстрації до нього	
27		Контрольний твір за творчістю А. Камю, Е. Хемінгуея, Г. Гарсія Маркеса (або написання асоціативного етюду)	Знає зміст прочитаних творів, <i>уміє аналізувати</i> їх, <i>характеризувати</i> образи, <i>зіставляти</i> , <i>висловлювати</i> свої судження, <i>аргументувати</i> їх, <i>оформляти</i> письмове висловлювання	Магічний реалізм, національний колорит художнього твору, буденне й фантастичне, трагікомічне	Список тем, зразки творів	

№ з/п	Дата про- ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілю- стративні матеріали	При- мітки
28		<p>Постмодернізм — одне з найяскравіших літературних явищ другої половини ХХ ст., його теоретичні засади й художня (літературна) практика. Соціоісторичні, культурно-філософські та естетичні чинники розвитку постмодернізму в художній літературі; називає представників постмодерністської прози та їхні твори; наводить приклади втілення елементів постмодерністського мистецтва в масовій культурі; висловлює своє ставлення до творів сучасної літератури, обраних для розгляду в класі; порівнює сучасні художні тексти з творами, розглянутими в процесі вивчення предмета «Світова література»</p> <p>Сучасний літературний процес (огляд). Співіснування й взаємодія різних стилів, напрямів, течій. «Утеча культури на університетські кафедри», виживання й конкуренція художньої літератури з «відео», «мультимедіа», Інтернетом та іншими реаліями сучасності: «від Інтернету до Гуттенберга» (У. Еко).</p> <p>Помітні сучасні літературні явища: творчість Річарда Баха, Патріка Зюскінда, Паоло Коельо, Італо Кальвіно, Мілана Кундери, Харукі Муракамі, Януша Вишневського та ін.</p>	Постмодернізм,	Карта світу, мистецькі зразки різних стилів ХХ ст., книжкова виставка, портретна галерея		

№ з/п	Дата про-ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстративні матеріали	При-мітки
29		<i>Позакласне читання.</i> Пауло Коельо. «Алхімік» (або інший твір сучасної світової літератури). (Можливий захист творчого проекту.)	<i>Аналізує й інтерпретує конкретний сучасний літературний твір; висловлює свої судження про роль художньої літератури в житті сучасної людини</i>	Постмо-дернізм, інтертекстуальність, пародійність, іронічність, «гра з читачем»	Портрет письменника, видання твору, ілюстрації до нього; книжкова виставка сучасних творів світової літератури	
30		Милорад Павич. «Перший письменник третього тисячоліття» серб М. Павич. Оповідання «Дамаскин»	<i>Розповідає про головні віхи життєвого й творчого шляху письменника та місце в ньому оповідання «Дамаскин»; знає зміст твору; уміє виділяти ключові епізоди, коментує їх; висловлює свої погляди на проблеми, підняті у творі</i>	Постмо-дернізм, інтертекстуальність, «боротьба за читача», «місцевий колорит»	Портрет письменника, видання твору, ілюстрації до нього	
31		М. Павич. Оповідання «Дамаскин». Утілення в оповіданні «Дамаскин» рис постмодернізму. Можливість вибору шляхів читання твору на двох його «перехрестях» (в т. ч. на комп’ютері) як вияв характерної для постмодерністської літератури гри письменника з текстом і читачем, «відмови від монопольного права автора на істину». Інтенсивне використання фактів візантійської та поствізантійської культури («віртуальний історизм») як характерна ознака творчості М. Павича	<i>Знає зміст твору; уміє виділяти ключові епізоди, коментує їх; висловлює свої погляди на проблеми, підняті у творі; наводить приклади втілення в оповіданні «Дамаскин» рис постмодернізму: «боротьба за читача» та її засоби: інтенсивне використання фактів візантійської та поствізантійської культури (зокрема, засобів відтворення «місцевого колориту»: балканських імен і географічних назв, побутових деталей тощо); називає та ілюструє прикладами з тексту улюблені художні засоби письменника: розгорнуті (схожі на барокові) метафори, парадоксальні портрети та пейзажі, каталогізація, «плетення словес», «віртуальний історизм»</i>	«Гра з читачем», розгорнуті метафори, парадоксальні портрети та пейзажі, каталогізація, «плетення словес», «віртуальний історизм»	Портрет письменника, видання твору, ілюстрації до нього, «схема читання»	
32		<i>Розвиток писемного мовлення.</i> Відгук про твір сучасної постмодерністської літератури	<i>Знає зміст самостійно прочитаного твору; уміє його аналізувати, визначати риси постмодернізму, висловлювати свою думку про прочитане, складати письмовий відгук про книгу</i>	Анотація, постмодернізм, його ознаки	План відгуку про книгу	
33		<i>Повторення й узагальнення вивченого.</i> Найвидатніші здобутки світової літератури доби античності, Середньовіччя, Відродження, XVII і XVIII століття, а також XIX століття (дoba романтизму)	<i>Називає та надає загальну характеристику найвидатніших явищ світової літератури цих епох (див. програму 8–9 класів), їхні характерні ознаки; висловлює судження про них; наводить приклади</i>	Зазначені у програмі поняття	Портретна галерея письменників, книжкова виставка	

Календарне планування. Світова література

№ з/п	Дата про-ведення	Тема уроку	Очікувані результати навчальних досягнень учня	Теорія літератури	Обладнання, ілюстративні матеріали	При-мітки
34		<i>Повторення й узагальнення вивченого. Найвидатніші здобутки світової літератури XIX століття (доби реалізму та раннього модернізму), а також ХХ — початку ХХІ століття (у т. ч. сучасного літературного процесу)</i>	<i>Називає та надає загальну характеристику найвидатніших явищ світової літератури цих епох (див. програми 10 класів), їхні характерні ознаки; висловлює судження про них, наводить приклади</i>	Зазначені у програмі поняття	Портретна галерея письменників, книжкова виставка	
35		<i>Контрольна робота № 2. Тести</i>	<i>Знає зміст прочитаних творів; уміє аналізувати їх, характеризувати образи, зіставляти, висловлювати свої судження, аргументувати їх, складати висловлювання творчого характеру</i>	Усі вивчені поняття з теорії літератури	Тестові завдання	

Навчально-методичний посібник

Серія «Календарне планування»

ПАРАЩИЧ Валентина В'ячеславівна

**КАЛЕНДАРНЕ ПЛАНУВАННЯ.
СВІТОВА ЛІТЕРАТУРА. 5–11**

Коректор *O. M. Журенко*

Технічний редактор *O. В. Лебедєва*

Комп'ютерне верстання *Є. С. Острівський*

Підп. до друку 09.06.2011. Формат 60×90/8. Папір офсет.
Гарнітура Шкільна. Друк офсет. Ум. друк. арк. 11,0. Зам. № 11—06/13—05.

ТОВ «Видавнича група “Основа”».
Свідоцтво суб’єкта видавничої справи ДК № 2911 від 25.07.2007.
Україна, 61001 Харків, вул. Плеханівська, 66.
Тел. (057) 731-96-32. E-mail: zl@osnova.com.ua

Віддруковано з готових плівок ПП «Тріада+»
Свідоцтво суб’єкта видавничої справи ДК № 1870 від 16.07.2007.
Харків, вул. Киргизька, 19. Тел.: (057) 757-98-16, 757-98-15.

ДЛЯ НОТАТОК